

נגישות למשפט

ממצאי סקר צרכים משפטיים 2022

משרד המשפטים

MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

SHALDOR
From Insight to Impact

תוכן עניינים

1. מבוא ועיקרי הממצאים

3

2. שיטת המחקר

18

3. הבעיות והצרכים המשפטיים של אזרחי ישראל

27

4. מקורות הסיוע העומדים לרשות הציבור בישראל

44

5. אמצעי פתרון הבעיות העומדים לרשות הציבור בישראל

57

6. תפיסות כלפי המערכת

74

7. תודות

82

8. נספח מתודולוגי

85

מבוא

החוק והמשפט מעצבים ומסדירים היבטים רבים בחייהם של אנשים ועסקים: עבודה, משפחה, דיור, רווחה, נזיקין, חוזים, חובות ועוד. נושאים אלו ורבים אחרים מוסדרים ומלווים בשירותים משפטיים שונים ובמסגרת מערכת המשפט.

מידת היכולת של אנשים ועסקים להשיג מענה לצרכים משפטיים באופן מהיר, זול והוגן נקראת נגישות למשפט (Access to Justice). הפער בין הבעיות המשפטיות והצרכים המשפטיים של אנשים ועסקים לבין יכולתם לקבל עבורם מענה מספק נקרא **פער נגישות למשפט (Access to Justice Gap)**. לפער זה ישנה השפעה מכרעת על מדינות בעולם, מרמת הפרט ועד לחברה כולה. בהתאם לכך, תחום הנגישות למשפט הפך להיות נושא אסטרטגי מרכזי במדינות ובמשרדי משפטים בעולם.

בשנים האחרונות הגדיר משרד המשפטים את צמצום פער הנגישות למשפט כיעד אסטרטגי של המשרד. בבואו לעשות כן, נדרש המשרד לגבש תפיסה סדורה על מנת לענות על שאלות יסוד, כגון: מהם הצרכים המשפטיים של אזרחי ישראל, מהו תפקידה של מערכת המשפט הרחבה* באספקת מענים לצרכים אלו, כיצד מתאפיין מצב של גישה חופשית למענים אלו, אילו חסמים עשויים להעיב על צריכתם, אילו השלכות עשויות להיות לכך, ועוד שאלות רבות.

על מנת לגבש תפיסה בנושא פער הנגישות למשפט, לאפיין מתודולוגיה לחקירתו, נדרש משרד המשפטים להוציא **מהלך רחב לאיסוף נתונים** מסודרים שיאפשרו לנתח את הפערים השונים ולזהות כיצד יש לפעול על מנת להביא לצמצומם.

דו"ח זה מביא את ממצאיו של **סקר צרכים משפטיים ראשון מסוגו בישראל**, ומשתלב כנדבך מרכזי בתוך מהלך רחב יותר הכולל עריכת שורה ארוכה של ראיונות עומק עם מגוון גורמים בתוך ומחוץ למערכת בישראל, איסוף מידע על הנעשה בעולם, סקירת ספרות, התייעצות עם מומחים וכו'.

כל זאת, במטרה לגבש תכנית פעולה אסטרטגית, מבוססת נתונים, שתאפשר למשרד להוביל באופן אפקטיבי את המאמץ לצמצום הפערים ולהבטחת גישה מלאה למשפט עבור כלל אזרחי ישראל.

סקר הצרכים המשפטיים הישראלי

רקע

- סקר הצרכים המשפטיים, שתוצאותיו מוצגות במסמך זה, נולד ביוזמת משרד המשפטים בהשראת מגמה גוברת בקרב מדינות המערב
- בבסיס הרעיון שמתוכו צמחו הסקרים בעולם עומדת ההבנה שלתוך מערכת המשפט יש להטמיע גישה חדשה המבקשת לשים במרכז את פרספקטיבת האזרח (People-centric Approach)
- לב הרעיון הוא שתפקידה של מערכת המשפט הינו לספק מענה לצרכים המשפטיים של אנשים, כפי שהם חווים אותם לאורך השלבים השונים של המסע המשפטי דרכו הם עוברים בבואם לפתור את בעיותיהם המשפטיות
- תכליתו של הסקר, לספק תשתית נתונים שתאפשר לראשונה:
 - להבין את היקפם, עומקם ואופיים של הצרכים המשפטיים של אזרחי ישראל
 - להבין את היקפם, עומקם ואופיים של הפערים במענה המערכת לצרכים אלו
 - ולגבש תמונת מציאות מבוססת נתונים שתהווה בסיס להנעה לפעולה גם עבור משרד המשפטים וגם עבור גורמים נוספים

ייחודיות גישה

הסקר מתבלט כמקור מידע ייחודי וראשון מסוגו במערכת המשפט הישראלית:

גישה מבוססת אנשים -
בירור הבעיות דרך עיני הציבור ולא דרך עיני המוסדות | גישה הוליסטית -
התבוננות בכלל רכיבי המערכת (ולא רק ביהמ"ש) כחלק ממכלול שיחיד מספק מענה | גישה כמותנית -
מבקש למסד שיח מבוסס נתונים, אפשרי | גישה אנליטית -
איסוף נתונים במסגרת מבנה מידעי המאפשר לכנס ולחתוך נתונים באופן גמיש | גישה רב ממדית -
מאפשר להרכיב ולהסיר מגוון סוגי "משקפיים" (דמוגרפיים, מוסדיים, קטגוריאליים ועוד) |
|---|--|--|--|---|

כדי למפות את הפערים יש להבין את שלביו של **המסע המשפטי**

פתרון הבעיה,

בראי גישת
המסע המשפטי,
הוא **תוצר של**
שורת מאמצים
המערבת מגוון
גורמים רחב,
ולא רק את
בית המשפט

פתרון

בחלק מן המקרים,
נדרש לפנות גורם חיצוני שביכולתו או שבסמכותו
להביא לפתרון.

בבעיות אל מול המדינה, הסמכות נתונה בידי גורמי
המנהל ויש לפנות אליהם. בבעיות אל מול אנשים
אחרים, כאשר הצדדים לא מצליחים להגיע להסכמה,
גישור או תיווך עשויים לסייע.

במקרים המתאימים, ובהעדר פתרון אחר –
נתונה האפשרות לפנות לבית המשפט המוסמך
להכריע את הסוגייה ולהביא לסיום הבעיה

אמצעים לפתרון בעיות

בתי
המשפט

אמצעים ליישוב
סכסוכים בהסכמה
(גישור, תיווך, ...)

שירותים
מנהליים

בכל מקרה אחר,
כדי להגיע לפתרון יש צורך ראשית בסיוע שיאפשר
להמשיג את הבעיה ומאפייניה ולהבין איזה סוג של
מידע יש לחפש. לאחר מכן יש לאסוף מידע בנוגע
לטיב הבעיה, לאפשרויות הקיימות, לערוצי הפתרון
הכדאיים וכו'

לעיתים, ובהתאם ליכולות האישיות, מידע כללי אינו
מספיק ויש צורך ביעוץ הנוגע למקרה הפרטני.

במקרים מסוימים, לרבות כשהבעיה מורכבת מדי עבור
האדם, נדרש ייצוג מצד גורם מקצועי

מקורות סיוע

מקורות לייעוץ
ולייצוג

מקורות של
מידע כללי

מקורות למתן
הכוונה
ראשונית

במקרים של
בעיות פשוטות,
מי שהוא בעל
יכולות גבוהות,
בטחון עצמי גבוה
ואמון גבוה
במערכת
**יכול לפתור את
הבעיה בעצמו**

נקודת המוצא

יכולות אישיות,
בטחון עצמי
ואמון במערכת

**ברוב המקרים
לא ניתן לפתור
בעיות
משפטיות באופן
עצמאי וישיר**

בעיה משפטית

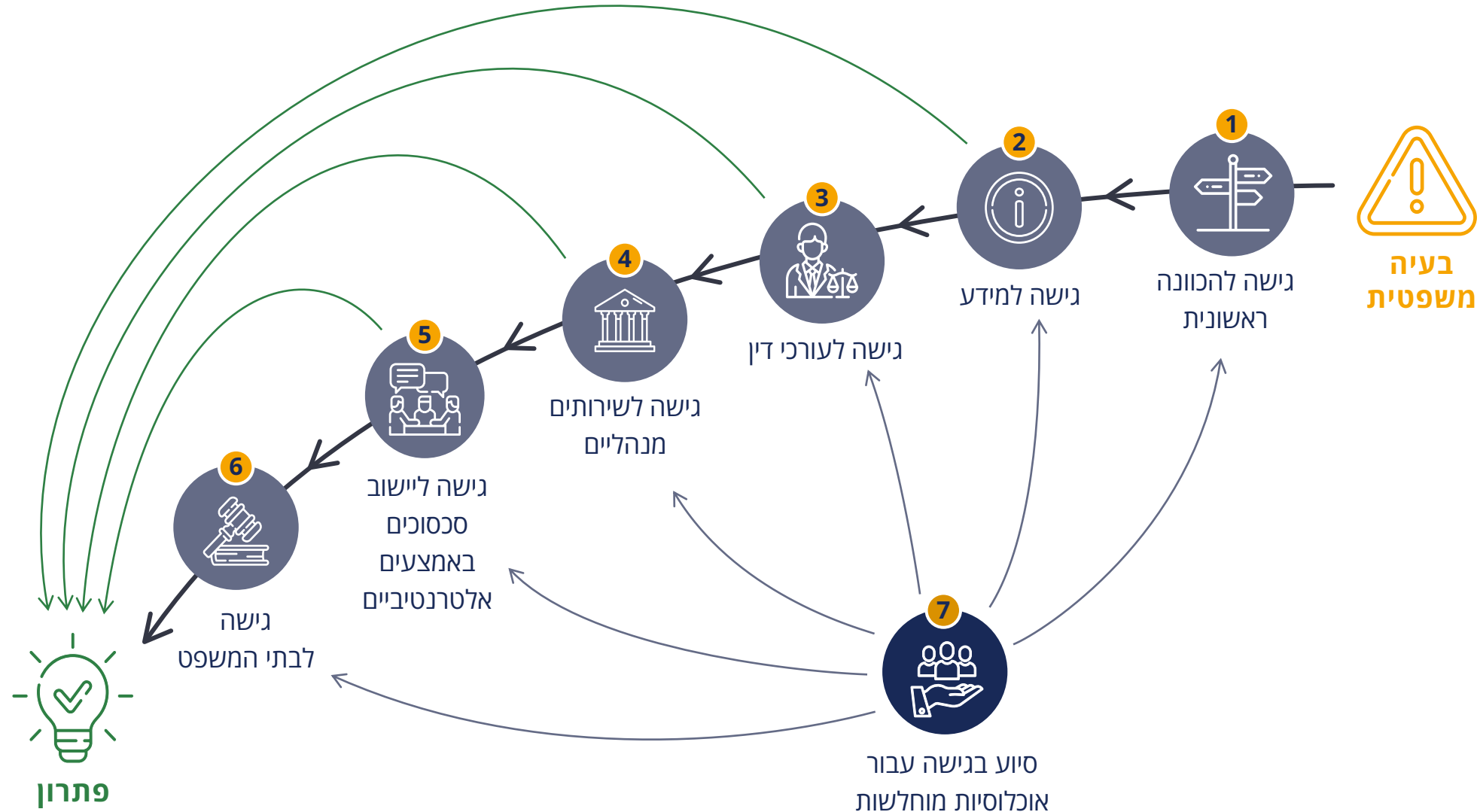

מכיוון שפתרון בעיה משפטית אינו פעולה יחידנית אלא מסע – גישה מלאה למשפט מתקיימת רק כאשר כל תחנות המסע נגישות

שלב המסע	1 פניה להכוונה ראשונית	2 איסוף מידע	3 השגת מקור סיוע מקצועי	4 ביצוע פעולה מנהלית	5 ניסיון ליישוב המחלוקת בהסכמה	6 פניה לבית המשפט בבקשה להכרעה
הצורך	המשגת הבעיה ומאפייניה הבסיסיים, מיון וקבלת הפניה	מידע כללי על הבעיה ועל אמצעי הפתרון המתאימים	גורם עם יכולת לייעץ או/ו לייצג	קבלת שירות או הכרה במעמד או זכאות מרשות מנהלית	פתרון סכסוך ע"י הגעה להסכמה עם הצד השני	הכרעה במחלוקת
שירותים מתאימים	- מערכות הכוונה אוט' אינטראקטיביות - צ'אט - מוקד טלפוני - ייעוץ פרונטלי בסיסי	מאגרי מידע מקוונים	- סיוע בירוקרטי - ניסוח מסמכים - ייעוץ פרונטלי מעמיק - ייצוג	- מערכות להעברת בקשות באופן מקוון - מערכות עזר לביצוע פעולות עצמאיות - בחינת בקשות, קביעת זכאות וכתובת מענה - בחינת עררים	- פלטפורמות לניהול משא ומתן - גישור - תיווך - בוררות - בימ"ש בהסכמה	- בתי דין מקוונים - טריבונלים עם התמחות תחומית - בתי משפט לתביעות קטנות - בתי המשפט

בשים לב לכך שהמסע המשפטי לפתרון בעיה משפטית הוא רב-שלבי, וכדי לצמצם את פער הנגישות למשפט, יש **לפעול להנגשת סדרת שירותים נפרדים, לאורך המסע המשפטי**, כך שיחד יספקו מענה כוללני לבעיה המשפטית

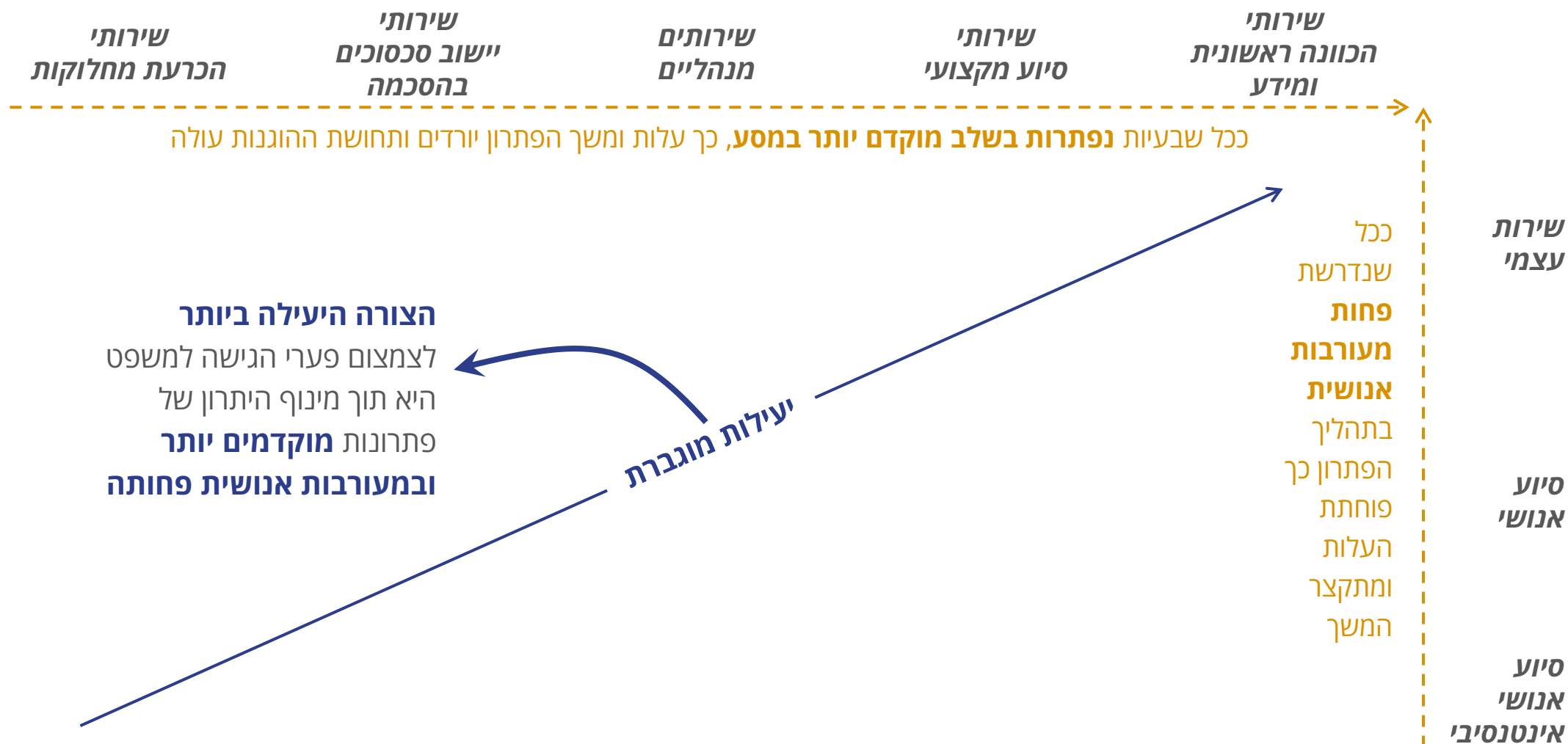
הרציונל בבסיס הגישה הוא **שניתן וצריך** לפתור בעיות מוקדם ככל האפשר, ולכן יש להנגיש כל תחנה בנפרד, ובמקביל ללוות אוכ' מוחלשות לאורך המסע בכללותו

בכל תחנה במסע, קיימים מענים שונים הנבדלים **בהיקף התמיכה** הנדרשת לאספקתם

פחות כוח אדם נדרש				
שירותי הכרעת מחלוקות	שירותי יישוב סכסוכים בהסכמה	שירותים מנהליים	שירותי סיוע מקצועי	שירותי הכוונה ראשונית ומידע
בתי דין מקוונים	פלטפורמות דיגיטליות לניהול משא ומתן	מערכת להגשה מקוונת	מנוע ניסוח מכתבים	מערכות אוטומטיות לזיהוי בעיות ומתן הכוונה מותאמת
		מערכות עזר למילוי טפסים		מנוע לסיוע בזיהוי ומיצוי זכויות
		מערכות לקביעת זכאות ומתן מענה באופן אוטומטי	מאגרי מסמכים מנוסחים מראש ("טמפליטים")	מאגרי מידע מקוונים
טריבונלים תחומיים/מנהלתיים (צרכנות, שכנים,...)	גישור	קביעת זכאות ומתן מענה באופן ידני	סיוע בניסוח מסמכים	צ'אט אנושי
בתי משפט לתביעות קטנות	תיווך		סיוע בירוקרטי במילוי טפסים	מוקד טלפוני
	בוררות			
בתי המשפט	"בית משפט בהסכמה"	בחינת עררים	ייעוץ פרונטלי מעמיק	ייעוץ פרונטלי בסיסי (ללא ביצוע בירורים אישיים)
			ייצוג	

לפיכך, ככל שמענים ניתנים מוקדם יותר ובאופן עצמאי יותר – היעילות גוברת

תוכן עניינים

3	מבוא ועיקרי הממצאים	1.
18	שיטת המחקר	2.
27	הבעיות והצרכים המשפטיים של אזרחי ישראל – תמונת מצב	3.
44	מקורות הסיוע העומדים לרשות הציבור בישראל	4.
57	אמצעי פתרון הבעיות העומדים לרשות הציבור בישראל	5.
74	תפיסות כלפי המערכת	6.
82	תודות	7.
85	נספח מתודולוגי	8.

סקר הצרכים המשפטיים הישראלי – בניית מתודולוגיית המחקר (1/2)

- סקר הצרכים המשפטיים של אזרחי ישראל לשנת 2022 הוא המחקר **הראשון מסוגו בישראל** ומספק לראשונה מבט לאופני התמודדות של אזרחי ישראל עם הבעיות המשפטיות שמולם הם ניצבים ביומיום
- הסקר **נבנה ונוסח בעזרת המנחה של ארגון ה-OECD** לעריכת סקרי צרכים משפטיים (Legal Needs Surveys & Access to Justice) ותוך הקפדה על התאמת הסקר למאפייני מערכת המשפט הישראלית וצרכי האוכלוסייה המקומית
- בהתאם, הסקר **מיישר קו עם מיטב הפרקטיקות** (Best Practices) **והמתודולוגיות המקובלות בעולם** לעריכת סקרי צרכים משפטיים כפי שבא לידי ביטוי בסקרים שנערכו מסביב לעולם ובפרט על ידי World Justice Project
- את כל שלבי עריכת המחקר ליוו **שניים מהמומחים המובילים בעולם** לעריכת סקרי צרכים משפטיים
 - **Prof. Pascoe Pleasence** - מומחה בינ"ל למדידת גישה למשפט, מחבר מדריך ה-OECD בנושא
 - **Dr. Martin Gramatikov** - מומחה בינ"ל למדידה משפטית וסקרי משפט, סייע בעריכת מחקרים מקבילים במעל 30 מדינות

סקר הצרכים המשפטיים הישראלי – בניית מתודולוגיית המחקר (2/2)

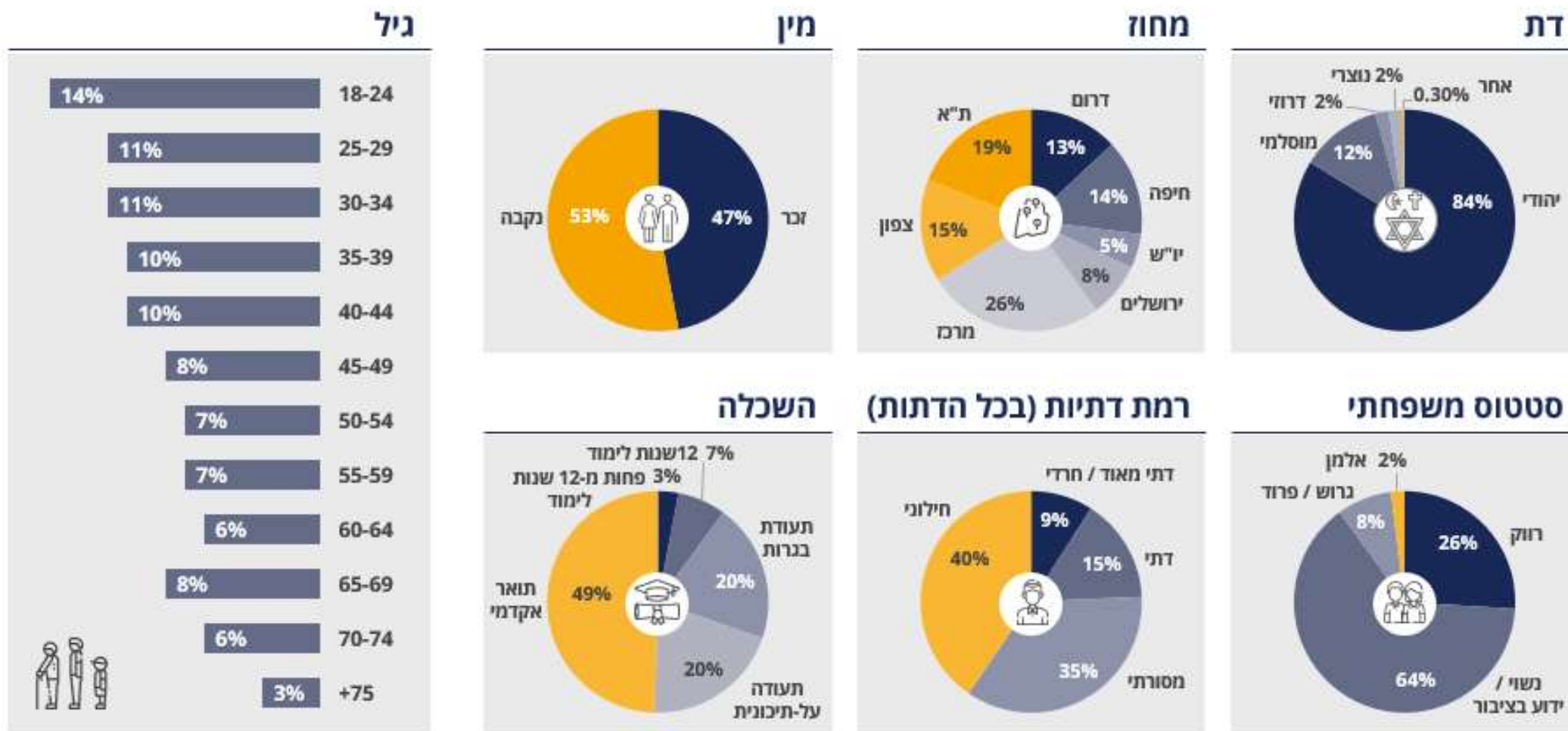
- שאלון הסקר, כאמור, **יונק רבות מגרסת היסוד המוצעת על ידי OECD**.
- יחד עם זאת, על גבי גרסה זו נעשו **מספר שינויים והתאמות** במטרה להתאים את השאלון באופן מיטבי לסביבה הישראלית ובמטרה להטמיע ידע מקצועי שנצבר בעולם מאז פורסם המנחה של ארגון ה-OECD בשנת 2019
- לצורך התאמת הסקר לסביבה הישראלית **נערכו כ-60 ראיונות עם מומחי משפט בישראל** מהממשלה, מהאקדמיה, מהמגזר השלישי ומהמגזר עסקי. בין המומחים שרואיינו, נערכו ראיונות עם **מומחים לתחומי משפט** שונים וכן עם מומחים לפערי גישה למשפט **של קבוצות אוכלוסייה מובחנות** – חרדים, ערבים-ישראלים, ישראלים ממוצא אתיופני, עולים מבריה"מ ומעוטי יכולת כלכלית.
- כמו כן נסקרה **ספרות נרחבת מהעולם**, העוסקת בכתיבת סקרי צרכים משפטיים, **ונלמדו לעומק הסקרים** שנערכו בארה"ב, אנגליה ואוסטרליה וכן סקרים שערך מסביב לעולם ארגון World Justice Project*.
- כחלק מהתהליך, נערכו **שני סקרים מקדימים** שבכל אחד מהם נסקרו כ-250 משיבים מהאוכלוסייה היהודית. סקרים אלו שישמשו לצורך בחינת, חידוד וטיוב מתודולוגיית זיהוי הבעיות בה נעשה שימוש בנוסח שאלון הסקר הסופי
- דגש משמעותי בניסוח השאלון נעשה בהתאמתו לאוכלוסייה הערבית: **הסקר תורגם במלואו לערבית** באופן מקצועי ולאחר מכן עבר בחינה מלאה של התרגום על ידי אנשי המקצוע של "כל זכות". בעת התרגום נעשה מאמץ להחיל **"תרגום תרבותי"** של המונחים ולא תרגום מילולי בלבד

*פירוט אודות כלל מקורות המידע שנסקרו וכן אודות הסקרים ששימשו כבסיס השוואה והשראה לשאלון הישראלי ניתן למצוא בנספח המתודולוגי

סקר הצרכים המשפטיים הישראלי – בסיס הנתונים

ממצאי הדוח מתבססים על תשובותיהם של 2,032 איש שנאספו באמצעות פאנל אינטרנטי ומהווים מדגם מייצג של האוכלוסייה הבוגרת (+18) בישראל.

תרשים מס' 4: מיפוי מאפייני המדגם

סקר הצרכים המשפטיים הישראלי - מבנה

החלק הראשון

עוסק במיפוי הבעיות והצרכים אותם חווים אזרחי ישראל באופן שוטף

- בחלק זה נשאלו המשיבים **אילו בעיות חוו** מתוך רשימת הבעיות שאופיינה עבור הסקר
- רשימה זו מכילה **55 סוגי בעיות בחלוקה ל-12 תחומים ומכסה את הרוב המוחלט** מבין הבעיות שחווים אזרחי ישראל במהלך חייהם
- בחלק זה גם התבקשו המשיבים לציין ביחס לכל בעיה **מהי רמת החומרה שלה מ-1 עד 10**. בעיות ברמת חומרה 1-3 סווגו כבעיות זניחות, שבסבירות גבוהה שאדם יוכל לפתור באופן עצמי וללא צורך בפניה למקור סיוע או אמצעי לפתרון בעיות (בעיות שאינן עולות כדי "צורך משפטי").
- על חלק זה של הסקר ענו כלל המשיבים, 2,032, וזוהו בו 8,765 בעיות (מהן, 7,207 סווגו כצרכים)

החלק השני

נוגע במאפייני הצרכים וההתמודדות עמן

- בחלק זה התבקש כל משיב לענות על **5 שאלונים שעסקו במאפייני עומק של אחת הבעיות שאינן זניחות שעליהן דיווחו**.
- חמשת השאלונים עסקו:
 1. **בטבעה** של הבעיה
 2. **במקורות הסיוע** בהם נעשה שימוש בהקשר הבעיה
 3. **בתהליכי הפתרון** שהתרחשו
 4. **בתוצאות** הבעיה
 5. **בהשלכות** שנבעו ממנה
- על חלק זה ענו רק משיבים שבחלק הראשון זוהה שהתמודדו בשנתיים האחרונות עם בעיה משפטית שאינה זניחה (רמת חומרה 4-10, מכונה גם "צורך משפטי") - 1,404 משיבים

החלק השלישי

עוסק ביכולות המשפטיות של המשיבים

- בחלק זה נשאל כל משיב סדרת שאלות הנוגעות **ליכולות המשפטיות שלו, לביטחונו העצמי - משפטי ולתפיסותיו** ביחס למערכת המשפט
- על חלק זה של הסקר ענו כלל המשיבים - 2,032

רשימת הבעיות המשפטיות לגביהן נשאלו משיבים (1/2)

בעיות מנהליות ■
בעיות אזרחיות ■

אזרחות והגירה

- מעמד התושבות של עובד זר
- הגירה והתאזרחות בהקשר של חוק השבות
- הגירה והתאזרחות בהקשר אחר (לדוגמא: איחוד משפחות/בקשות הגירה מטעמים הומניטריים וכו')
- הנפקת תעודות זהות ודרכונים (לא כולל היעדר תורים או תורים ארוכים)

משפחה

- אלימות או הטרדה בתוך המשפחה
- גירושין או פרידה (מזונות, משמורת, חלוקת רכוש, ...)
- אפוסטרופסות
- אימוץ
- ירושות וצוואות

השירות הציבורי לאזרח

- מניעת גישה לשירותי חינוך
- מניעת גישה לשירותי בריאות
- מניעת גישה לשירותי רווחה
- מניעת גישה לתחבורה ציבורית
- מניעת גישה לשירותי דת
- התעמרות מצד עובדי ציבור (פקידים, שוטרים וחיילים)
- בעיות בהוצאת רישיונות נהיגה או רישיונות אחרים (לא כולל היעדר תורים או תורים ארוכים)

שכנים ודיור

- סכסוכים מול שכנים
- סכסוכים מול בעל נכס
- סכסוכים מול שוכרים
- סכסוכים מול חברת ניהול

קצבאות, הטבות וסיוע מהמדינה

- קצבאות נכות
- דיור ציבורי או סיוע בשכר דירה (לא כולל בעיות הקשורות לזמן המתנה ממושך)
- מענקי והטבות קורונה
- קצבאות מביטוח לאומי (למעט נכות, דיור וקורונה)
- הטבות וזכויות מגופים ממשלתיים אחרים

קנסות ודו"חות שניתנו שלא בצדק

- דוחות חניה שניתנו שלא בצדק
- דוחות תנועה שניתנו שלא בצדק
- דוחות וקנסות לא מוצדקים אחרים

רשימת הבעיות המשפטיות לגביהן נשאלו משיבים (2/2)

בעיות מנהליות

בעיות אזרחיות

פגיעה או נזק לגוף, לנפש או לרכוש (נזיקין)

- תאונת דרכים (לא כולל בעיות הקשורות לתביעות ביטוח)
- תאונה בעבודה
- פגיעה בפרטיות
- לשון הרע או הוצאת דיבה
- רשלנות רפואית
- רשלנות שאינה רפואית
- נזק כתוצאה מעבריינות

חובות

- הוצאה לפועל – גביית כסף שחייבים לך
- הוצאה לפועל – התמודדות עם חוב שאתה חייב לאחר
- פשיטת רגל או חדלות פירעון
- פעולות שביצע נגדך אדם שאתה חייב לו כסף, שאינן פניה להוצאה לפועל (כולל הטרדה)

קרקע ונדל"ן

- הפקעה או הלאמה של נכס
- בנייה, תכנון והיתרים, כולל תמ"א
- טאבו
- רשות מקרקעי ישראל
- קנייה, מכירה או מסירה של נכס (לא כולל בעיות מול הטאבו או מול רשות מקרקעי ישראל)

ביטוח, מיסים ופיננסים

- תשלומי מיסים (כולל ארנונה)
- תביעת ביטוח
- שירותים פיננסיים (בנקים, חברות אשראי, בתי השקעות...)

צרכנות

- קמעונאים (מזון, בגדים, אלקטרוניקה, וכו')
- טכנאים ואנשי מקצוע (שרברבים, חשמלאים וכו')
- נותני שירותים (שירותי ניקיון, בתי מלון, חברות תעופה וכו')
- ספקי תשתית (גז, מים, אינטרנט וכו')

עבודה

- זכויות במקום העבודה (שכר, חופש, שעות עבודה,...)
- הטרדה ויחס פוגעני
- פיטורין
- הליכים משמעתיים

סקר הצרכים המשפטיים הישראלי – ניתוח הנתונים ופרשנויות (1/2)

- המידע בדוח זה מייצג את עמדותיהם וחוויותיהם של מדגם מייצג של האוכלוסייה הבוגרת (+18) המתגוררת בישראל כך שההרכב הדמוגרפי של המדגם תואם בקירוב להרכב הדמוגרפי של האוכלוסייה הבוגרת הכללית של אזרחי ישראל.
- לפיכך, ניתן להסיק משכיחות הבעיות שנדגמה ומעמדות הציבור ביחס למערכת המשפט על שכיחות הבעיות ועל העמדות בקרב האוכלוסייה הכללית.
- כך, מדגם הצרכים המשפטיים שעל ההתמודדות עמם נאספו נתונים, מהווה מדגם מייצג של הצרכים המשפטיים עמם מתמודדים כלל אזרחי ישראל, ומדגם זה מייצג בהתאם גם את אופני ההתמודדות של כלל אזרחי ישראל שחוו צרכים משפטיים.
- יחד עם זאת, בדומה לכל שיטה, חשוב להכיר במגבלותיה האפשריות. מכיוון שהסקר נערך באופן מקוון ובאמצעות פאנל אינטרנטי, ייתכן שהשכיחות של בעיות מסוימות הושפעה מאופן הדגימה.
- כך לדוגמא, ייתכן ששכיחותן של "בעיות או סכסוכים הנוגעים למניעת גישה לשירותי רווחה" מייצגת דגימת חסר ביחס לנתון באוכלוסייה הכללית עקב מתאם בין מי שסובל מבעיות אלו לבין מי שאין לו גישה לאינטרנט.

סקר הצרכים המשפטיים הישראלי – ניתוח הנתונים ופרשנויות (1/2)

- בנוסף, חשוב לשים לב שהסקר בחן את שכיחותן של בעיות משפטיות עמן התמודדו המשיבים **בשנתיים האחרונות**. הסקר נערך בחודש אוגוסט 2022 ולפיכך מציג נתונים אודות בעיות משפטיות שנחוו על ידי המשיבים בין התאריכים אוגוסט 2020 ועד אוגוסט 2022
- תקופה זו חופפת בחלקה לתקופת בה ניכרו השפעות הקורונה. אין בכך בכדי לפגום בכוחו של המדגם לייצג את חוויות ועמדות הציבור הכללי בשנים אלו. יחד עם זאת, על אף שהדבר נכון לכל מדגם הנערך בזמן ומקום מסוים, גם מדגם זה, וביתר שאת עקב השפעות הקורונה, הינו בעל מגבלות מסוימות בכוחו לייצג נתונים עבור שנים אחרות
- על כל פנים, בכל מקום בו הדבר התאפשר התבצעה השוואה בין תוצאות הסקר לסטטיסטיקות רשמיות אחרות וממצאי הסקר נמצאו עקביים, היכן שניתן היה להשוותם, לסטטיסטיקות אלו
- בסיכומו של דבר, על אף המגבלות הקיימות בשיטה זו כמו בכל שיטה אחרת, יש לנו בטחון גבוה ברמת האמינות של המחקר ואנו מאמינים כי יש יסוד חזק לטעון שהנתונים משקפים נאמנה את חוויות ותחושות האוכלוסייה הכללית
- בתוך הדוח נותחו הבדלים בין קבוצות שונות במדגם. למעט במקומות בהם במפורש צוין דבר מה אחר, כל ההבדלים המדווחים בסקר נבחנו סטטיסטית וזוהו כבעלי מובהקות סטטיסטית ברמת 95% לפחות.
- על פי רוב והיכן שניתן היה, נבחנה בנוסף גם המובהקות הסטטיסטית לאחר הוספת שליטה על שורת פרמטרים. היכן שהדבר בוצע, צוין על אילו משתנים שלט המבחן הסטטיסטי וכן קיימת לכך התייחסות בנספח המתודולוגי

תוכן עניינים

3	מבוא ועיקרי הממצאים	1.
18	שיטת המחקר	2.
27	הבעיות והצרכים המשפטיים של אזרחי ישראל	3.
44	מקורות הסיוע העומדים לרשות הציבור בישראל	4.
57	אמצעי פתרון הבעיות העומדים לרשות הציבור בישראל	5.
78	תפיסות כלפי המערכת	6.
82	תודות	7.
85	נספח מתודולוגי	8.

רוב הציבור בישראל חווה באופן שוטף בעיות משפטיות (לרבות בעיות זניחות)

בעיות משפטיות – הגדרה

- בעיות הקשורות לנושאים שהחוק או כלים משפטיים מספקים עבורם מסגרת פעולה או שניתן פוטנציאלית לעשות שימוש בחוק או בכלים משפטיים כדי לפתור אותן
- בין אם הן מזהות כבעיות משפטיות על ידי אלו החווים אותן, ובין אם לא
- בין אם נעשה שימוש בעורכי דין או בתהליך משפטי כזה או אחר, ובין אם לא

כ-81% מהציבור

הבוגר בישראל נפגש בשנתיים האחרונות עם בעיה משפטית אחת לפחות (בכל רמות החומרה)

ובממוצע, נפגש כל אזרח עם

4.3 בעיות משפטיות

רוב הבעיות המשפטיות שאנשים נתקלים עימן – אינן זניחות

בעיה משפטיות שאינה זניחה ("צורך משפטי") – הגדרה

מצב בו אדם מתמודד עם בעיה משפטית
שלנוכח חומרתה ההנחה היא שהוא לא יכול
לפתור אותה בעצמו ללא סיוע חיצוני

מאפיינים של צרכים משפטיים

- צורך משפטי הוא **תולדה** של בעיה משפטית
- ההיבט המרכזי הקובע האם בעיה משפטית
תוליד צורך הוא **חומרת ומורכבות הבעיה**
- יחד עם זאת, קטן הסיכוי שאדם יידרש לסיוע
ובכך יחוזה צורך משפטי:

– ככל שכישרויו המשפטיים גבוהים יותר

– ככל שהליכי הפתרון שלרשותו פשוטים,
יעילים והוגנים יותר

כ-69% מהציבור הבוגר בישראל נפגש בשנתיים האחרונות
עם צורך משפטי אחד לפחות

ובממוצע, נפגש כל אזרח עם

3.5 צרכים משפטיים

כלומר, מבין 6.2 מיליון אזרחים בוגרים בישראל (+18)

כ-4.3 מיליון אנשים

התמודדו לפחות עם צורך משפטי אחד בשנתיים האחרונות

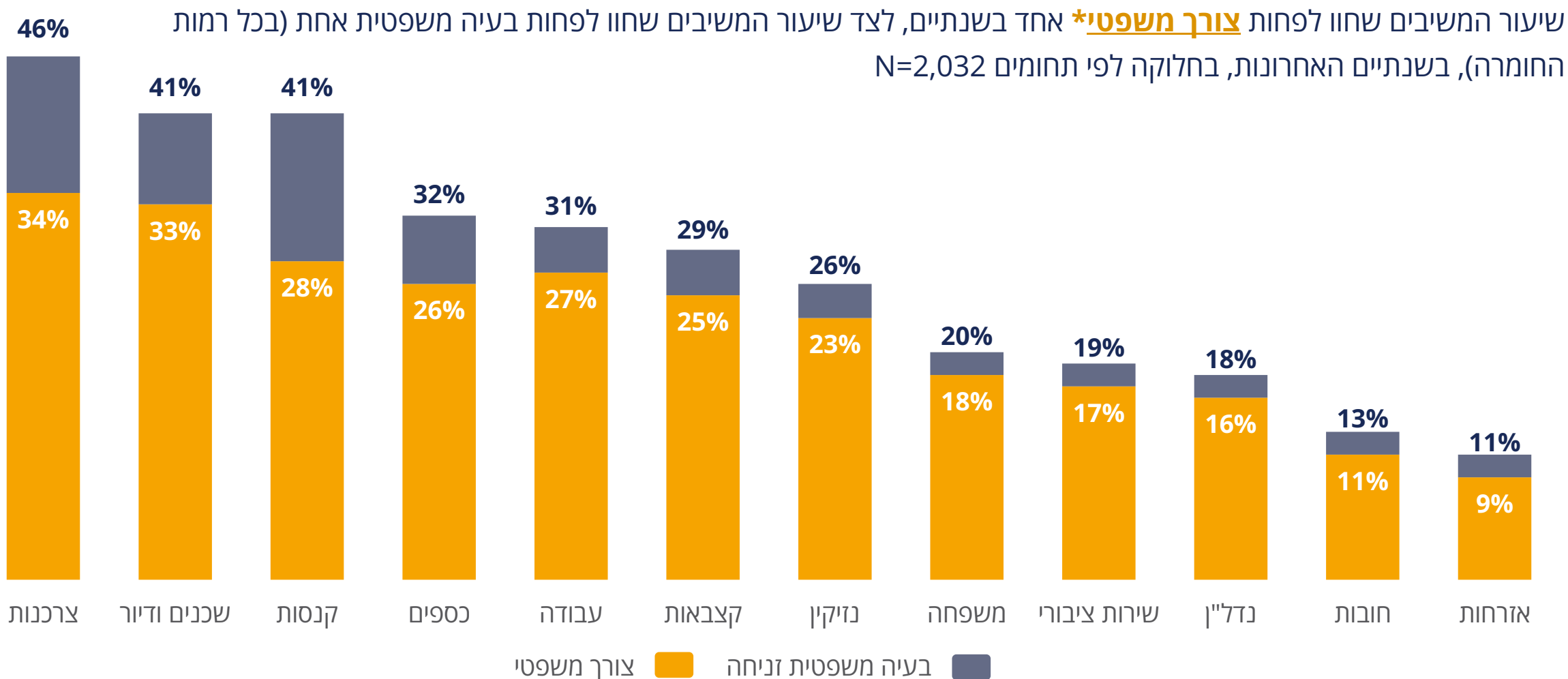
ומתוכם, **כ-1.6 מיליון (26%)** נאלצו להתמודד עם צורך

משפטי אקוטי הנובע מבעיה שרמת החומרה שלה דורגה 9 או 10**

* ראו גישה חלופית לאומדן צרכים ופערים משפטיים, בהתאם למתודולוגיה של ה-OECD בנספח המתודולוגי

הצורך בעזרה מאפיין את רב הבעיות ואינו ייחודי לתחום מסוים;

פילוח הבעיות לבעיות עם וללא צורך משפטי

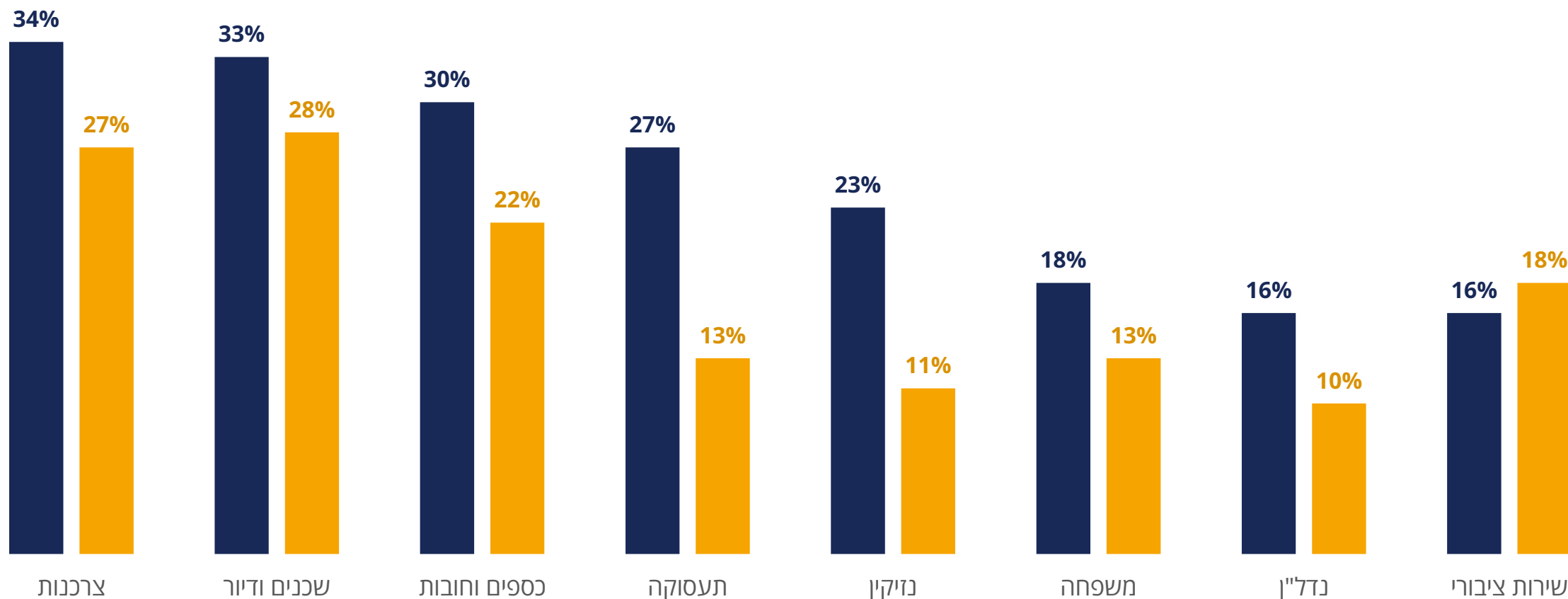

*ההבחנה בין בעיות משפטיות שאינן זניחות, שהן בדרגת חומרה 4 ומעלה (המקימות "צורך משפטי"), לבעיות זניחות (שאינן מגלמות צורך) נשען על רמת החומרה של הבעיה, בהתאם למתודולוגיה המיושמת ע"י WJP. הסבר נרחב על ההגדרות בהן נעשה שימוש ניתן למצוא בנספח המתודולוגי תחת "הגדרות". הסבר נרחב על סקרי WJP ניתן למצוא בנספח המתודולוגי תחת "דוחות ממצאי סקרים מהעולם ששימשו כבסיס להשוואה"

כמות הצרכים המשפטיים בישראל, גבוהה ביחס לעולם;

השוואה בינ"ל על סמך שימוש במתודולוגיה זהה לזאת שפותחה ע"י WJP (World Justice Project)

שיעור האזרחים המתמודדים עם לפחות צורך משפטי אחד בכל תחום ובטווח של שנתיים

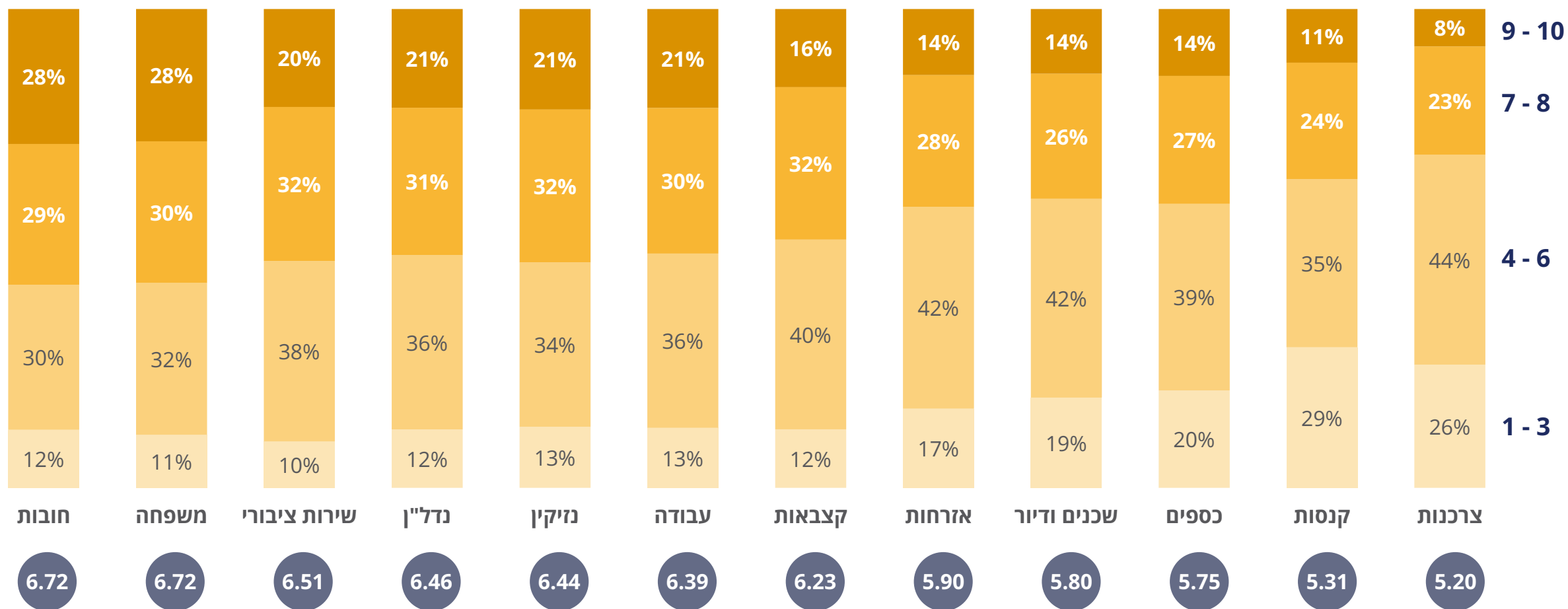

ישראל ■ ממוצע המדינות החברות ב-OECD*

מקור: נתוני WJP לשנת 2019, נתוני סקר הצרכים הישראלי, עיבוד שלדור

*לא נכללים בחישוב ממוצע ה-OECD נתונים אודות מדינות שאינן נסקרות על ידי WJP : איסלנד, אירלנד, לטביה, ליטא, לוקסמבורג, סלובקיה, שווייץ וקוסטה ריקה

הבעיות החמורות ביותר הן בעיות חובות ומשפחה

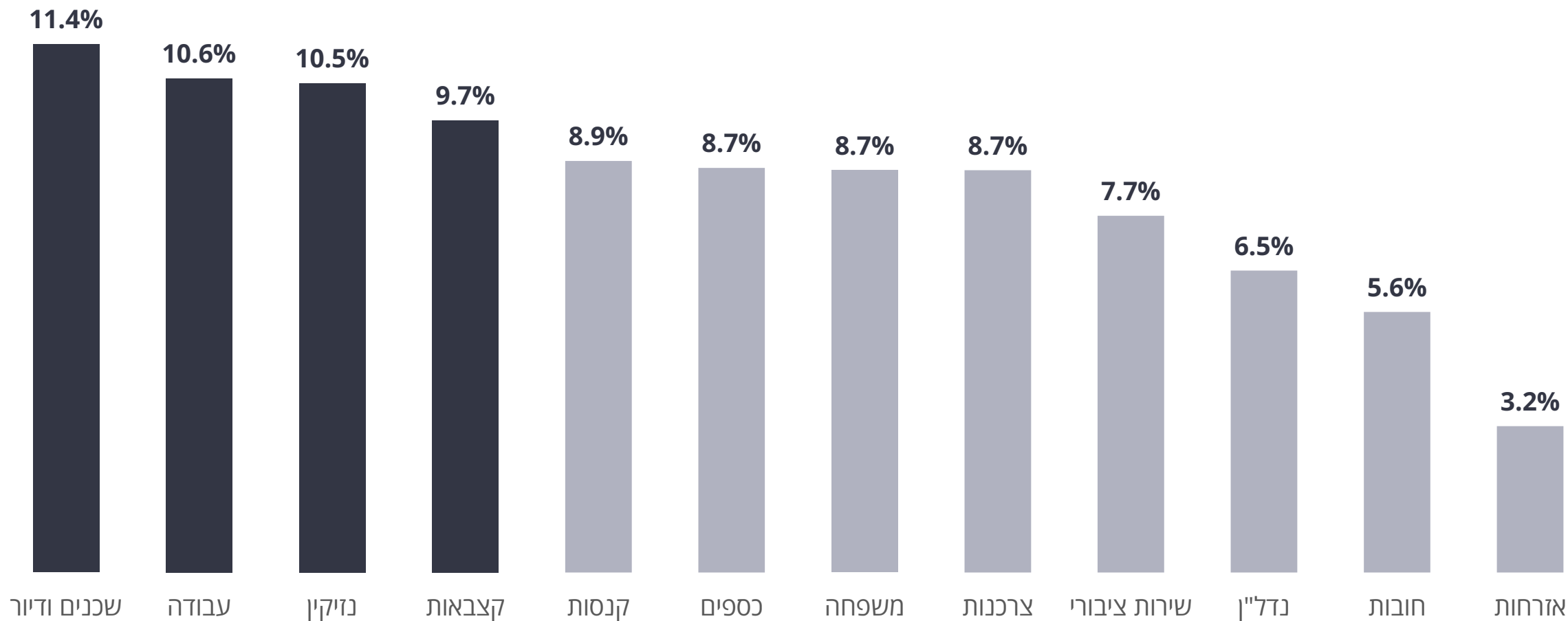

פילוח הבעיות שזוהו בכל תחום לפי רמת החומרה שלהן, N=8,765

רמת החומרה הממוצעת של כל תחום בסולם חומרה 1-10, N=8,765

אך משקלול שכיחות הבעיות ורמת החומרה יחד, עולה שהצרכים החריפים ביותר הם בתחומי **נזיקין, עבודה, שכנים ודיור וקצבאות**

שיעור המשיבים בכל תחום שחוו לפחות בעיה משפטית אחת בדרגת חומרה 8-10 (צורך חמור) מבין סך המשיבים בתחום N=2,032

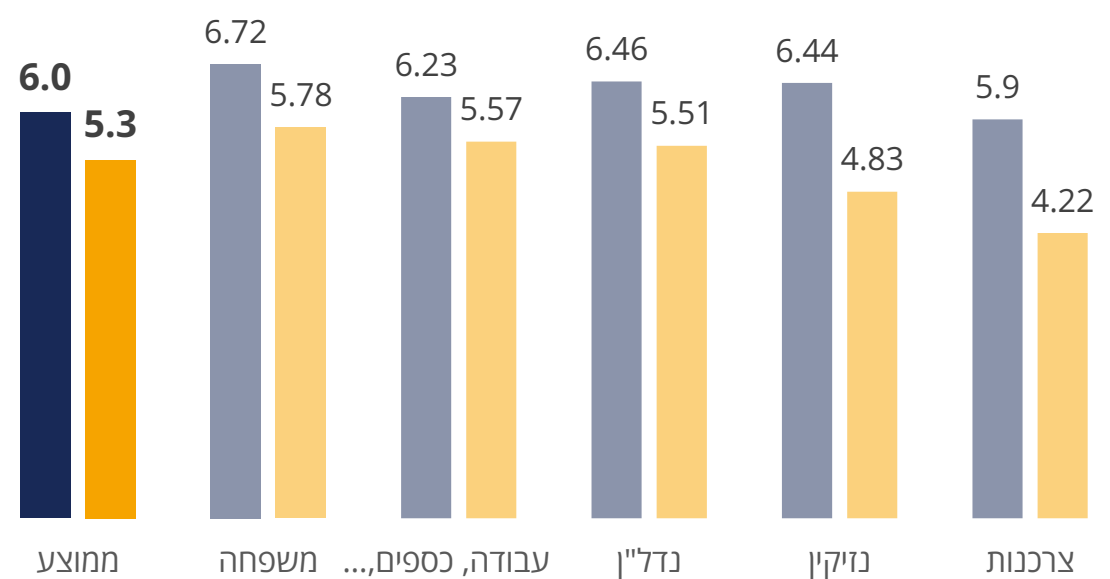

קיימות אינדיקציות לכך שרמת החומרה של הבעיות המשפטיות בישראל אינה נמוכה מהעולם ואף עשויה להיות גבוהה יותר

תרשים מס' 7:

ביחס לאנגליה, נמדדו בישראל רמות חומרה גבוהות יותר עבור בעיות משפטיות מאותו הסוג

רמת החומרה הממוצעת של בעיות משפטיות לפי תחום בישראל ובאנגליה*

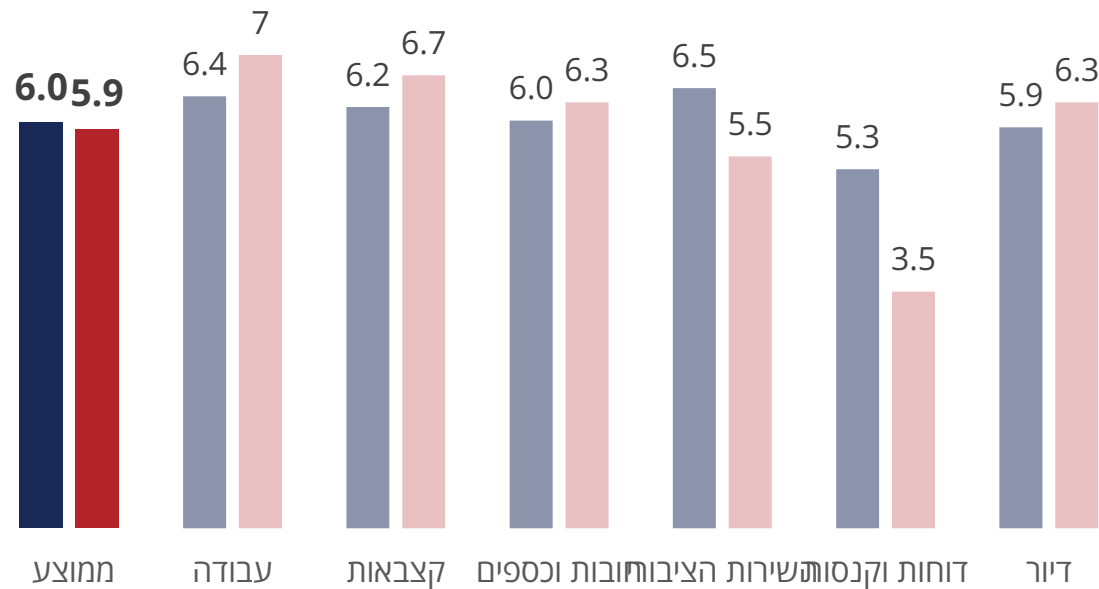

ישראל England & Wales

תרשים מס' 8:

ביחס לארה"ב, נמדדו בישראל רמות חומרה דומות עבור בעיות משפטיות מאותו הסוג

רמת החומרה הממוצעת של בעיות משפטיות לפי תחום בישראל ובארה"ב**

ישראל USA

*עיבוד תוצאות הסקר הישראלי לצורך השוואה לתוצאה סקר הצרכים הבריטי המשפטיים לשנת 2019/20 (Legal needs of individuals in England and Wales)

**עיבוד תוצאות הסקר הישראלי לצורך השוואה לתוצאה סקר הצרכים המשפטיים האמריקאי לשנת 2021 (Justice Needs and Satisfaction in the USA)

הערה: עקב אופני הגדרה שונים של קטגוריות ותתי קטגוריות של בעיות, לא בין כל הקטגוריות ניתן לערוך השוואה ישירה. בשקף זה מוצגות קטגוריות שעובדו כך שישקפו נתונים ברי השוואה.

הסבר נוסף על הסקרים שביחס אליהם בוצעה ההשוואה ניתן למצוא בנספח המתודולוגי תחת "דוחות ממצאי סקרים מהעולם ששימשו כבסיס להשוואה"

לבעיות המשפטיות השלכות משמעותיות על הציבור –
כתוצאה מהן, מיליוני ישראלים סובלים מדי שנה מנזק כלכלי ניכר וממידה גבוהה של לחץ

ישראלים סבלו בשנתיים האחרונות ממידה רבה של לחץ עקב בעיה משפטית
1.4 מיליון

640,000 אלף גברים
(21% מהגברים הבוגרים)

770,000 אלף נשים
(25% מהנשים הבוגרות)

ישראלים סבלו בשנתיים האחרונות מנזק כלכלי
1.4 מיליון

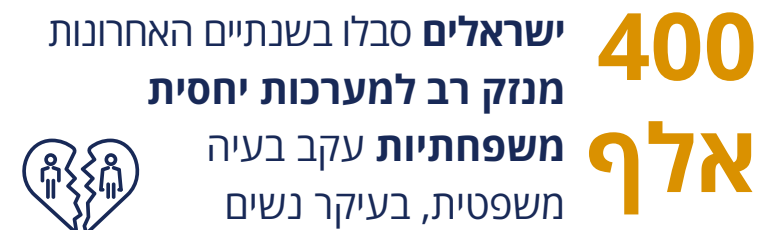
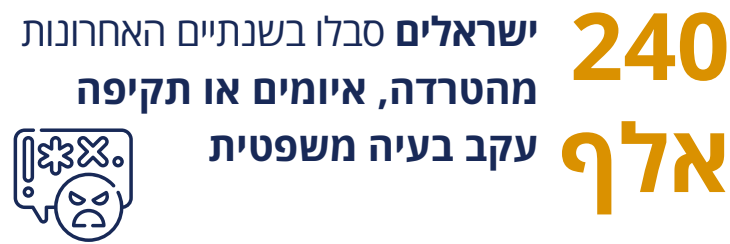

600,000 אלף סבלו
מנזק שנע בין 1 ל-10 אלף ש

200,000 אלף סבלו
מנזק שנע בין 10 ל-20 אלף ש

600,000 אלף סבלו
מנזק כלכלי גבוה מ-20 אלף ש

לבעיות המשפטיות השלכות משמעותיות על הציבור – כתוצאה מהן, מאות אלפי ישראלים סובלים מדי שנה מפגיעה בביטחונם האישי, מנזק משפחתי ומנזק בריאותי

60,000 אלף מעשירונים 10-8 (5%)	140,000 אלף מעשירונים 4-7 (8%)	170,000 אלף מעשירונים 3-1 (13%)
--	--	---

40,000 אלף מקרב העשירון התחתון (7%)	200,000 אלף מעשירונים 10-2 (3.5%)
---	---

150,000 אלף גברים (5% מהגברים הבוגרים)	250,000 אלף נשים (8% מהנשים הבוגרות)
--	--

השפעות שליליות במיוחד ניכרות בבעיות משפחה, נזיקין וחובות

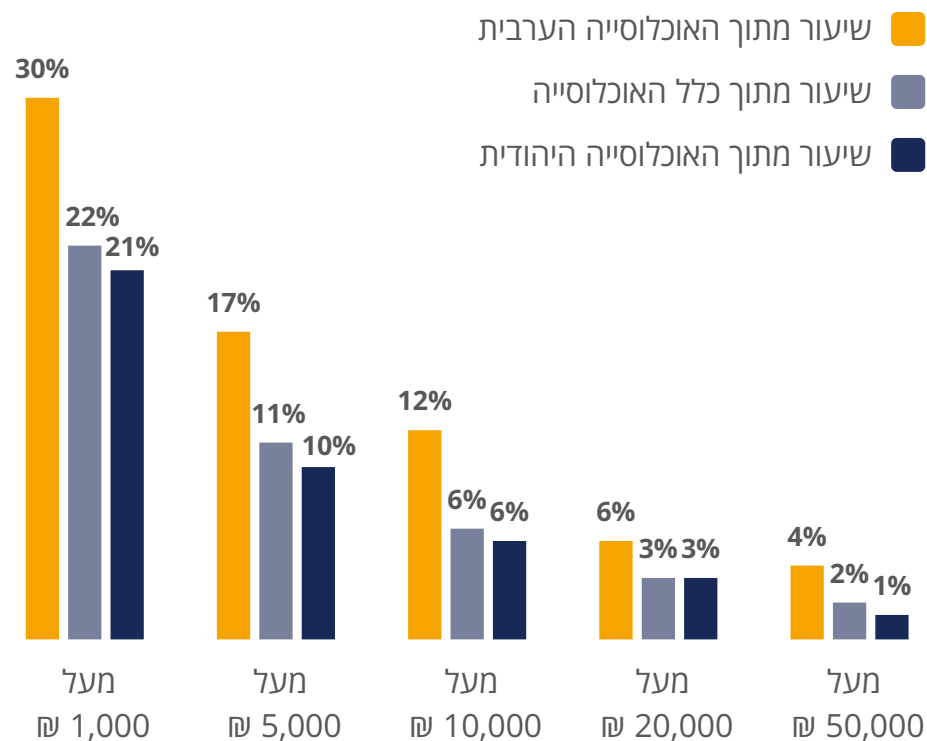
האם חווית משהו מהבאים כחלק מהבעיה או כתוצאה ממנה												
אזרחות	חובות	כספים	משפחה	נדל"ן	נזיקין	עבודה	צרכנות	קנסות	קצבאות	שירות ציבורי	שכנים ודיר	סה"כ
10%	32%	14%	30%	24%	39%	28%	6%	7%	17%	27%	16%	19%
5%	9%	5%	17%	2%	28%	9%	5%	4%	15%	23%	8%	10%
	7%	8%	2%	13%	31%	1%	10%	1%	2%	4%	26%	10%
3%	25%	8%	57%	13%	14%	7%	4%	4%	9%	12%	10%	12%
41%	35%	33%	57%	42%	55%	49%	24%	30%	31%	38%	37%	38%
41%	56%	63%	46%	49%	33%	55%	58%	59%	51%	34%	29%	48%
3%	11%	1%	11%	9%	18%	4%	2%	2%		7%	15%	7%
	2%	1%			3%	2%		1%	1%		1%	1%
	2%	2%	2%	1%	3%	4%	2%	2%	2%	15%	4%	3%
	2%	4%	13%	8%	7%	1%	1%		4%	1%	8%	4%
5%	16%	8%	6%		15%	33%	2%	2%	17%	5%	2%	9%

לעיתים קרובות, ההתמודדות עם הבעיות כרוכה בהוצאת אלפי שקלים

תרשים מס' 9:

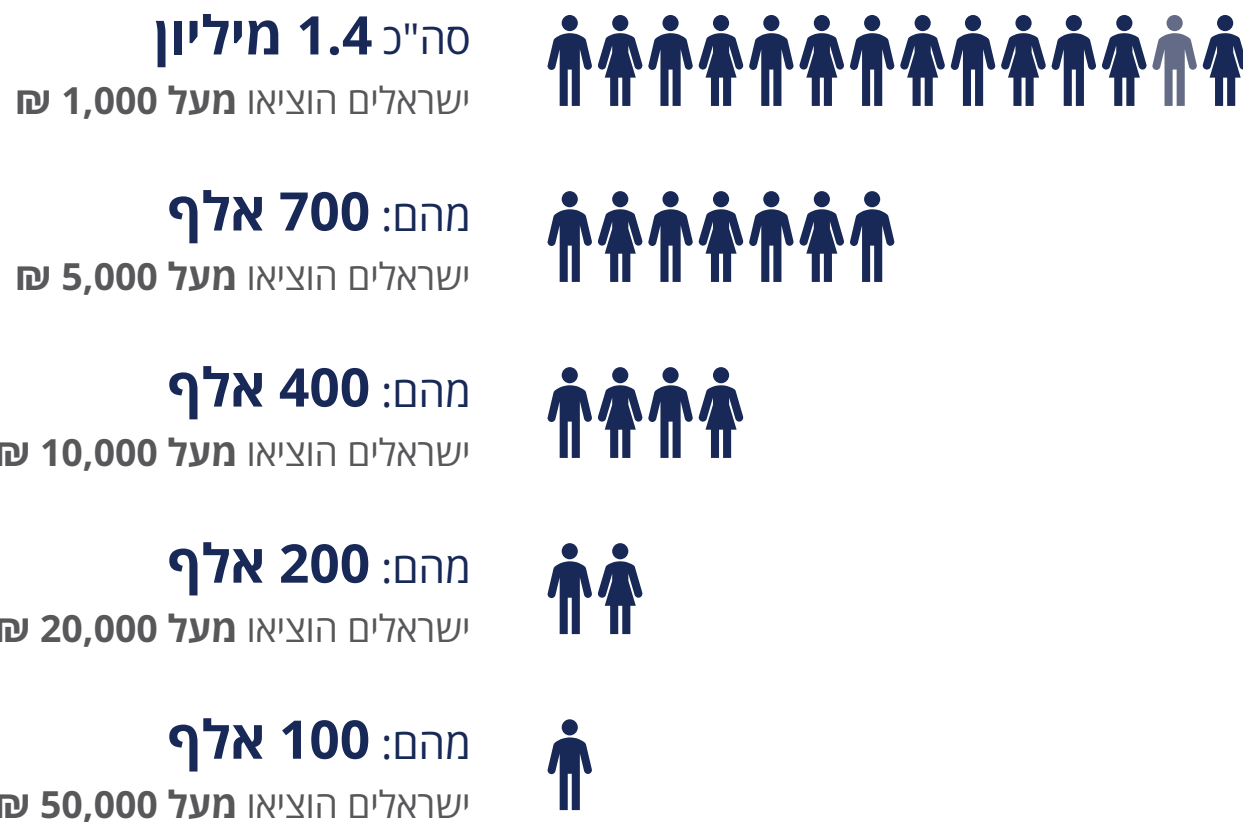
במגזר הערבי, ההתמודדות יקרה אף יותר

פילוח המשיבים לפי סכום ההוצאה שקלים על הוצאות הקשורות בהתמודדות עם הבעיה*

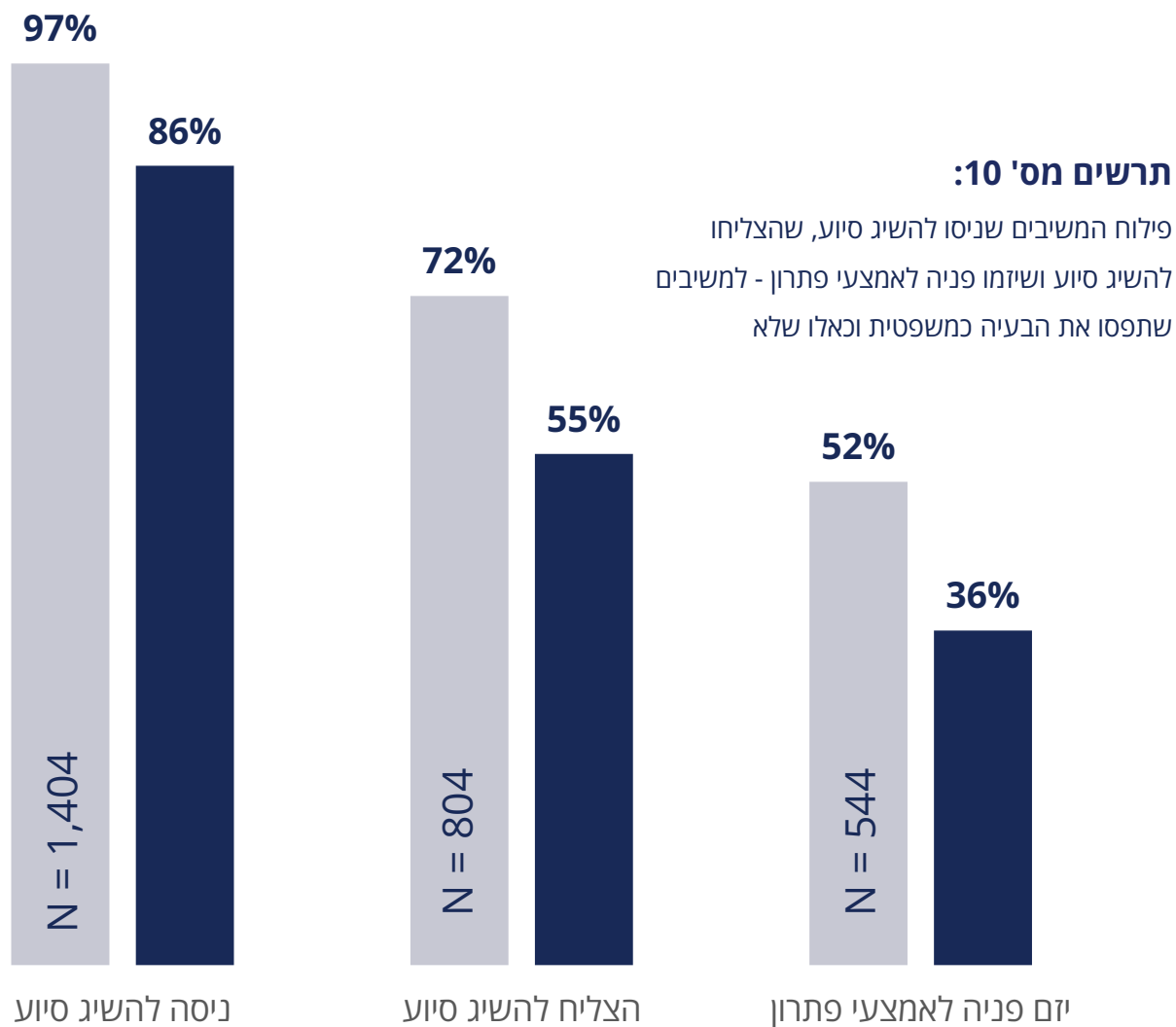
מאות אלפי ישראלים נאלצים להוציא אלפי שקלים*

כדי לפתור בעיות משפטיות

*סעיפי הוצאה שנכללו: שכ"ט לעו"ד או יועצים אחרים, חוות דעת, אגרות, הוצאות לצורך איסוף מידע או השגת ראיות, נסיעות, אובדן שעות עבודה, הוצאות נגירות על אחזקת הבית (כגון בייביסיטר), תשלום ל"מאכער" ותשלום עבור שוחד. פירוט מפורט של אופן החישוב ניתן למצוא בנספח המתודולוגי תחת "אומדן היקף ההוצאות הנדרש להתמודדות עם בעיות משפטיות - שיטת החישוב"

לרוב, הציבור לא מבין את ההקשר המשפטי של הצרכים שהוא חווה – וכתוצאה, תהליך פתרון הבעיות נפגע

■ תפס את הבעיה כמשפטית ■ לא תפס את הבעיה כמשפטית

רק 15% מהציבור

- תופס את הבעיות שלו כבעיות עם היבט משפטי
- בעיות **חובות משפחה ונדל"ן** נתפסות לעיתים קרובות יותר כבעיות משפטיות
- באופן מובהק וללא תלות ברמת יכולת משפטית, אמן במערכת, בטחון משפטי יכולת דיגיטלית* – **מי שלא תופס את הבעיה שלו כבעיה משפטית :**

יזם פחות
תהליכים
לפתרון בעיות

מצליח פחות
להשיג סיוע

פונה פחות
לסיוע

*פירוט האופן בו נמדדו יכולות, אמן ובטחון עצמי מובא בנספח המתודולוגי. עוד מובאים בנספח המתודולוגי גם פירוט תוצאות הרגרסיות ששימשו כמבחנים סטטיסטיים

במקביל, אפליה ואלימות פיזית, פוגעות בסיכויים להגיע לפתרון

אלימות קיימת ב-8% מהמקרים

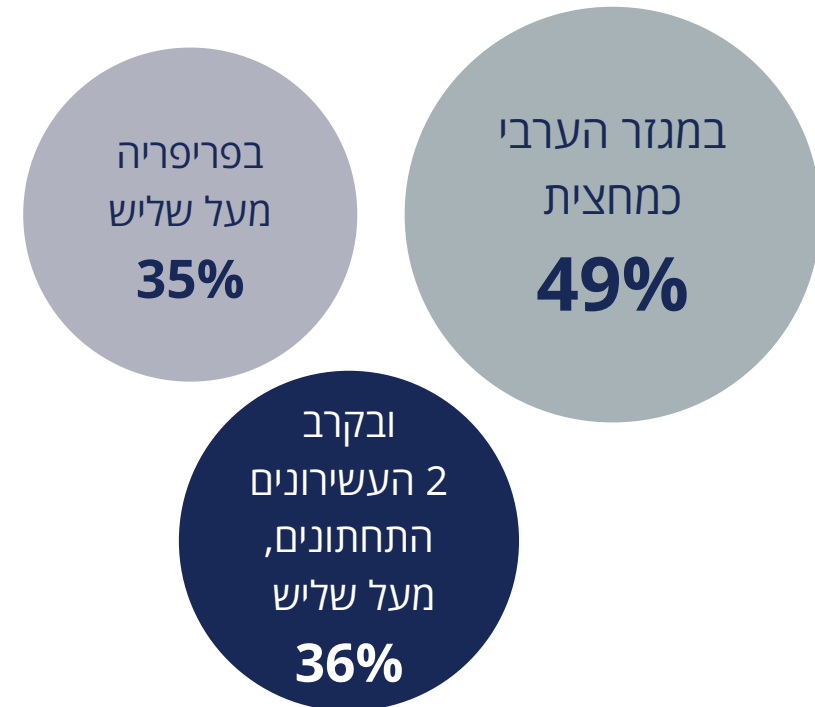
אלימות נפוצה יותר בקרב בעלי הכנסות נמוכות ובקרב ערביי ישראל

אפליה נתפסת כתופעה נפוצה בישראל - 28%

מהציבור חשו שהבעיות עמן התמודדו נוצרו או החמירו מאפליה;

תחושת האפליה גבוהה מהממוצע בקרב בעלי הכנסה נמוכה, תושבי
הפריפריה והמגזר הערבי

הן אפליה והן אלימות **מקטינות** באופן מובהק
את **הסיכוי של בעיות להגיע לפתרון**.

בנוסף, אפליה גם **מגדילה** משמעותית את
הסיכוי להרים ידיים

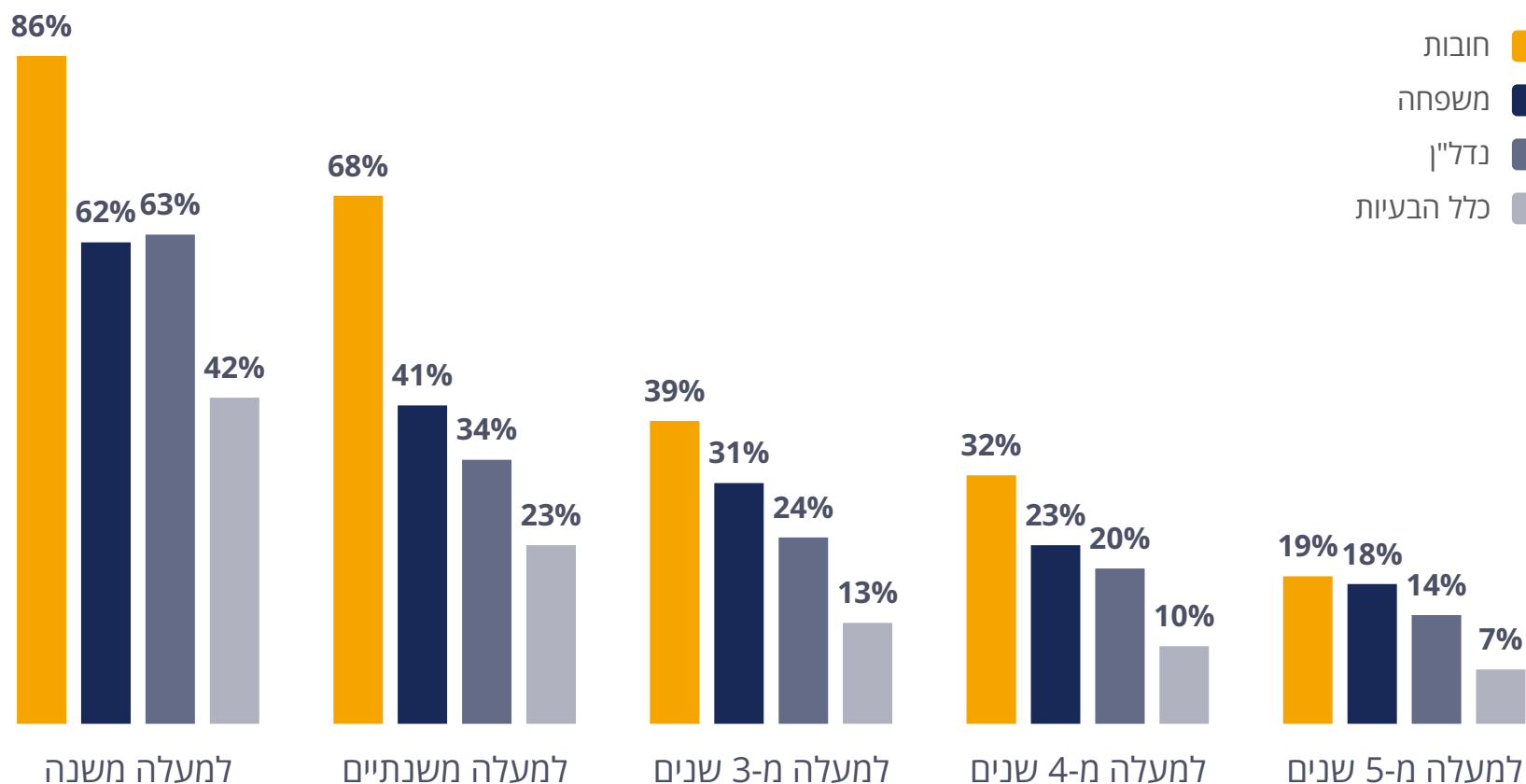
הזמן הנדרש להשגת הפתרון המבוקש – הוא לעיתים קרובות ארוך; בעיות בתחומי **החובות המשפחה והנדל"ן** מתמשכות משמעותית יותר מאחרות

פילוח המשיבים לפי משך זמן ההתמודדות עם הבעיה, N=1,404

חובות
משפחה
נדל"ן
כלל הבעיות

משך ארוך עוד יותר (באופן מובהק) בקרב

- המגזר הערבי
- אזרחים ותיקים (+65)
- בעלי השכלה נמוכה (ללא בגרות)

מדי שנה מסתיימים בהשגת פתרון רק חצי מהצרכים שנוצרו בשנה שלפני כן

בתום כל שנה, עוברת הלאה אל השנה הבאה יתרה שלילית של כ-2.7 מיליון צרכים משפטיים ללא פתרון מהשנה הקודמת, בממוצע – אחת לכל משק בית

צרכים משפטיים נוצרים בישראל בשנה כ-1.3* בעיות לאדם עבור כל אחד מ-6.5 מיליון אזרחים מעל גיל 18

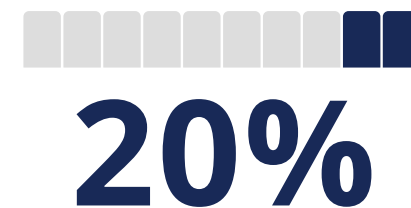
8.5 מיליון

עד סוף השנה שלאחר מכן, מסתיימים בפתרון רק כמחצית

48%

נוספות מגיעים לסיום עקב הרמת ידיים מצד הציבור יצוין כי ויתור על פתרון בעיה מהווה צורה של הנצחה ולא של פתרון. משמעותו היא שהנפגע מגיע להכרה בחוסר יכולתו להתגונן ומחליט בשל כך לקבל ללא התנגדות את סך הנזקים העתידי שהבעיה צפויה לחולל

*אופן החישוב מובא בנספח המתודולוגי

הערה: האחוזים המוצגים הינם שיעור מתוך סך הבעיות במדגם שהחלו בין אוג' 2020 לאוג' 2021. כזכור, המשיבים מילאו את הסקר באוג' 2022

בממוצע, התמודדות עם צרכים משפטיים נמשכת כיום כמעט 3 שנים

2.7 שנים

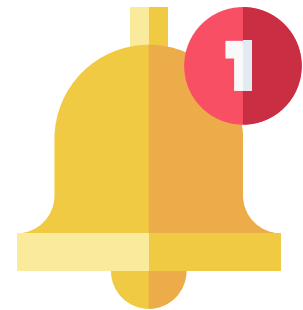
בממוצע מהיווצרותו
של צורך משפטי ועד
שהוא מסתיים בפתרון או
בהרמת ידיים

3.5 בעיות
בממוצע לאדם

=

1.3 בעיות
חדשות לאדם
בכל שנה

תוכן עניינים

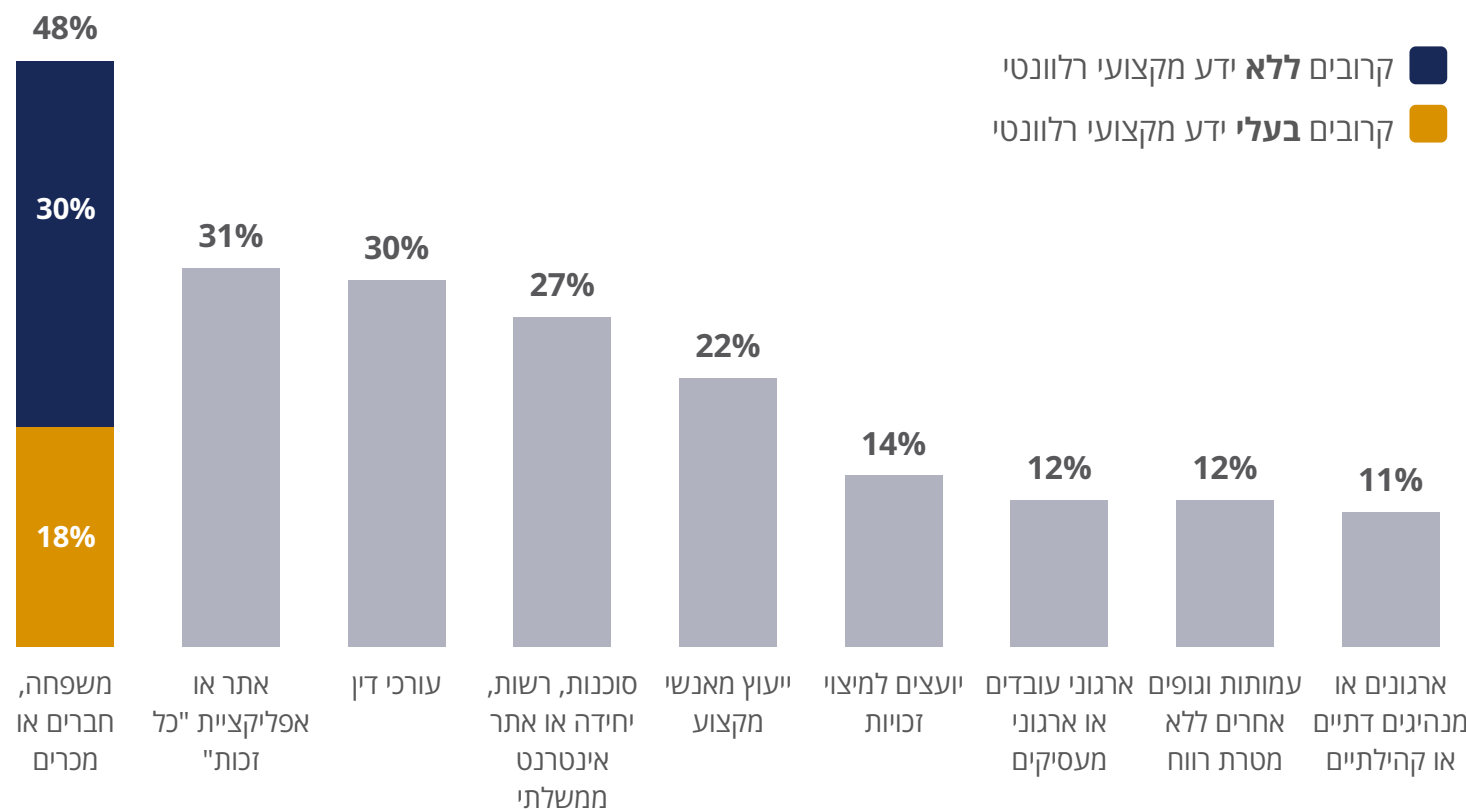
3	מבוא ועיקרי הממצאים	1.
18	שיטת המחקר	2.
27	הבעיות והצרכים המשפטיים של אזרחי ישראל	3.
44	מקורות הסיוע העומדים לרשות הציבור בישראל	4.
57	אמצעי פתרון הבעיות העומדים לרשות הציבור בישראל	5.
74	תפיסות כלפי המערכת	6.
82	תודות	7.
85	נספח מתודולוגי	8.

רוב האנשים מנסים להשיג סיוע, בעיקר ממשפחה וחברים

תרשים מס' 12:

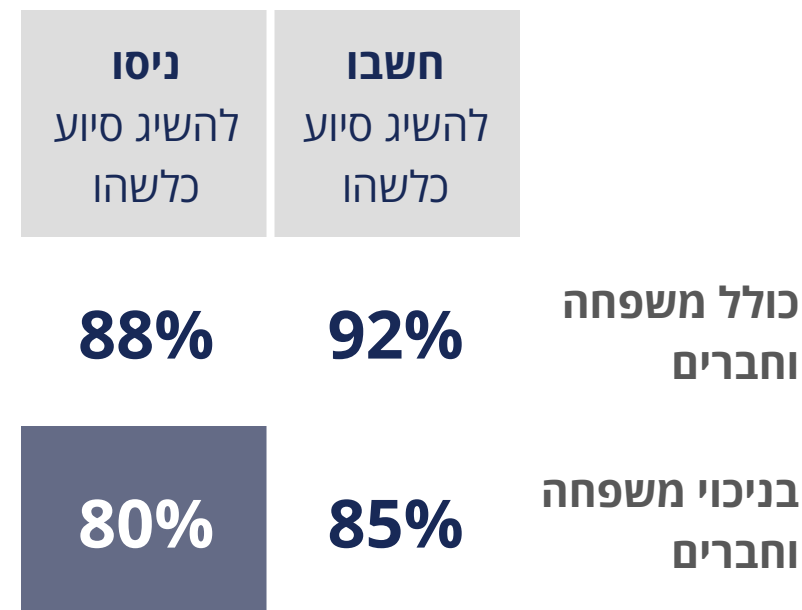
מקורות הסיוע המקצועיים העיקריים אליהם פונים הם "כל זכות", עורכי דין וגופי ממשל; מבין המכרים בהם אנשים נעזרים - רק שלישי הם בעלי ידע מקצועי

שיעור המשיבים שניסו לפנות לקבלת לסיוע לכל אחד ממקורות הסיוע, N = 1,404

גם בניכוי משפחה וחברים, רב האנשים מנסים להשיג סיוע

שיעור מתוך סך המשיבים שסבלו מצרכים משפטיים, N = 1,404

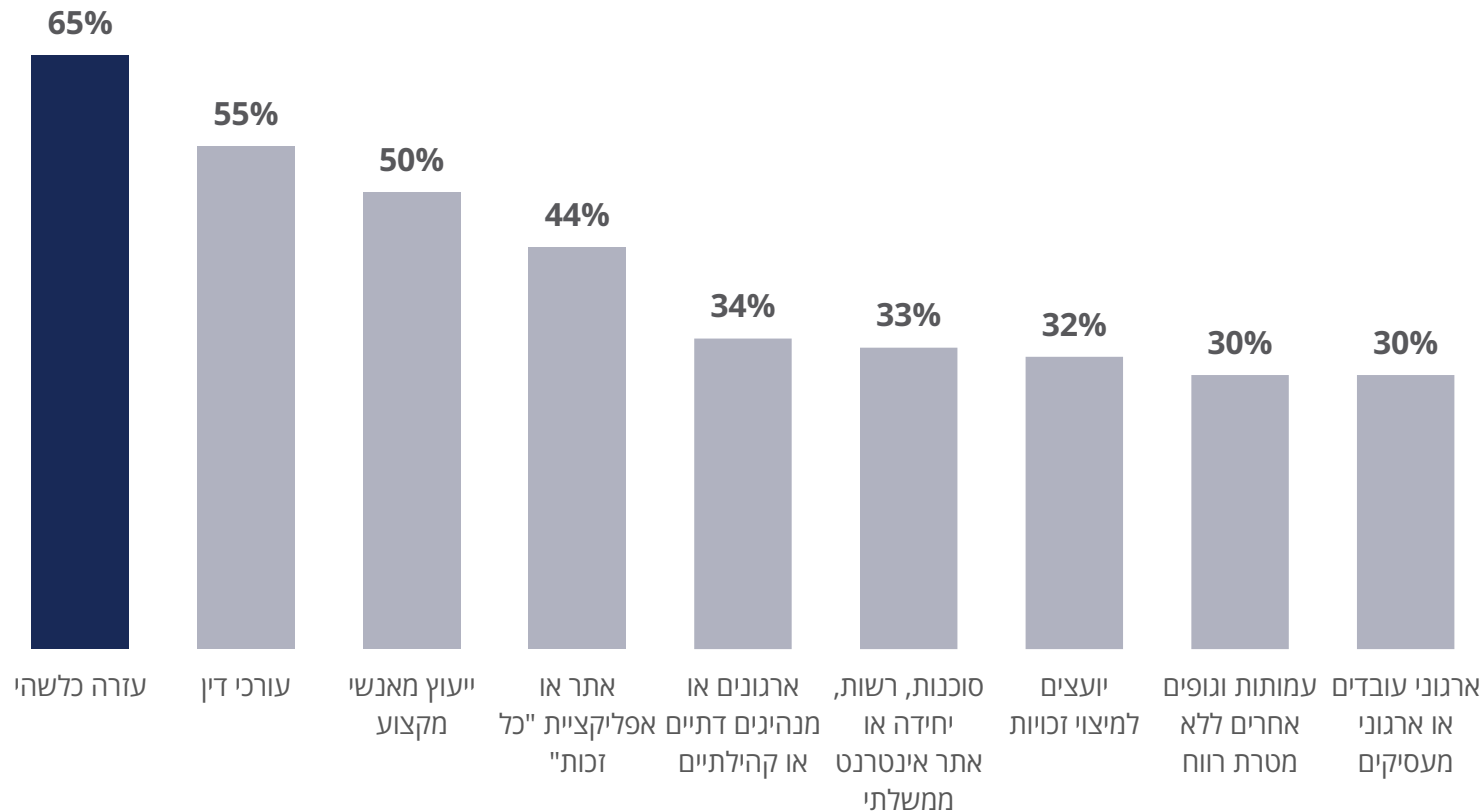
הערה: מי שניסה להשיג סיוע הוא מי שסימן ביחס לכל אחד מהגורמים שלעיל "ניסיתי אך לא הצלחתי להשיג עזרה או מידע" או "הצלחתי להשיג עזרה או מידע" ביחס לשאלה "במהלך התמודדות עם הבעיה, האם באיזשהו שלב חשבת, ניסית או הצלחת (בעצמך או דרך מישהו מטעמך) לקבל עזרה או הכוונה מאחד הגורמים הבאים". הסברים נוספים על ההגדרות מובאים בנספח המתודולוגי

מבין הפונים, אחוז משמעותי לא מצליחים להשיג את הסיוע שחיפשו

תרשים מס' 13:

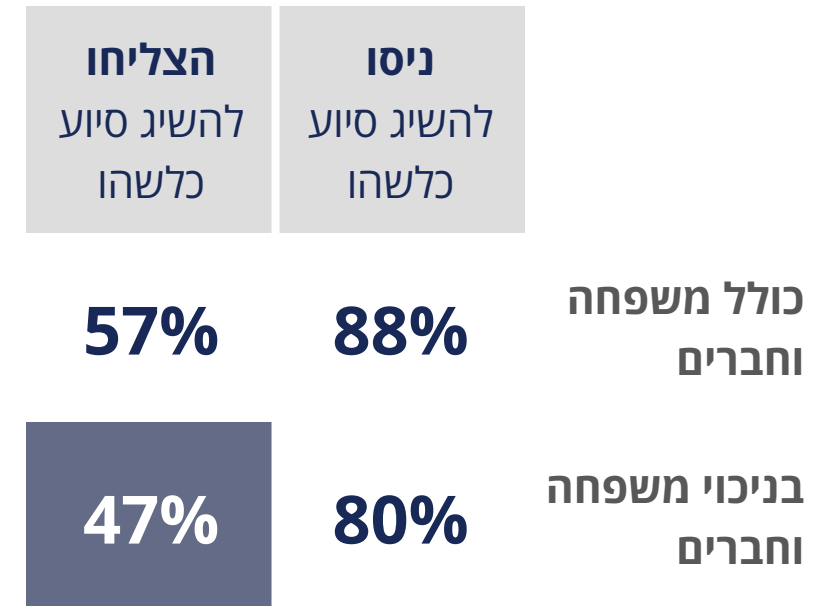
מבין הפונים לכל מקור, רק כשליש עד חצי מצליחים להשיג ממנו סיוע; בסה"כ שני שלישי מהפונים מצליחים להשיג עזרה ממקור כלשהו

שיעור המשיבים שהצליחו להשיג עזרה מבין אלו שניסו, N = 1,236

על אף שמנסים, הרב נותרים ללא סיוע

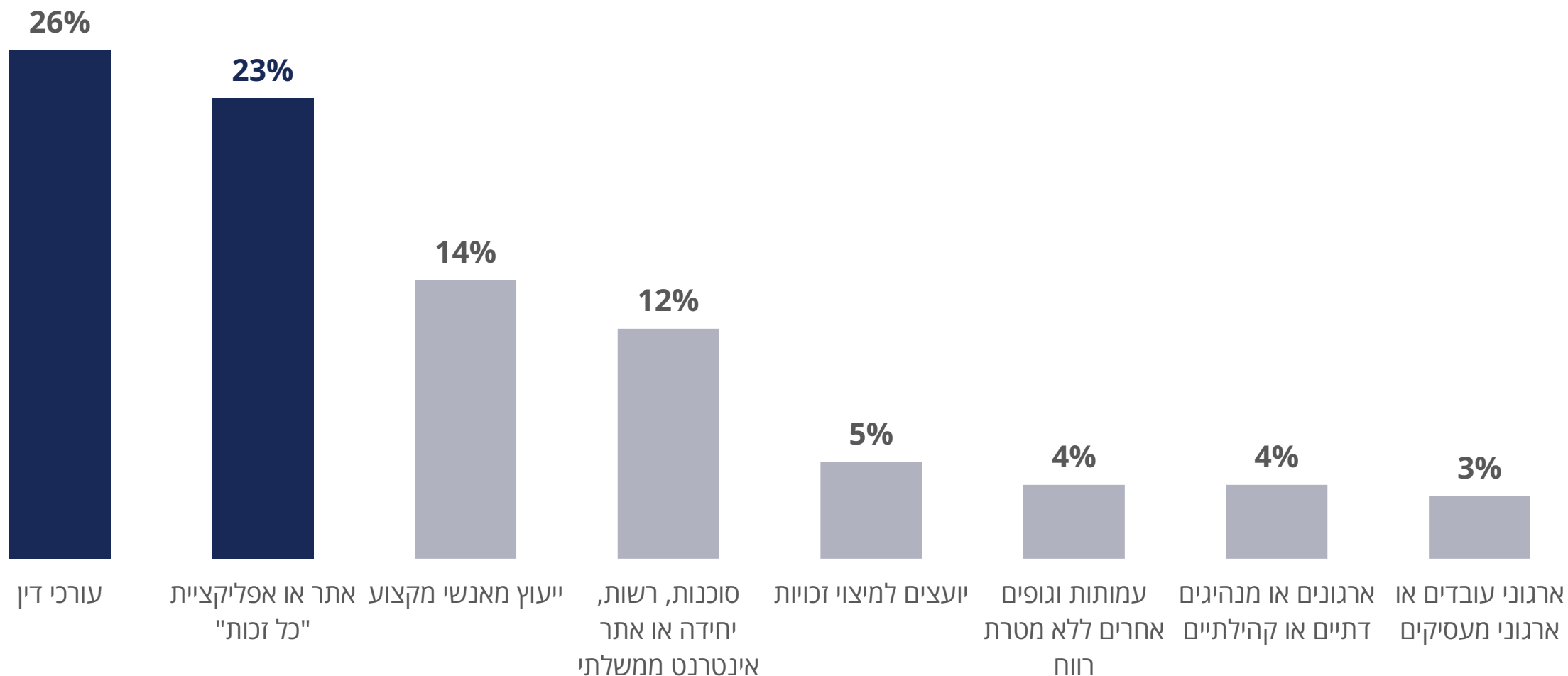
שיעור מתוך סך המשיבים שסבלו מצרכים משפטיים, N = 1,404

הערות: פונים הם מי שניסו להשיג סיוע כהגדרתם בשקף 35 | מי שלא הצליחו להשיג סיוע הם מי שסימנו "ניסיתי אך לא הצלחתי להשיג עזרה או מידע" ביחס לשאלת זיהוי מקורות הסיוע (שאלה C1 בסקר, נוסח השאלה מובא גם בכוכבי בשקף 35) | הסברים נוספים על ההגדרות מובאים בנספח המתודולוגי

הפניה הראשונה היא לרב למכרים, לעורכי דין ולאתר "כל זכות"

שיעור המשיבים* שמקור הסיוע היה הראשון או השני אליו פנו, N = 697

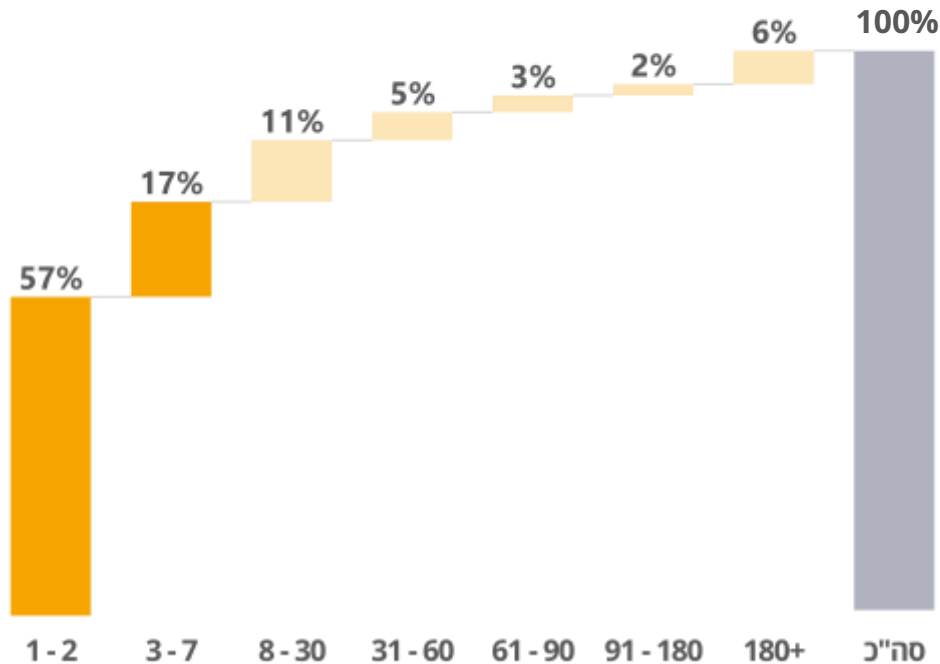

הטיפול בצרכים משפטיים מתחיל לרב בשבוע הראשון, ומתחילת הטיפול נדרשים לרוב יומיים בלבד להשגת סיוע ראשוני

תרשים מס' 17:

ברב המקרים, מהניסיון הראשון לאיתור סיוע ועד השגתו עוברים ימים בודדים

פילוח המשיבים שהצליחו להשיג סיוע לפי כמות הימים שנדרשו להם להשיג את מקור הסיוע הראשון מרגע התחלת ניסיון יצירת הקשר ועד יצירת קשר מוצלחת, N=697

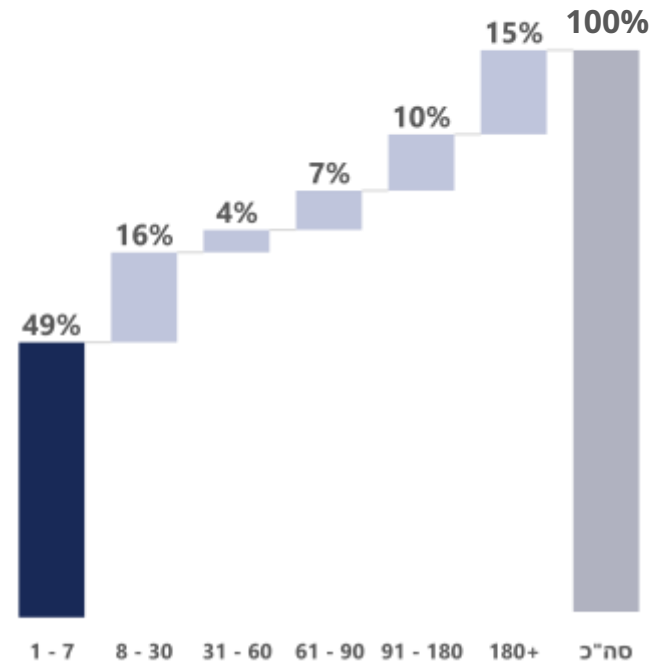

לפחות בחצי מהמקרים ניסיונות לאיתור סיוע מתחילים בשבוע הראשון;

ככל שהבעיה חמורה יותר, כך זמן זה מתארך

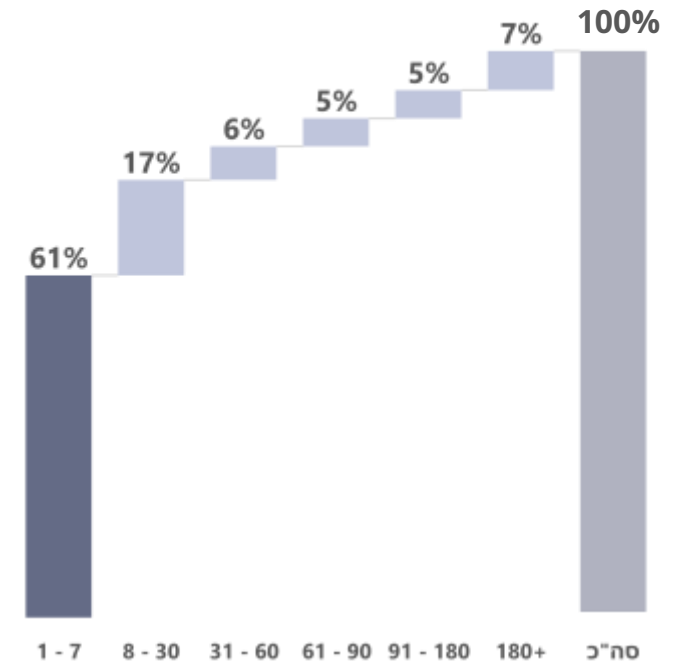
תרשים מס' 16:

פילוח המשיבים לקבוצות לפי הימים שחלפו עד שהתחילו לחפש סיוע, בעיות ברמת חומרה 9-10, N=113

תרשים מס' 15:

פילוח המשיבים לקבוצות לפי הימים שחלפו עד שהתחילו לחפש סיוע, בעיות ברמת חומרה 4-8, N=584

מבט משווה על מקורות הסיוע מעלה ש-3 מקורות הסיוע המרכזיים הם מכרים, עו"ד ואתר "כל זכות"

שביעות רצון		זמינות		מודעות, נגישות ושימוש בפועל				מקור
% דיווחו שהיו ממליצים על המקור	% דיווחו שהמקור הועיל להם	זמן השגה עבור 80% מהמשיבים	זמן חציוני להשגת הסיוע	שם המקור				
				= % שנעזרו במקור				
				× מתוכם, ניסו לפנות				
				× מתוכם, הצליחו להשיג				
				= % שנעזרו במקור				
93%	92%	7 ימים	1 ימים	26% (16%/10%)	53%	48%	68%	משפחה ומכרים (עם/ללא ידע מקצועי)
92%	90%	30 ימים	3 ימים	16%	55%	30%	51%	עורכי דין
96%	92%	7 ימים	0 ימים	14%	45%	65%	48%	יכל זכות"
92%	91%	35 ימים	5 ימים	11%	50%	22%	38%	יעוץ מאנשי מקצוע
90%	81%	14 ימים	2 ימים	9%	33%	27%	43%	סוכנות, רשות, יחידה או אתר ממשלתי
76%	74%	9 ימים	1 ימים	4%	34%	11%	22%	ארגונים או מנהיגים דתיים או קהילתיים
78%	82%	30 ימים	7 ימים	4%	32%	14%	30%	ועצים למיצוי זכויות
80%	88%	14 ימים	2 ימים	3%	30%	12%	25%	ארגוני עובדים או מעסיקים
77%	83%	28 ימים	5 ימים	3%	30%	12%	24%	עמותות

ההחלטה אם לנסות להשיג סיוע תלויה בגיל, באזור המגורים ובמאפייני הבעיה

משתנים שנמצאו, באמצעות רגרסיה לינארית, כבעלי קשר מובהק לניסיון להשיג עזרה כלשהי, וגודל האפקט שנמדד עבורם*

אומדן גודל האפקט	מאפיין	כיוון האפקט
כ-10%	תפיסת הבעיה כמשפטית	↑
כ-5%	אלימות פיזית	↑
1-7%	רמת החומרה של הבעיה	↑
9-15%	בעיות צרכנות קנסות ושכנים	↓
עד 6%	גיל	↓
עד 10%	מגורים במחוז צפון או חיפה	↓

*כל ההבדלים נמצאו מובהקים סטטיסטית לאחר שנבחנו תוך שליטה על מאפיינים סוציו-דמוגרפיים, מאפיינים שונים של הבעיה ומאפייני יכולות אישיות. הרחבה אודות אופן החישוב ניתן למצוא בנספח המתודולוגי

בהינתן שנעשה ניסיון להשיג סיוע, הסיכוי להצלחה תלוי בעיקר ביכולות אישיות;
בסופו של דבר, להשגת סיוע השפעה מובהקת על הסיכוי להגיע לפתרון

משתנים שנמצאו, באמצעות רגרסיה לינארית, כבעלי קשר מובהק לסיכוי להצליח
להשיג עזרה כלשהי, בהינתן שנעשה ניסיון לכך, וגודל האפקט שנמדד עבורם*

כיוון האפקט	מאפיין	אומדן גודל האפקט
↑	תפיסת הבעיה כמשפטית	כ-10%
↑	אמון במערכת המשפט	כ-14%
↑	מסוגלות עצמית משפטית	כ-7%
↑	יכולת דיגיטלית	כ-8%
↑	היכרות עם מקור חינמי להכוונה ראשונית	כ-9%
↑	בעיית משפחה/כספים/נזיקין/עבודה	20-30%
↓	תחושת אפליה	עד 15%

בסך הכל,
קבלת סיוע מגדילה*
את הסיכוי לפתרון
ביותר מ-10%

*כל ההבדלים נמצאו מובהקים סטטיסטית לאחר שנבחנו תוך שליטה על מאפיינים סוציו-דמוגרפיים, מאפיינים שונים של הבעיה ומאפייני יכולות אישיות. הרחבה אודות אופן החישוב ניתן למצוא בנספח המתודולוגי

למכרים ועו"ד השפעה מובהקת על הסיכוי לפתרון, גם בהינתן שהושג סיוע אחר; בנוסף, מעורבותם גם גורמת לתהליך הפתרון עצמו להיות פס כהוגן יותר

שם המקור	השפעה על הסיכוי להגיע לפתרון	השפעה על תחושת הוגנות ההליך
משפחה ומכרים (N=363)	חיובית מובהקת ²	חיובית מובהקת ¹
עורכי דין (N=229)	חיובית מובהקת ²	חיובית מובהקת ²
"כל זכות" (N=195)	–	–
ייעוץ מאנשי מקצוע (N=151)	–	–
סוכנות, רשות, יחידה או אתר ממשלתי (N=124)	–	–
ארגונים או מנהיגים דתיים או קהילתיים (N=51)	מדגם קטן מדי	
יועצים למיצוי זכויות (N=61)	מדגם קטן מדי	
ארגוני עובדים או מעסיקים (N=48)	מדגם קטן מדי	
עמותות (N=49)	מדגם קטן מדי	

אמנם ההשפעה של סיוע ממכרים חזקה יותר אך זהו מקור סיוע שלא ניתן להנגשה

מכאן מתחדדת

חשיבות ההנגשה של סיוע מצד עו"ד

¹ בשליטה על מאפיינים סוציו-דמוגרפיים, יכולות אישיות, מקורות הסיוע האחרים בהם נעשה שימוש, אמצעי הפתרון אליהם נעשתה פניה וכלל מאפייני הבעיה שנסקרו

² בשליטה על מאפיינים סוציו-דמוגרפיים, יכולות אישיות, מקורות הסיוע האחרים בהם נעשה שימוש, אמצעי הפתרון אליהם נעשתה פניה וכלל מאפייני הבעיה שנסקרו למעט תחום הבעיה

על אף כל זאת, כ-20% לא ניסו להשיג שום סיוע

הסיבה המרכזית להימנעות מחיפוש סיוע היא תחושה שהדבר לא יועיל

סיבה בולטת נוספת היא מחסור במשאבים – זמן וכסף

פילוח המשיבים שלא ניסו להשיג שום סיוע לפי תשובותיהם לשאלה "מדוע לא ניסית להשיג עזרה בכלל", N = 291

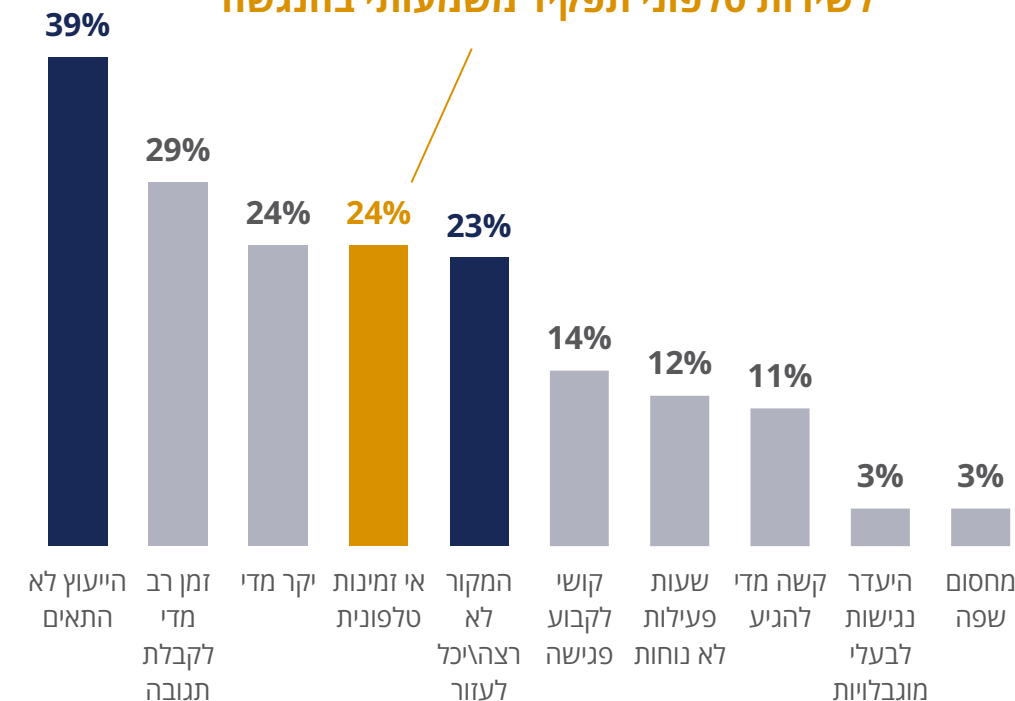
בנוסף, פעמים רבות אנשים למקור סיוע שלא מתאים למקרה

תרשים מס' 19:

הסיבה המרכזית לכישלון בהשגת סיוע ממקור אליו פונים - חוסר התאמה

פילוח המשיבים שכשלו בהשגת סיוע כלשהו לפי הגורמים שדיווחו (או הגורם היחיד) שהובילו לכישלון בהשגת הסיוע, N = 839

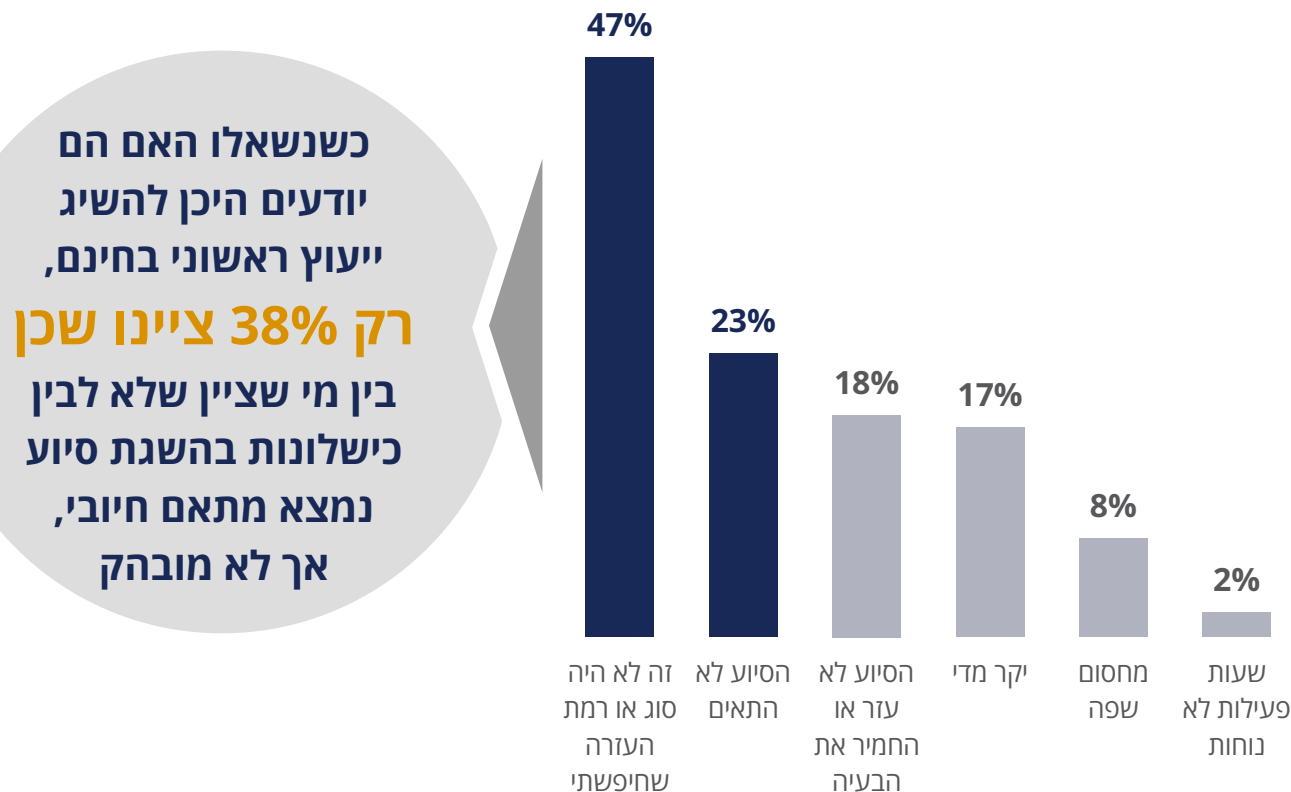
מסתמן שלמרות מעבר לדיגיטל - לשירות טלפוני תפקיד משמעותי בהנגשה

תרשים מס' 20:

חוסר התאמה הוא גם סיבה מרכזית שבגללה אנשים לא ממליצים על מקור

פילוח המשיבים שלא היו ממליצים על מקור הסיוע בפילוח לפי הסיבה לא-שביעות הרצון, N = 120

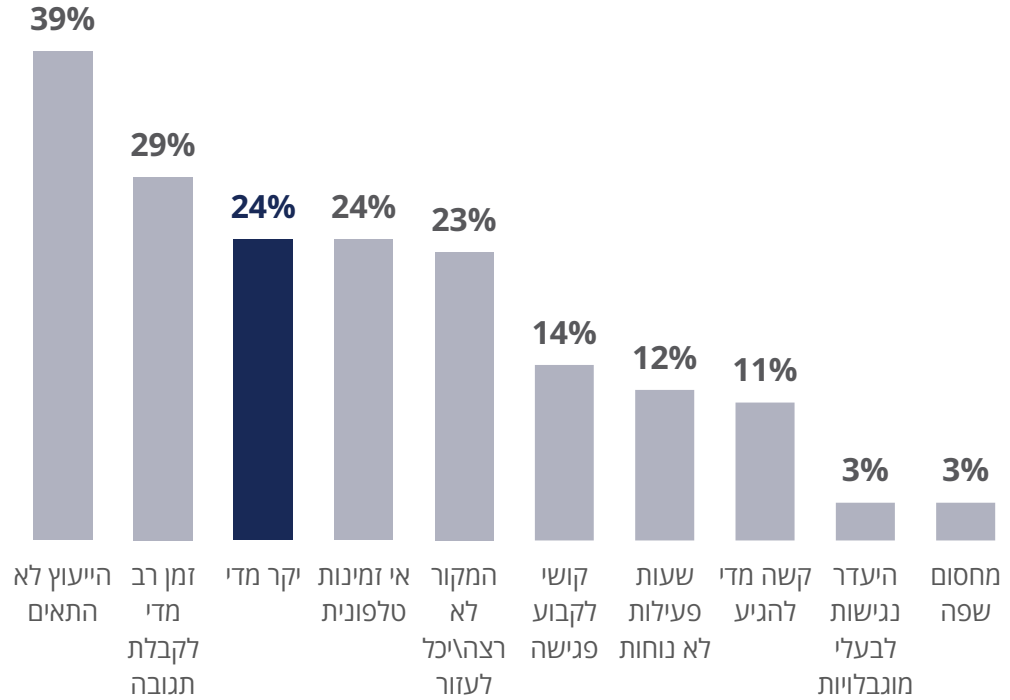
כשנשאלו האם הם יודעים היכן להשיג ייעוץ ראשוני בחינם, רק 38% ציינו שכן בין מי שציין שלא לבין כישלונות בהשגת סיוע נמצא מתאם חיובי, אך לא מובהק

במקביל, המחיר מהווה חסם המופיע שוב ושוב לאורך כל המסע

תרשים מס' 21:

מחיר גבוה מדי אחראי לרבע מהכישלונות בהשגת סיוע מהמקור אליו פונים

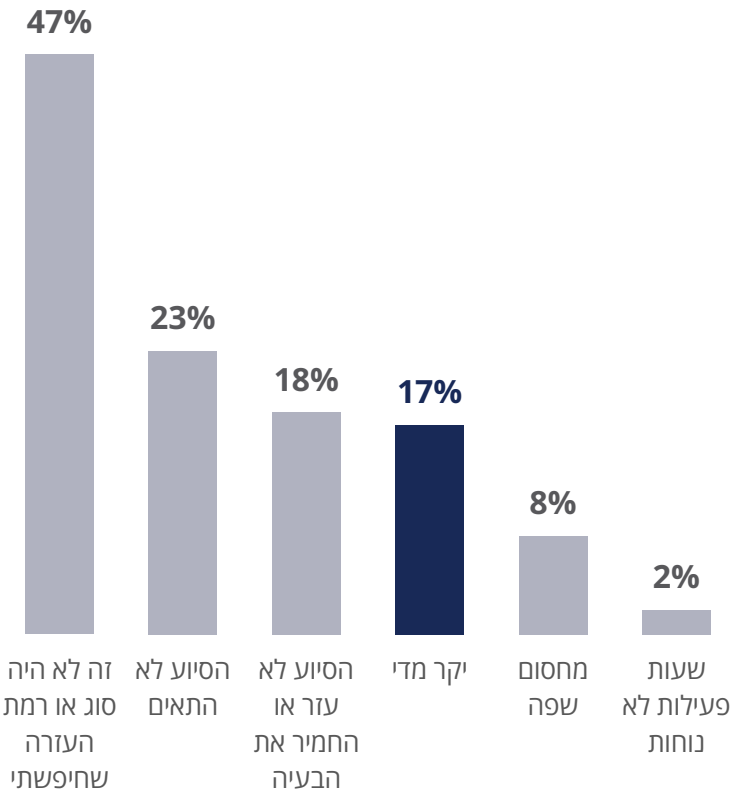
פילוח המשיבים שכשלו בהשגת סיוע כלשהו לפי הגורמים שדיווחו (או הגורם היחיד) שהובילו לכישלון בהשגת הסיוע, N = 839

תרשים מס' 22:

חוסר התאמה הוא גם סיבה מרכזית שבגללה אנשים לא ממליצים על מקור

פילוח המשיבים שלא היו ממליצים על מקור הסיוע בפילוח לפי הסיבה לאי-שביעות הרצון, N = 120

בסך הכל מחיר יקר פוגע בכ-20%*

מהמתמודדים עם בעיות:

- 4% מהאוכלוסייה נמנעים מלפנות לסיוע מלכתחילה
- 14% מגלים שאינם יכולים לממן את הסיוע אליו פנו
- 1% מצטערים בדיעבד על המחיר ששילמו

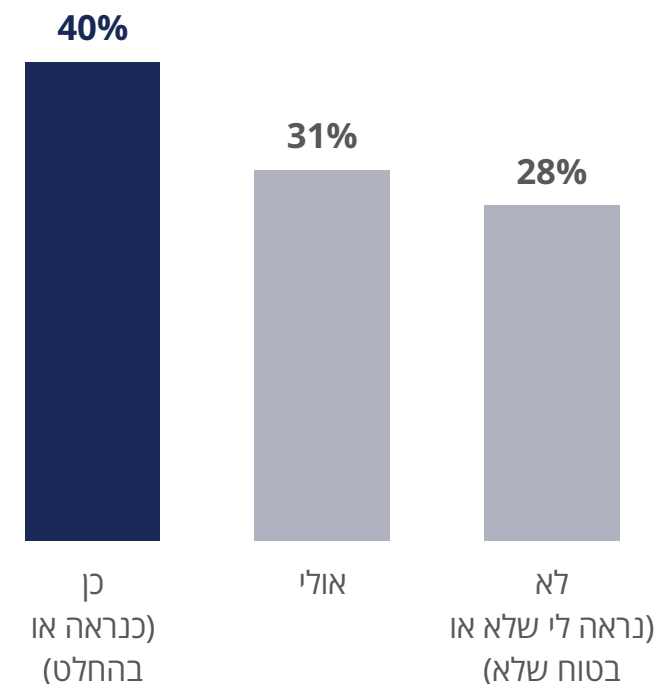
*פירוט מלא של החישוב ניתן למצוא בנספח המתודולוגי תחת "אומדן השפעת המחיר כחסם להשגת - אופן החישוב"

בסיכומו של דבר, אנשים לא מרוצים מהיקף הסיוע שהשיגו ומעידים שבדיעבד היו מעוניינים בסיוע נוסף ובשלבים מוקדמים יותר

תרשים מס' 23:

במבט לאחור, רוב האנשים חושבים שעוד סיוע יוכל היה להועיל

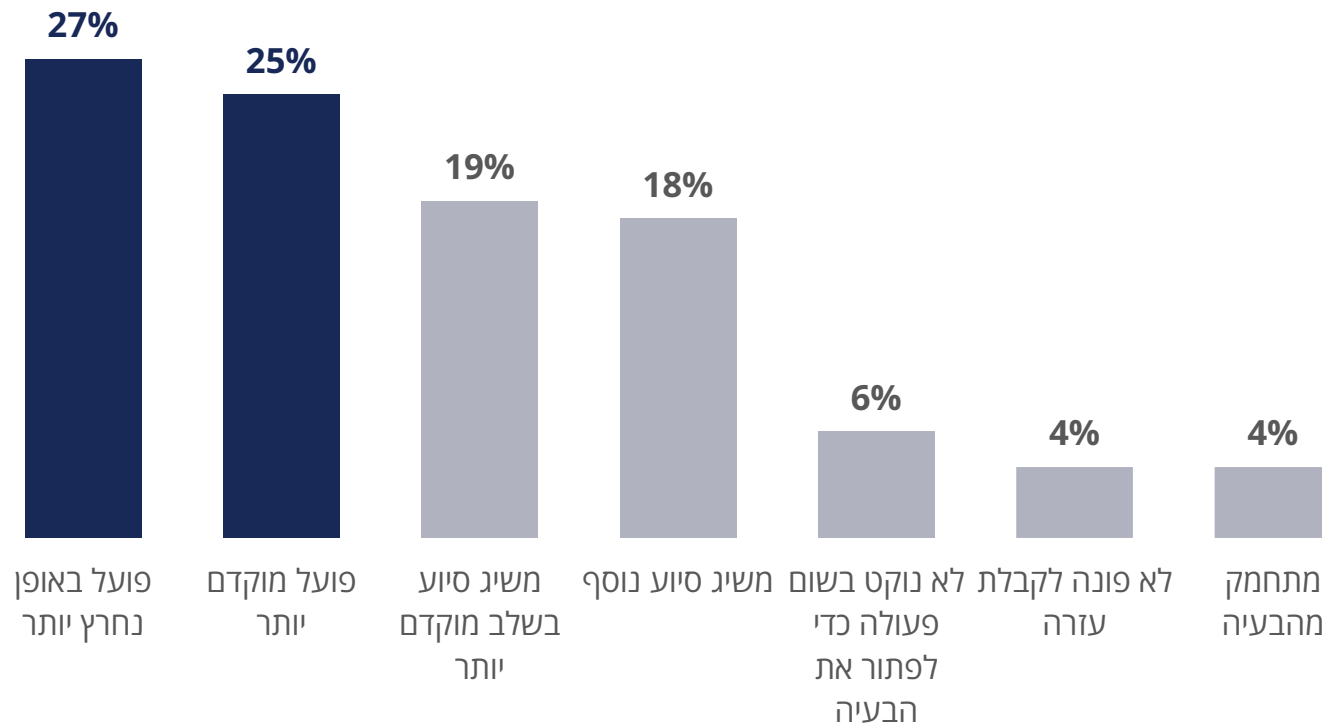
פילוח המשיבים שסימנו לפי תשובותיהם לשאלה "בהסתכלות בדיעבד, האם דברים היו יכולים להסתדר או להתקדם טוב יותר אם היית משיג עוד סיוע", N = 1,404

תרשים מס' 24:

ומאמינים שבדיעבד, היו משיגים עוד סיוע

פילוח המשיבים לפי תשובותיהם לשאלה "במבט לאחור, האם היית עושה משהו אחר", N = 1,404

תוכן עניינים

3	מבוא ועיקרי הממצאים	1.
18	שיטת המחקר	2.
27	הבעיות והצרכים המשפטיים של אזרחי ישראל	3.
44	מקורות הסיוע העומדים לרשות הציבור בישראל	4.
57	אמצעי פתרון הבעיות העומדים לרשות הציבור בישראל	5.
74	תפיסות כלפי המערכת	6.
82	תודות	7.
85	נספח מתודולוגי	8.

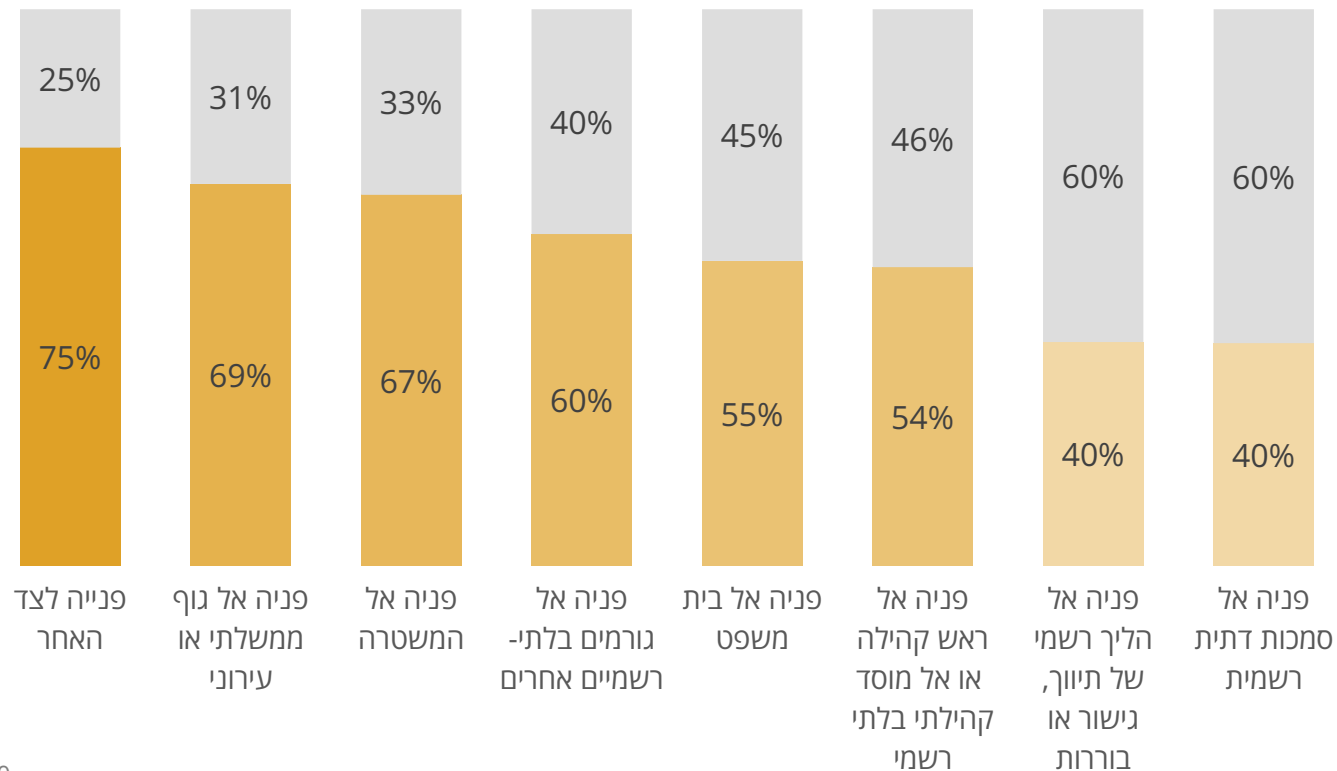
ניסיונות לפתרון בעיות מתרחשים רק בשני שליש מהמקרים בהם קיים צורך; לרוב, אנשים פונים לאמצעי פתרון אחד או שניים לכל היותר – בד"כ ביוזמתם

תרשים מס' 26:

**כאשר כן נעשה ניסיון, לרוב הוא תוצר של יוזמה עצמאית
חריגים בהקשר זה תהליכי גישור ומעורבות של גופי דת שלרוב נכפים מבחוץ**

פילוח אמצעי הפתרון שהופעלו לפי שיעור המשיבים שיזמו את ההפניה לאמצעי **באופן עצמאי** מבין סך המשיבים שבמסגרת התמודדותם עם הבעיה, נעשה פניה אל האמצעי, N = 1,090

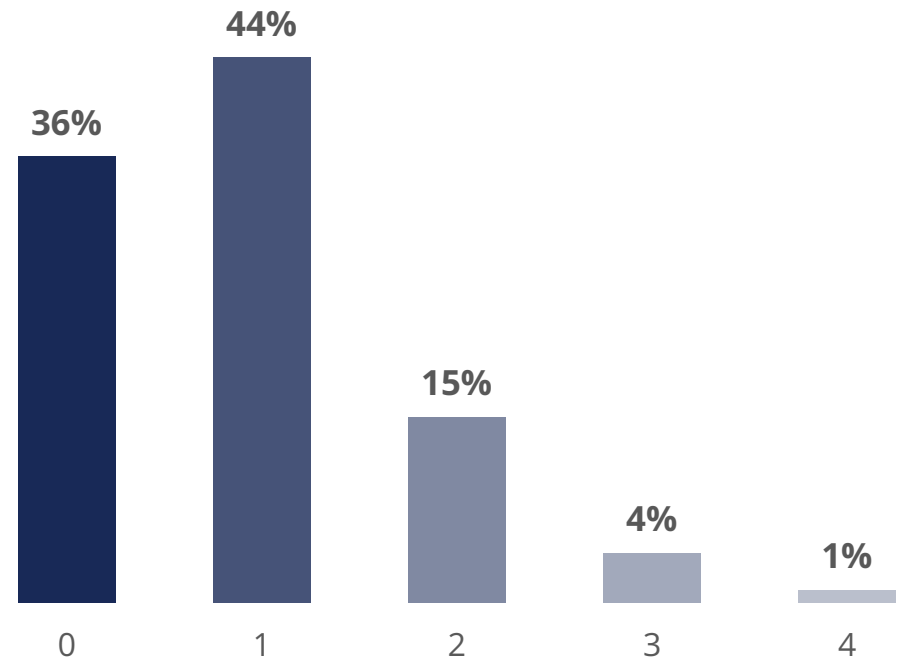
יוזמה עצמאית יוזמה חיצונית

תרשים מס' 25:

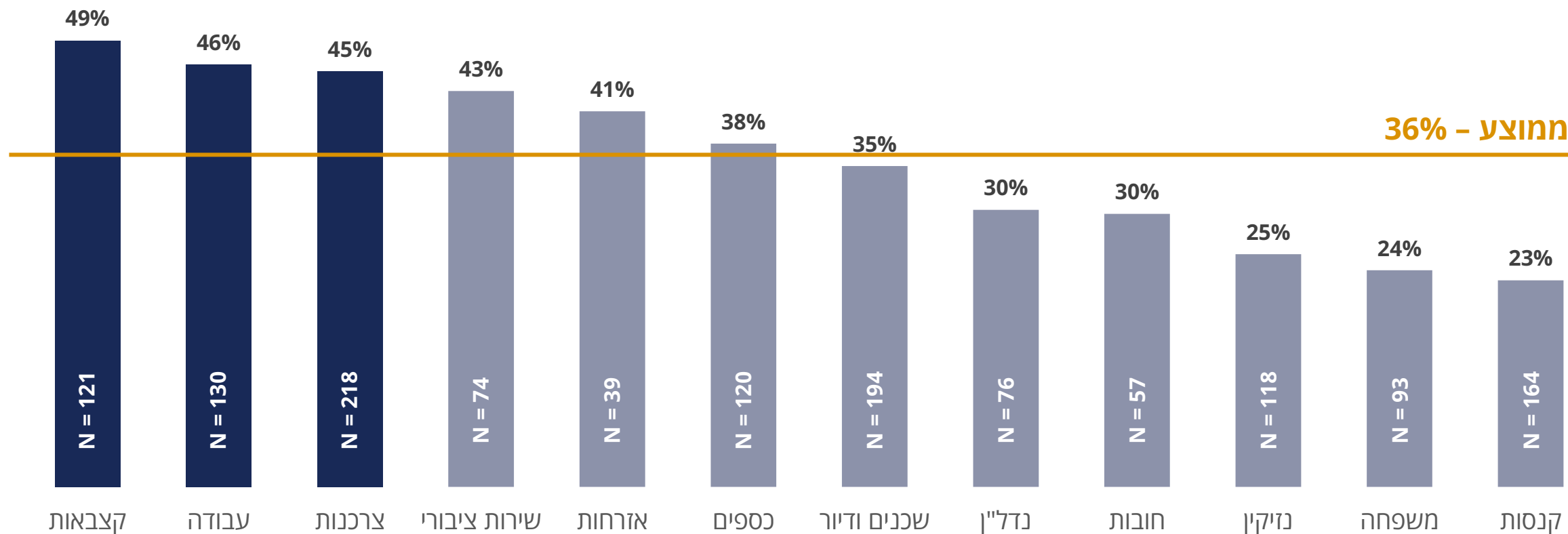
בשליש מהמקרים כלל לא נעשה ניסיון לפתור את הבעיה, לרבות באמצעים כמו פניה לצד האחר

פילוח המשיבים לפי כמות אמצעי הפתרון שהופעלו כחלק מהמסע המשפטי לפתרון הבעיה שלהם, N = 1,404

בבעיות קצבאות עבודה וצרכנות, שיעור המקרים בהם לא נעשה כל ניסיון לפתרון גבוה במיוחד

שיעור המשיבים, מבין אלו שחוו בעיה בכל תחום, שלא פנו לאף אמצעי פתרון בעיות במסגרת התמודדותם עם הבעיה, N=1,404

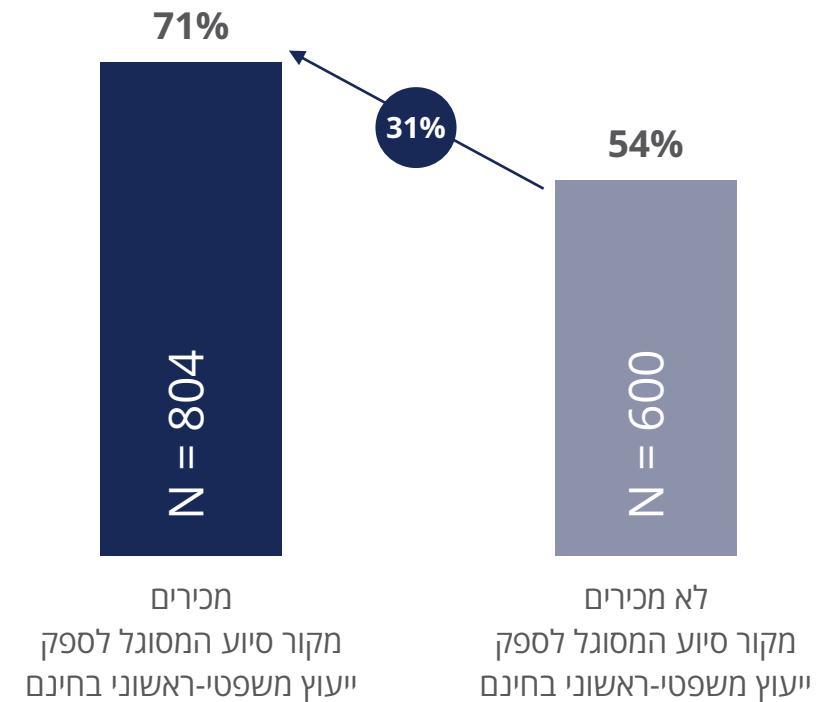

היכרות עם מקור הסיוע המסוגל לספק ייעוץ משפטי-ראשוני בחינם, מגדילה במובהק ובאופן משמעותי את הסיכוי שיעשה ניסיון לפתרון באמצעי כלשהו

תרשים מס' 28:

היכרות עם מקור סיוע המסוגל לספק ייעוץ משפטי-ראשוני בחינם מגדילה* בכ-30% את הסיכוי שתיעשה פניה לאמצעי פתרון כלשהו

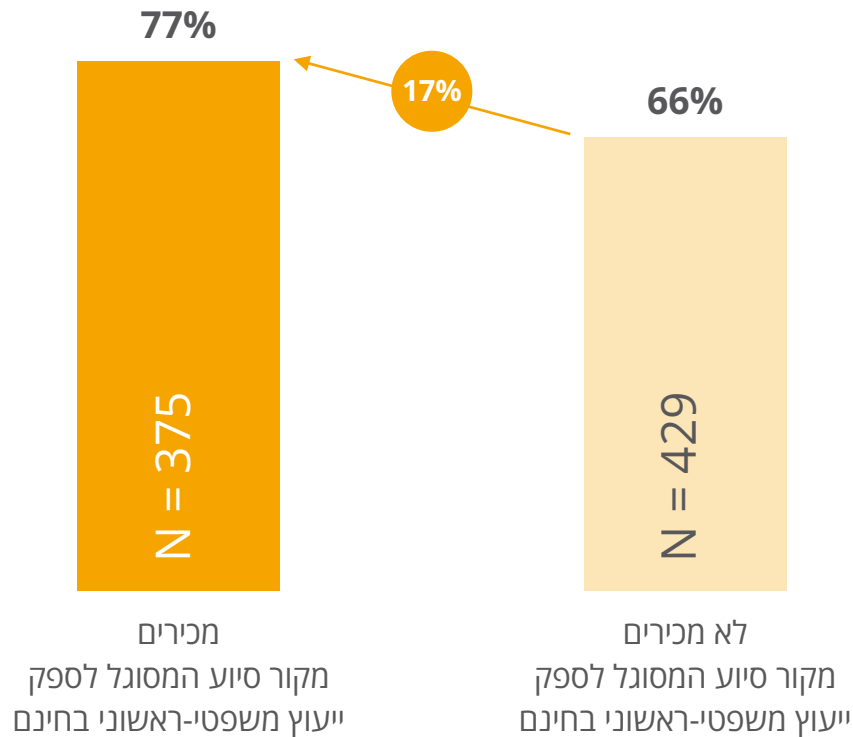
שיעור המשיבים שאמצעי פתרון כלשהו (לרבות פניה לצד האחר) הופעל במסגרת התמודדותם עם הבעיה, בפילוח למשיבים שהשיגו ושלא השיגו סיוע, N = 1,404

תרשים מס' 29:

גם בהינתן שהושג סיוע, היכרות זו עדיין מגדילה* בכ-17% את הסיכוי שתיעשה פניה לאמצעי פתרון כלשהו

שיעור המשיבים שאמצעי פתרון כלשהו הופעל במסגרת התמודדותם עם הבעיה כשיעור מסך המשיבים שהשיגו סיוע כלשהו, בפילוח למשיבים שידעו ושלא יודעים היכן להשיג ייעוץ משפטי-ראשוני בחינם, N = 804

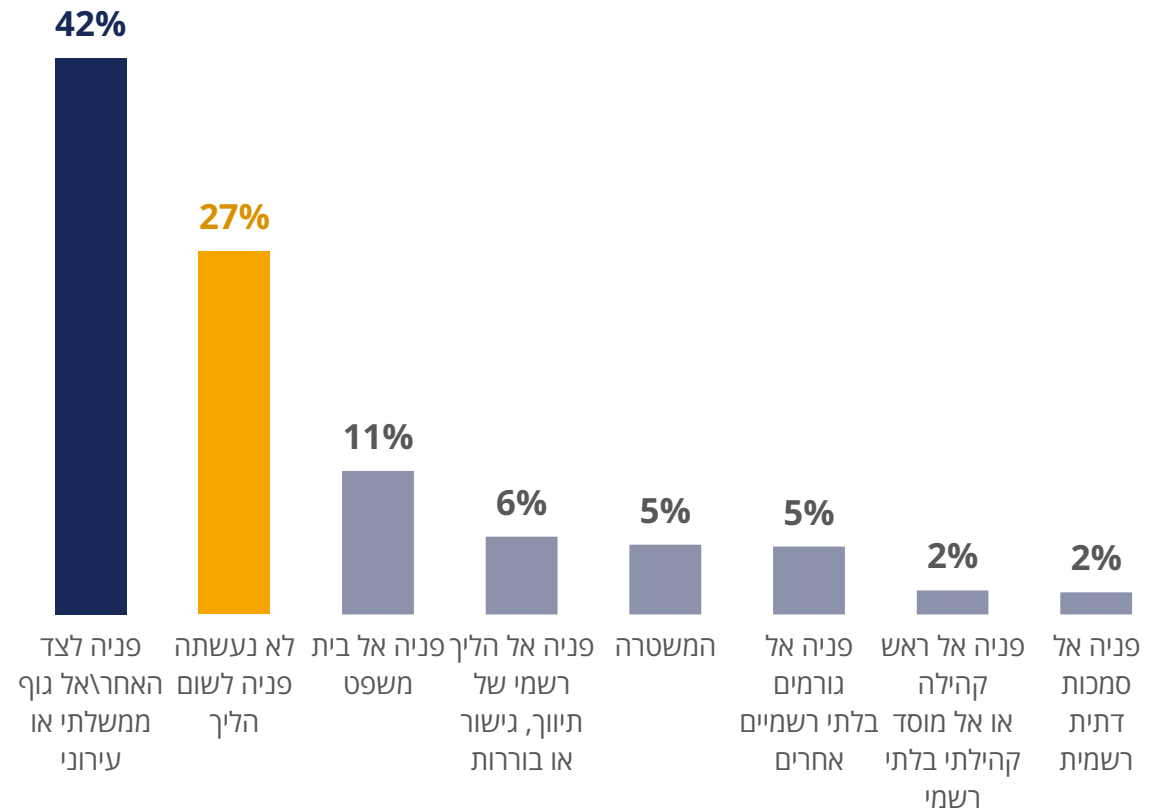

*הבדלים מובהקים בשליטה על מאפיינים סוציו-דמוגרפיים, מאפיינים שונים של הבעיה ומאפייני יכולות אישיות

ברב מוחלט של המקרים או שנעשית פניה לצד האחר או שלא נעשית שום פניה; פניה לביהמ"ש נעשית רק בעשירית מהמקרים

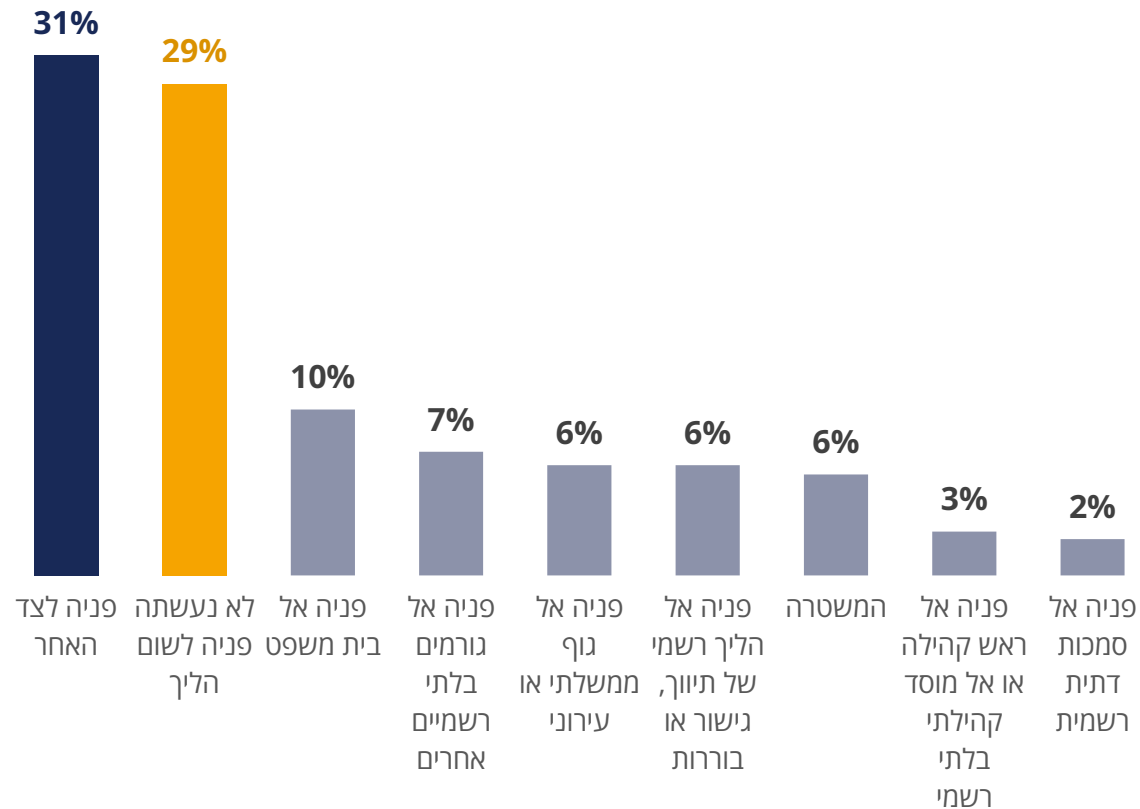
תרשים מס' 30:

שיעור המשיבים שהתמודדו עם **בעיה מנהלית** ושפנו (או הופנו) לכל אחד מאמצעי הפתרון מסך המשיבים שהתמודדו עם בעיה מנהלית, N = 528

תרשים מס' 31:

שיעור המשיבים שהתמודדו עם **בעיה אזרחית** ושפנו (או הופנו) לכל אחד מאמצעי הפתרון מסך המשיבים שהתמודדו עם בעיה אזרחית, N = 876

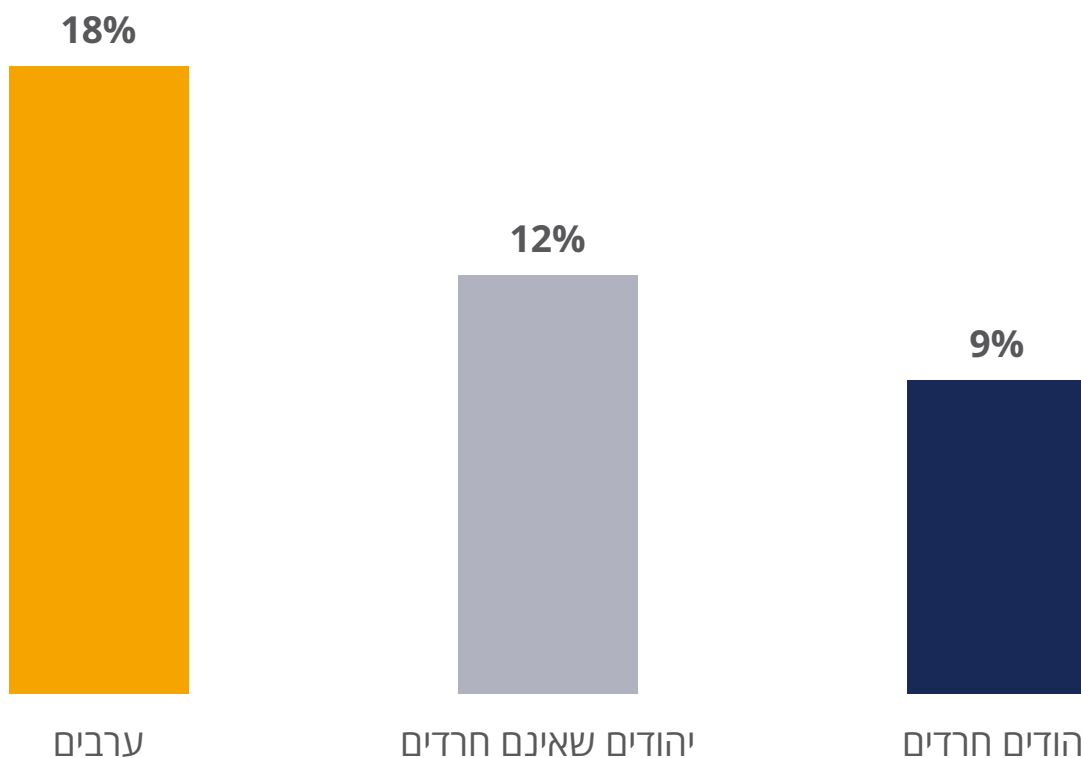
הבחירה לפנות לבימ"ש מושפעת מתחושת אפליה, אמון במערכת ובטחון עצמי משפטי ובהתאם מתואמת עם מאפיינים דמוגרפיים

תרשים מס' 32:

בפועל, כתוצאה ממתאם עם מאפיינים דמוגרפיים, חרדים פונים פחות לבית המשפט בעוד שערבים פונים יותר

פילוח המשיבים שחלק מהתמודדותם עם הבעיה נעשתה פניה לביהמ"ש,

N = 1,404

הגורמים

שמגבירים את הסיכוי

**לפנות לבית המשפט
אינם דמוגרפיים:**

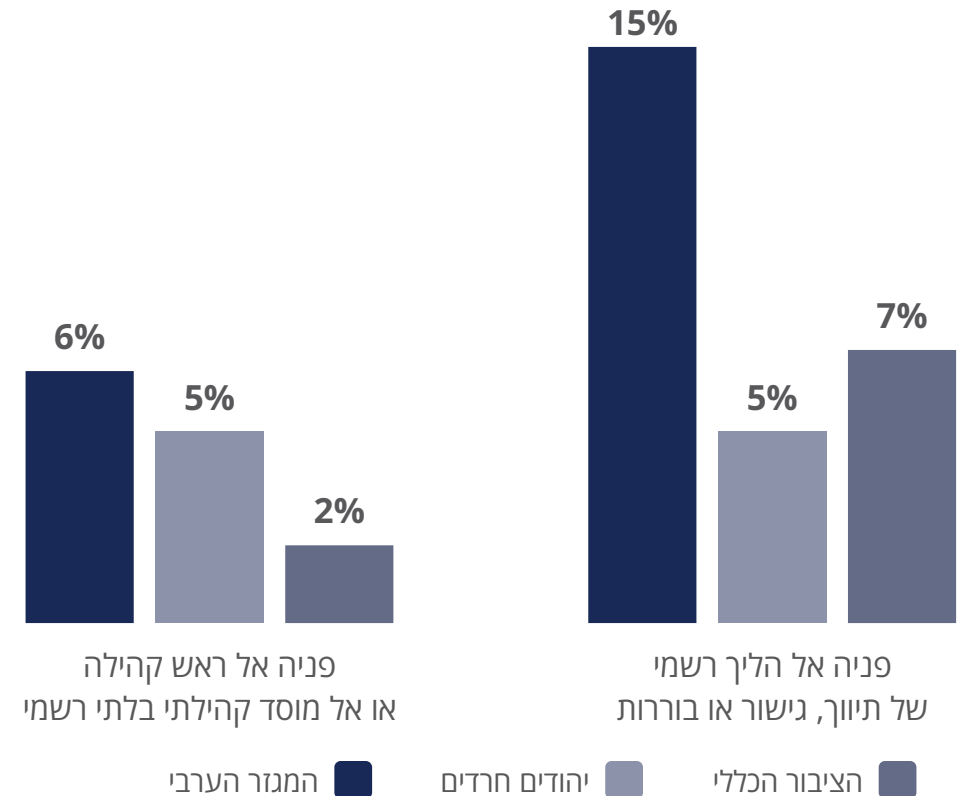
- תחושת אפליה*
- אמון במערכת המשפט*
- בטחון עצמי משפטי*

הבחירה לפנות להליכים אלטרנטיביים מושפעת בעיקר משיוך מגזרי ומהיכרות עם מקור סיוע המסוגל לספק ייעוץ משפטי-ראשוני בחינם

תרשים מס' 33:

דפוסי הפניה לאמצעים אלטרנטיביים מושפעים* משיוך מגזרי; במגזר הערבי בולטת במיוחד הפניה לתיווך גישור ובוררות

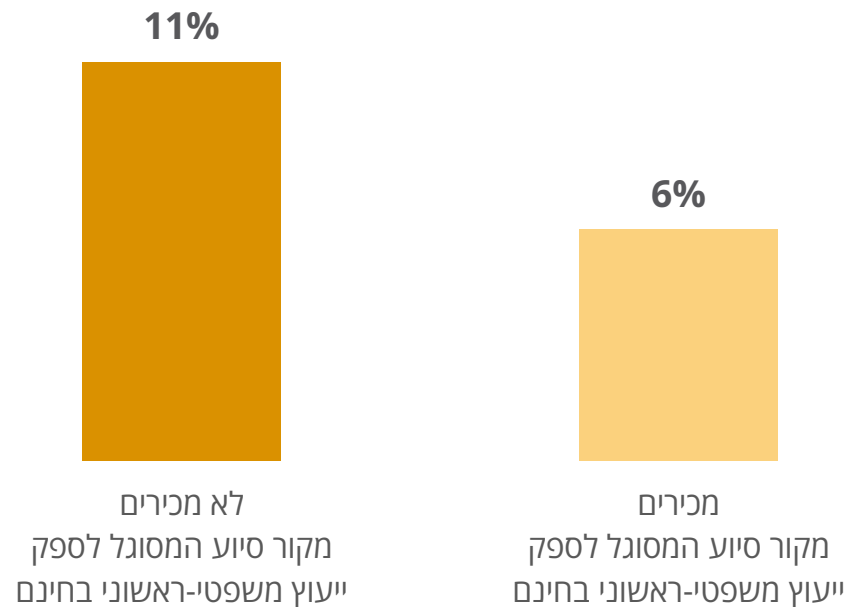
שיעור המשיבים שפנו לכל אמצעי בפילוח לפי מגזר, N = 1,404

תרשים מס' 34:

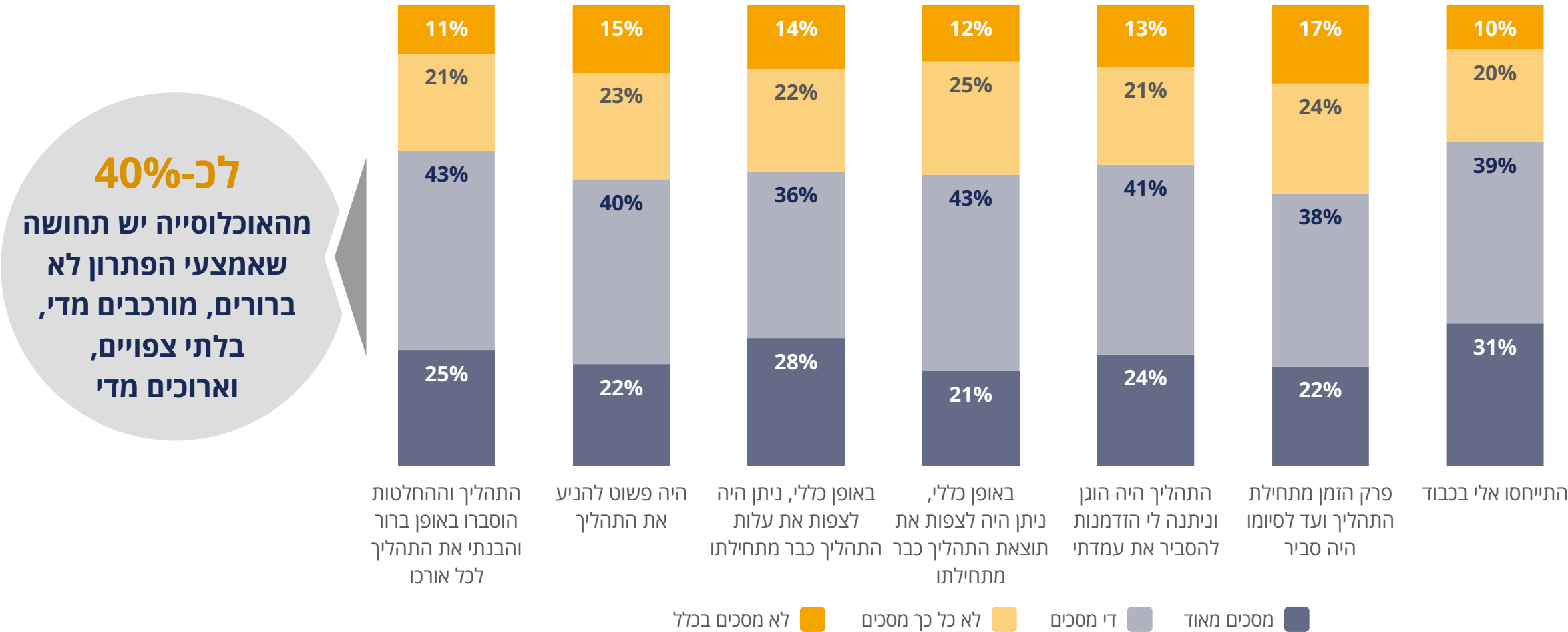
היכרות עם מקור סיוע המסוגל לספק ייעוץ משפטי-ראשוני בחינם, מגדילה* גם היא את הסיכוי לפנות אמצעי אלטרנטיבי

שיעור המשיבים שפנו לאמצעי פתרון אלטרנטיבי, בקהילה או מחוצה לה, של גישור תיווך או בוררות, בפילוח למשיבים שידעו ושלא ידעו היכן להשיג ייעוץ משפטי-ראשוני בחינם, N = 1,404

בממוצע, הציבור מדרג את אמצעי הפתרון שלרשותו כבינוניים

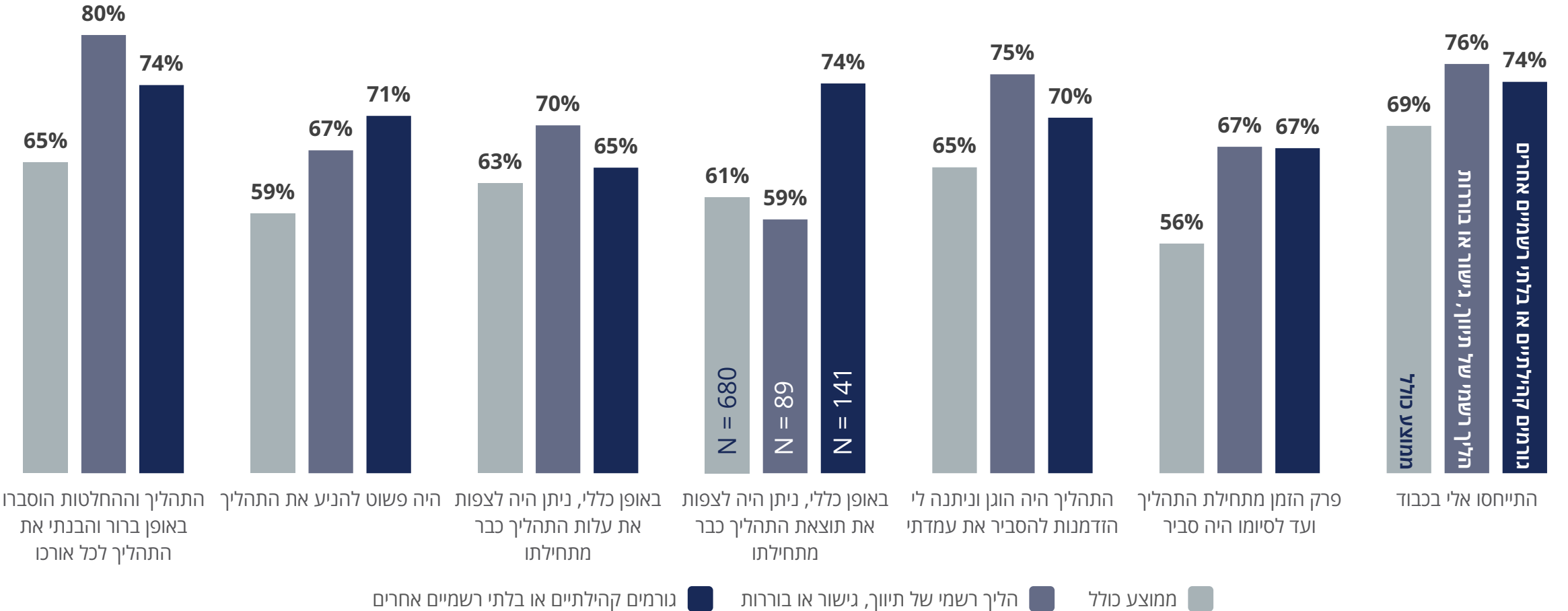
שיעור המשיבים שציינו מסכים או לא מסכים ביחס לכל אחת מהאמירות, ממוצע משוקלל*, N = 680

* הממוצע המשוקלל חושב בשני שלבים: ראשית, חושב בנפרד לכל אמצעי פתרון שיעור המשיבים שציינו "מסכים מאוד/די מסכים".... ביחס לכל אמירה בנפרד. לאחר מכן חושב ממוצע השיעורים של האמצעים השונים ביחס לכל אמירה; עקב מיעוט תצפיות הושמטו נתונים אודות סמכות דתית רשמית וכן אוחדו לקטגוריה אחת פניה אל "ראש קהילה או מוסד קהילתי בלתי רשמי" עם פניה אל "גורמים בלתי רשמיים אחרים"

ביחס לממוצע, הליכי גישור והליכים בלתי רשמיים (בקהילה או מחוצה לה), מתבליים לטובה כבורים, פשוטים, מכבדים, הוגנים וקצרים יותר

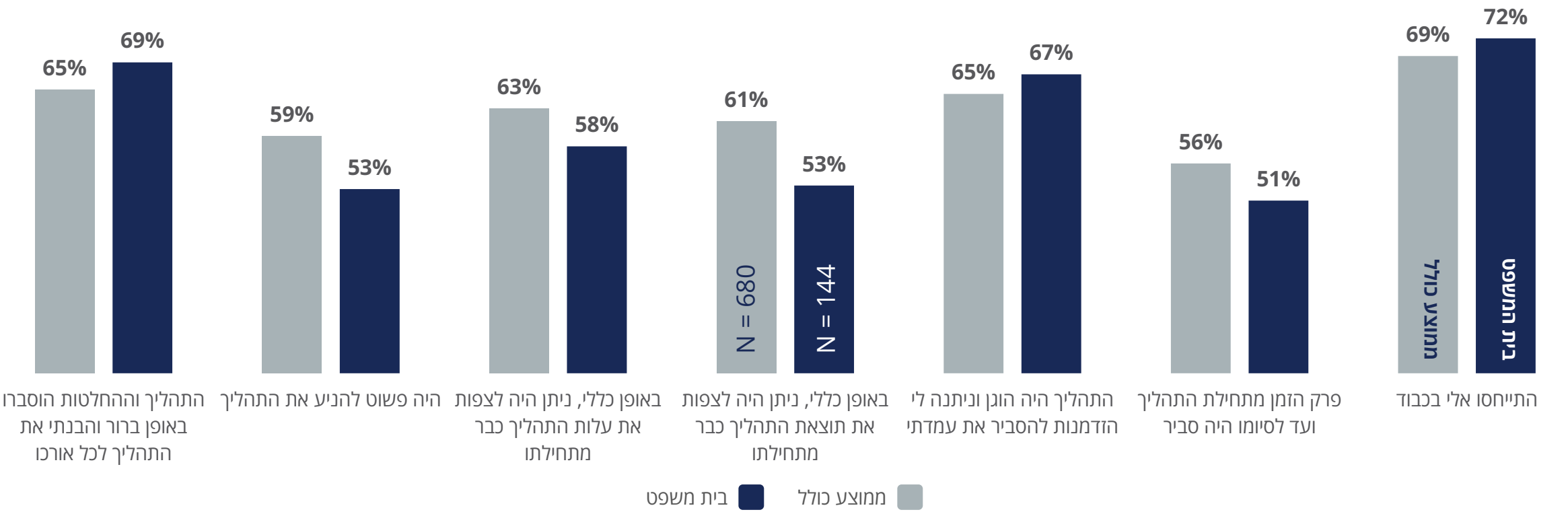
שיעור המשיבים שצינו "מסכים מאוד" ביחס לכל אחת מהאמירות

הערה: הממוצע הכולל מהווה ממוצע משוקלל וחושב בשני שלבים: ראשית, חושב בנפרד לכל אמצעי פתרון שיעור המשיבים שצינו "מסכים מאוד" ו"די מסכים". לאחר מכן חושב ממוצע השיעורים של האמצעים השונים ביחס לכל אמירה; עקב מיעוט תצפיות הושמטו נתונים אודות סמכות דתית רשמית וכן אוחדו לקטגוריה אחת פניה אל "ראש קהילה או מוסד קהילתי בלתי רשמי" עם פניה אל "גורמים בלתי רשמיים אחרים"

ביחס לממוצע, בתי המשפט מתאפיינים אמצעי לפתרון בעיות דרך הליך הוגן, מכבד וברור אך איטי יותר, מורכב יותר להנעה ובלתי צפוי

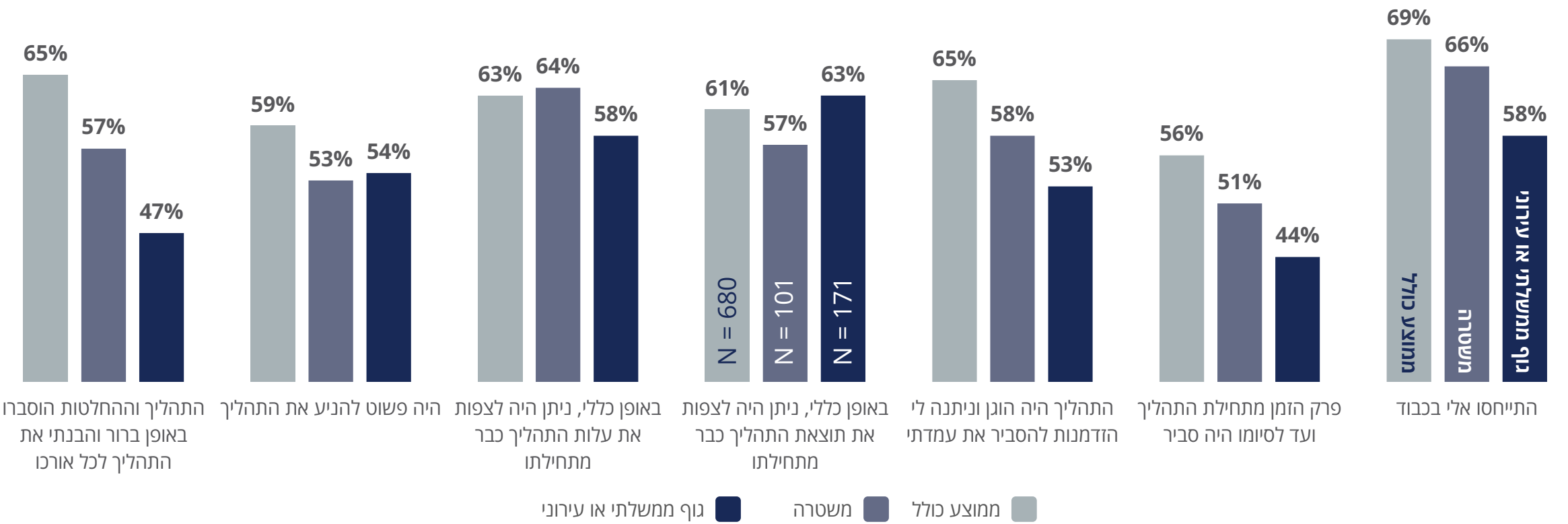
שיעור המשיבים שציינו "מסכים מאוד" ביחס לכל אחת מהאמירות

הערה: הממוצע הכולל מהווה ממוצע משוקלל וחושב בשני שלבים: ראשית, חושב בנפרד לכל אמצעי פתרון שיעור המשיבים שציינו "מסכים מאוד" ו"די מסכים". לאחר מכן חושב ממוצע השיעורים של האמצעים השונים ביחס לכל אמירה; עקב מיעוט תצפיות הושמטו נתונים אודות סמכות דתית רשמית וכן אוחדו לקטגוריה אחת פניה אל "ראש קהילה או מוסד קהילתי בלתי רשמי" עם פניה אל "גורמים בלתי רשמיים אחרים"

ביחס לממוצע, המשטרה, וביתר שאת, גופי ממשל אחרים, מתבלטים כאמצעי לפתרון בעיות בעלי הליכים פחות ברורים, מורכבים יותר להנעה, ארוכים יותר והוגנים פחות

שיעור המשיבים שציינו "די מסכים" או "מסכים מאוד" ביחס לכל אחת מהאמירות

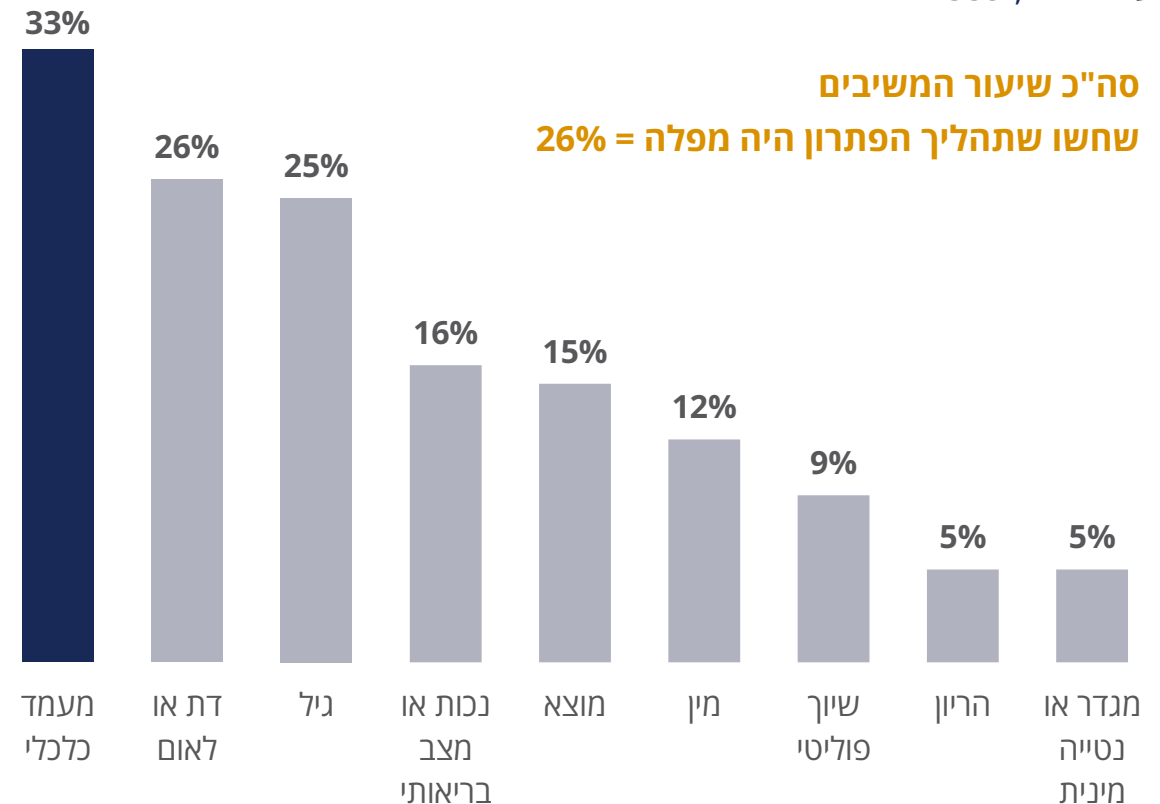
הערה: הממוצע הכולל מהווה ממוצע משוקלל וחושב בשני שלבים: ראשית, חושב ממוצע השיעורים של האמצעים השונים ביחס לכל אמירה; עקב מיעוט תצפיות הושמטו נתונים אודות סמכות דתית רשמית וכן אוחדו לקטגוריה אחת פניה אל "ראש קהילה או מוסד קהילתי בלתי רשמי" עם פניה אל "גורמים בלתי רשמיים אחרים"

ברבע מהמקרים דיווחו משיבים שחשו אפליה במהלך פניה לאמצעי פתרון, בעיקר על רקע כלכלי

תרשים מס' 39:

רקע כלכלי הוא הסיבה המרכזית לתחושת אפליה במסגרת תהליך פתרון הבעיה בכללותו

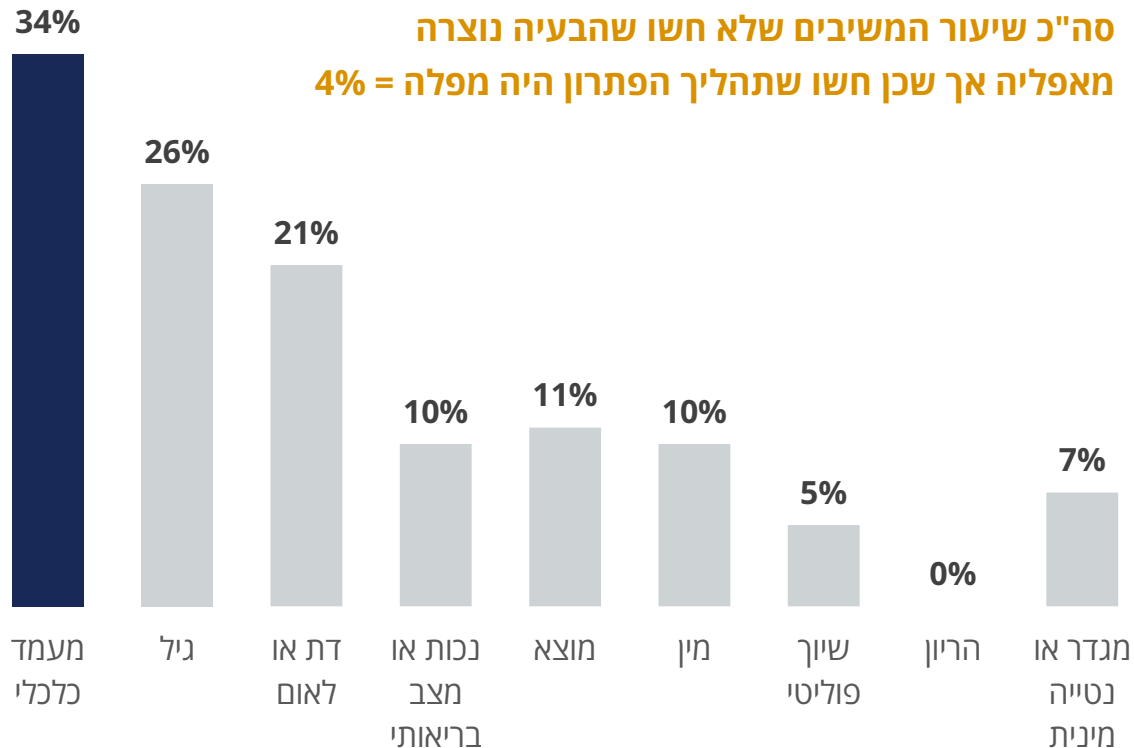
פילוח המשיבים שחשו שסבלו מאפליה במהלך תהליך פתרון הבעיה לפי הרקע לאפליה עליו דיווחו, N = 359

תרשים מס' 40:

הנתון נשמר גם בין מי שלא חשו שהבעיה נוצרה מאפליה אך כן חשו מופלים במסגרת תהליך פתרון הבעיה בכללותו

פילוח המשיבים שחשו שסבלו מאפליה במהלך תהליך פתרון הבעיה, למרות שלא חשו שהבעיה נוצרה או החמירה מאפליה, לפי הרקע לאפליה עליו דיווחו, N = 61

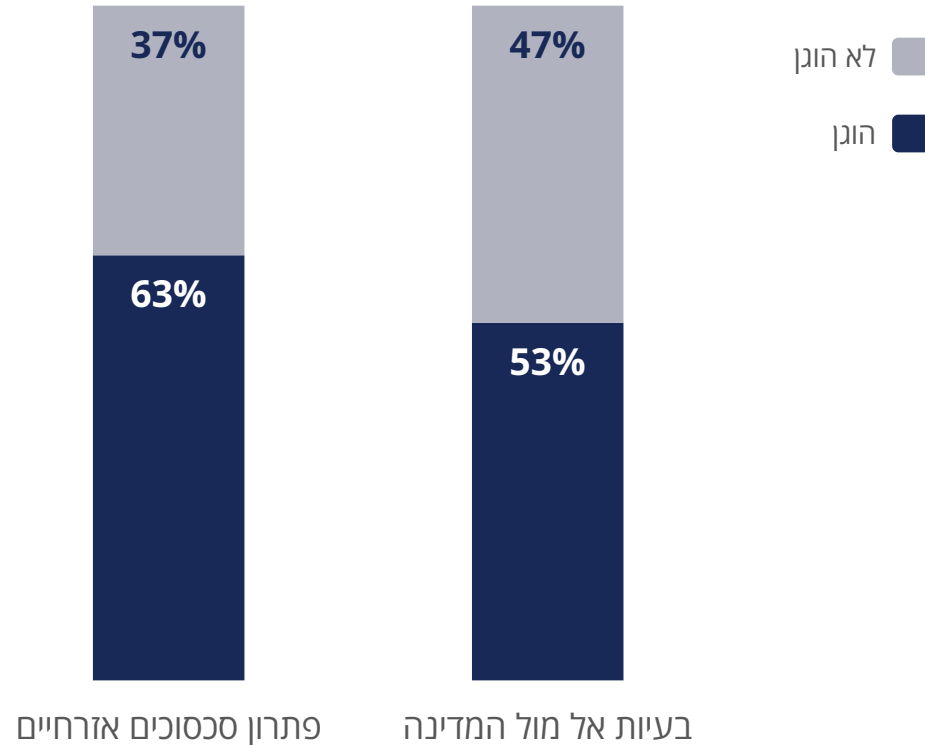

בכללותו, תהליך הפתרון נתפס לעיתים קרובות כמלחיץ, משפיל ומאוד מתסכל, ובשורה התחתונה לא הוגן

תרשים מס' 42:

כשליש עד חצי מהמשיבים חשו שבכללותו תהליך הפתרון לא התנהל/מתנהל בצורה הוגנת

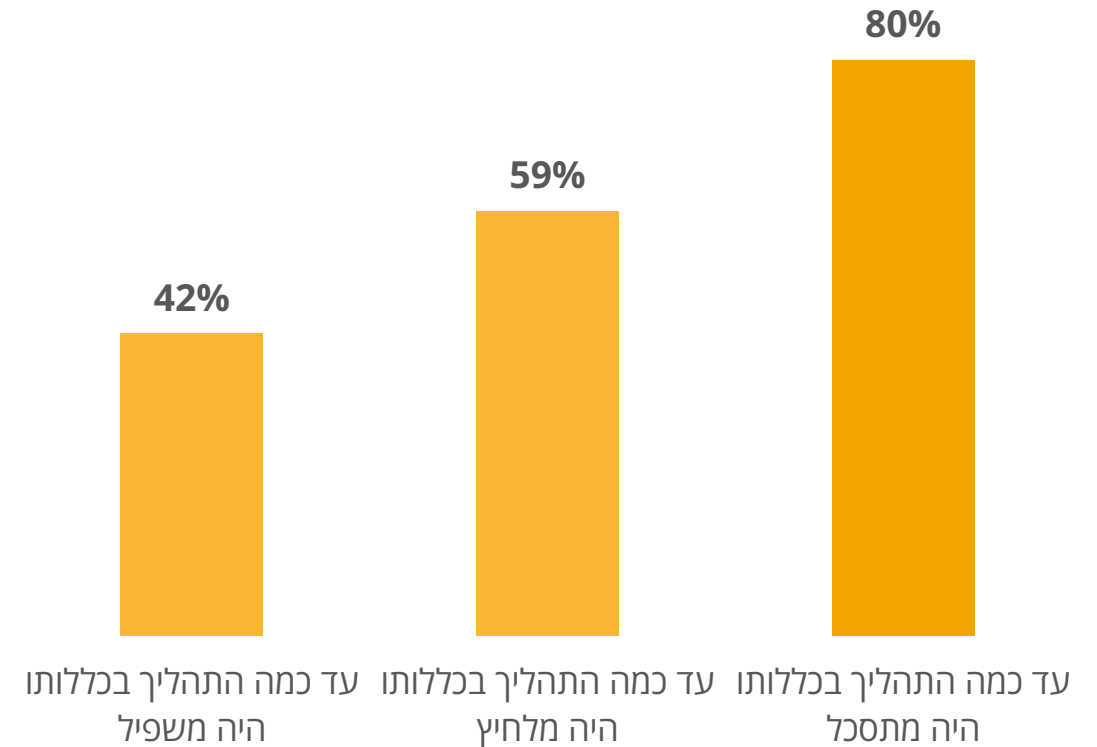
שיעור המשיבים שציינו שבמנותק מהתוצאה, התהליך בכללותו הוגן / היה הוגן כלפי כל המעורבים, N = 1,404

תרשים מס' 41:

כמעט כל המשיבים דיווחו שהתהליך היה מתסכל במידה רבה

שיעור המשיבים שציינו ביחס לשאלה "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד", N = 1,404

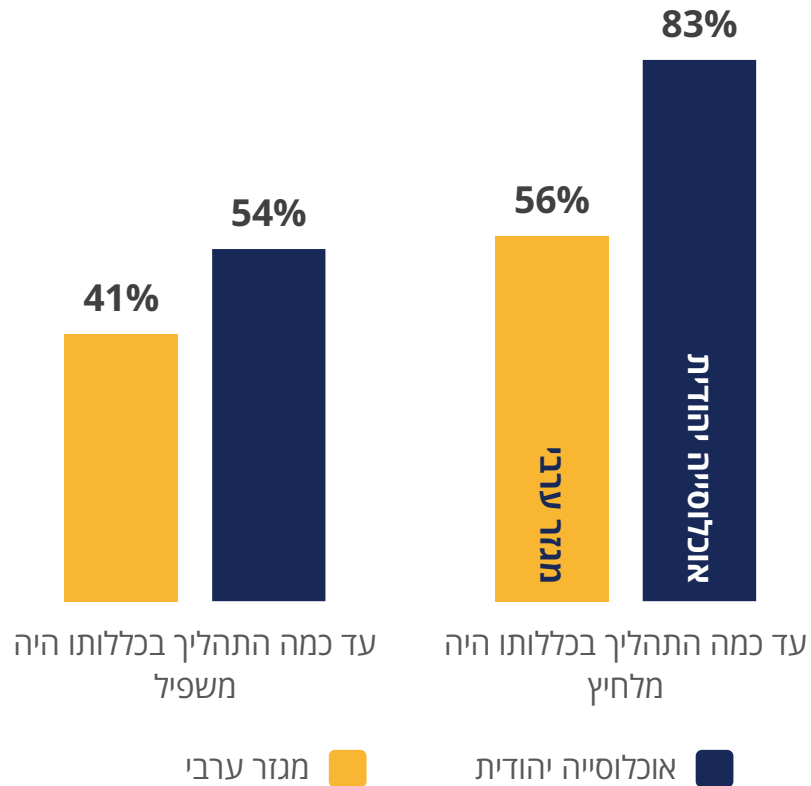

אמצעי הפתרון נתפסים כמתסכלים, מלחיצים ומשפילים בייחוד בקרב המגזר הערבי והעשירונים התחתונים

תרשים מס' 44:

וגם בקרב המגזר הערבי*

שיעור המשיבים שציינו ביחס לשאלה "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" בחלוקה למגזרים, N = 1,404

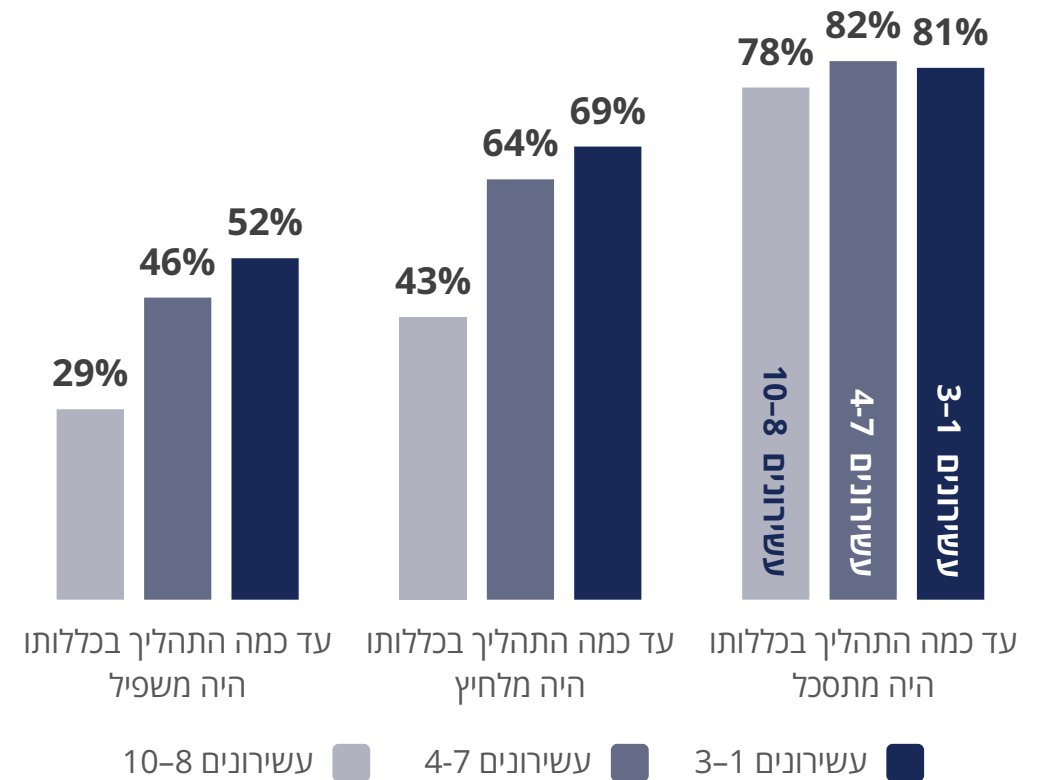

תרשים מס' 43:

בקרב העשירונים התחתונים

תהליך הפתרון נחוזה כמשפיל יותר* וכמלחיצ יותר

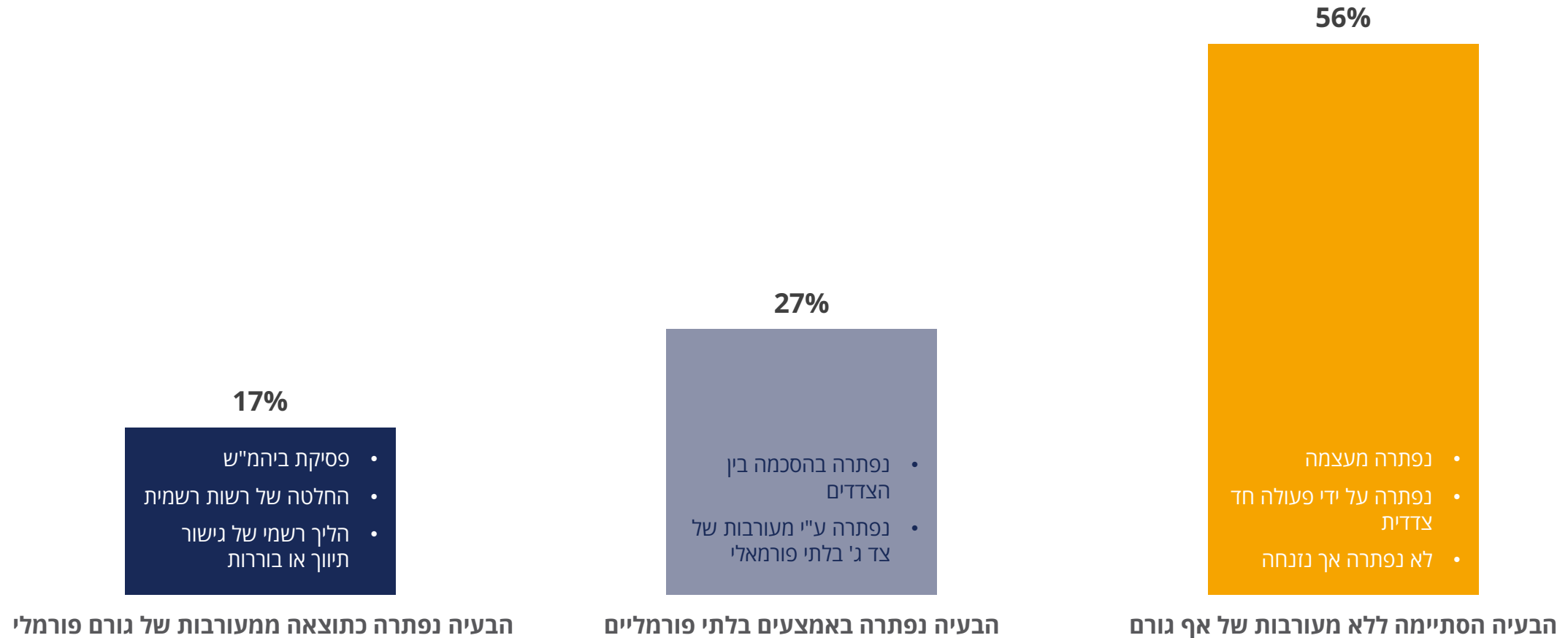
שיעור המשיבים שציינו ביחס לשאלה "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" בחלוקה לעשירונים, N = 1,404

בסופו של דבר, ברב המקרים אנשים **פותרים את הבעיה בעצמם או זונחים אותה**; **גורמים פורמאליים** אחראים רק לכחמישית מהפתרונות המושגים בסוף

תרשים מס' 45:

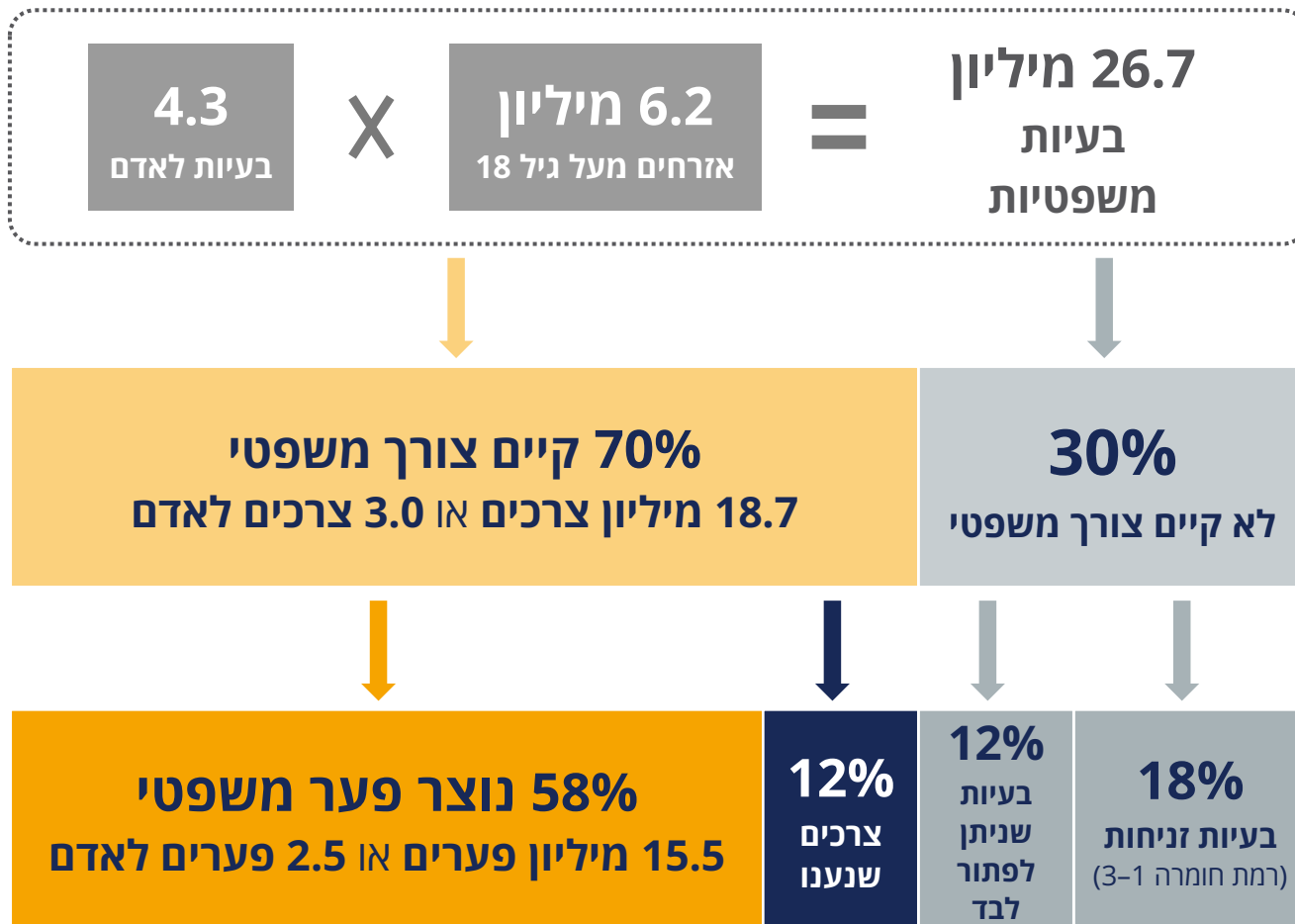
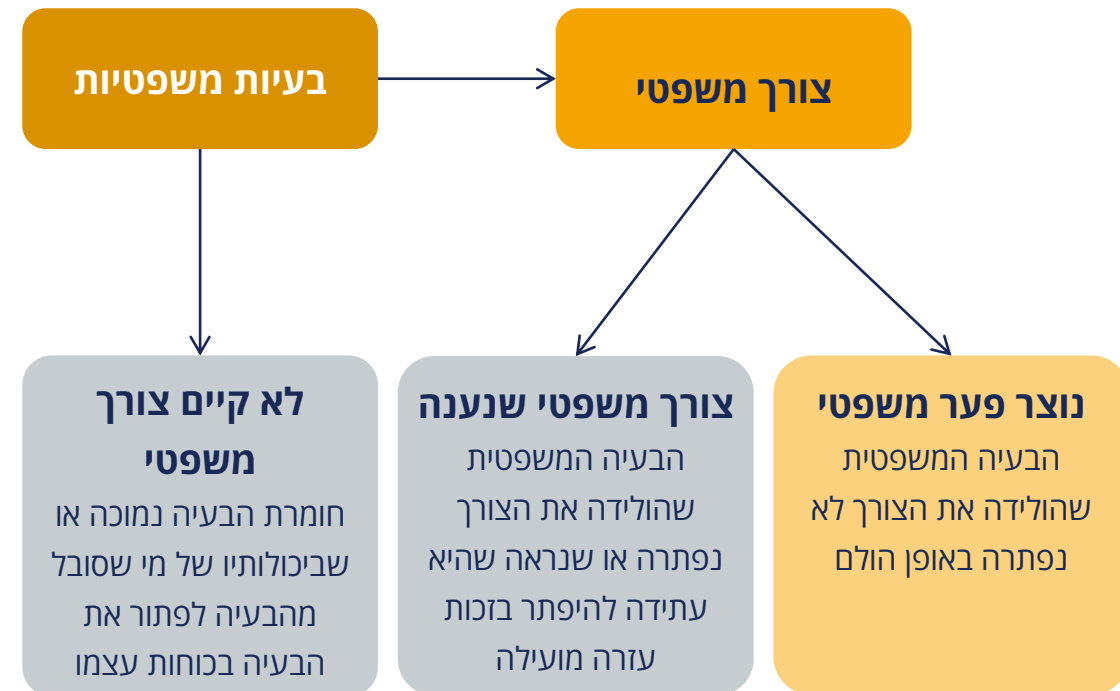
פילוח הבעיות שהסתיימו לפי אופן הסיום*, N=822

*יש לקחת בחשבון שמדגם הבעיות שהסתיימו מוטה לעבר בעיות פשוטות ולכן סביר לשאר ששיעור הבעיות שנפתרו כתוצאה ממעורבות של גורמים חיצוניים הוא בפועל גבוה יותר. זאת עקב שיטת הדגימה, המתבססת על בעיות שהחלו בשנתיים האחרונות (ביחס לאוגוסט 22) או לבעיות שהחלו מוקדם יותר אך נמשכו לתוך התקופה הנ"ל. אף על פי כן, הפערים גדולים מספיק בכדי לשער שגם בפועל, גורמים פורמאליים אחראים לשיעור נמוך מסך הפתרונות

אומדן צרכים ופערים משפטיים על פי גישת OECD* (1/2)

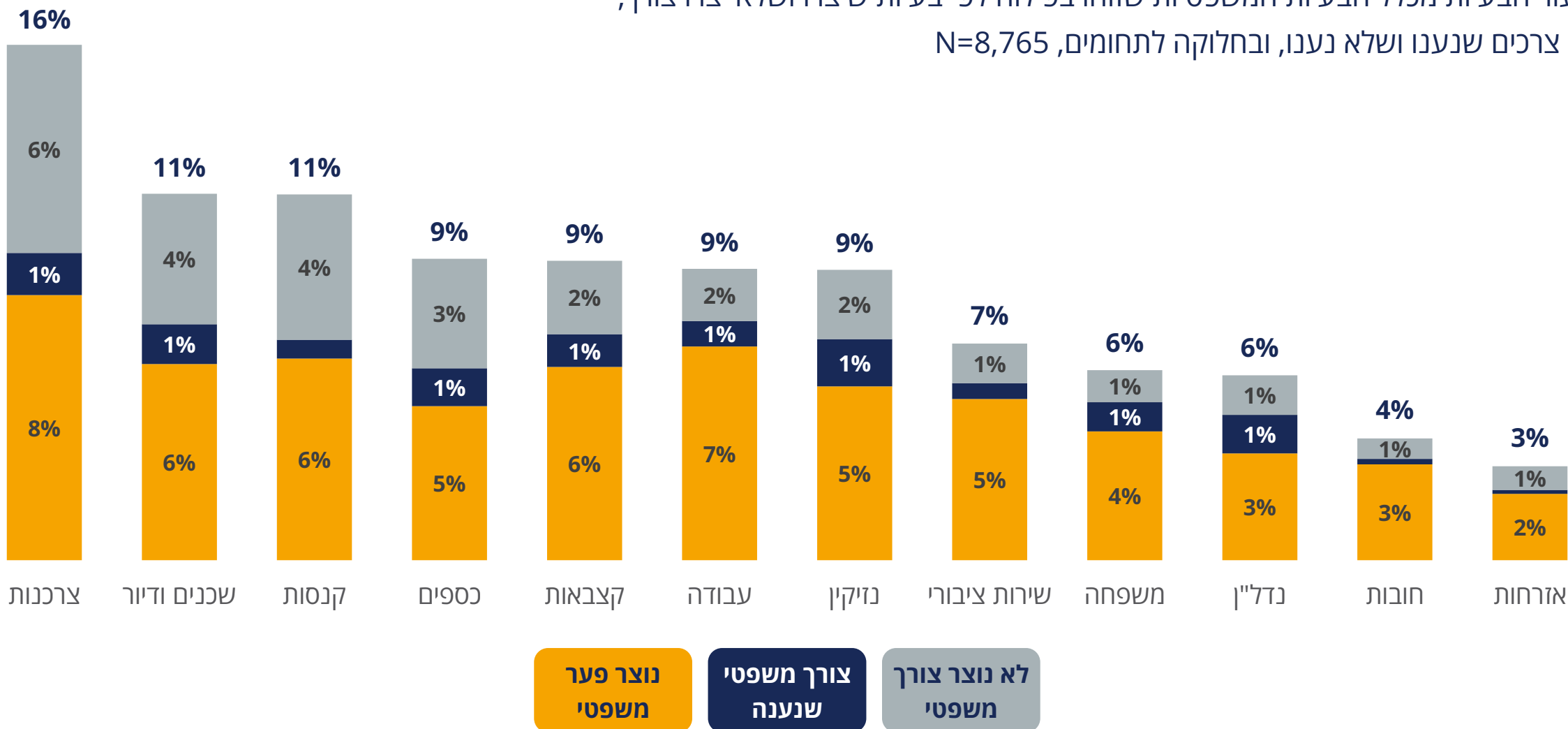
- בהתאם למדריך ה-OECD, **צורך משפטי** מוגדר כמצב המתקיים בכל מקום ובכל זמן בו קיימת חוסר יכולת משפטית כך שנדרש סיוע בכדי לפתור באופן הולם צורך משפטי
- צורך משפטי נענה כאשר הבעיה הסתיימה לאחר שעזרה שמקורה אינו משפחה או חברים הוגשה למתמודד עם הצורך באופן שקידם ישירות וביעילות את השגת הפתרון.

אומדן צרכים ופערים משפטיים על פי גישת OECD (1/2)

תרשים מס' 46:

שיעור הבעיות מכלל הבעיות המשפטיות שזוהו בפילוח לפי בעיות שיצרו ושלא יצרו צורך, לפי צרכים שנענו ושלא נענו, ובחלוקה לתחומים, N=8,765

תוכן עניינים

3	מבוא ועיקרי הממצאים	1.
18	שיטת המחקר	2.
27	הבעיות והצרכים המשפטיים של אזרחי ישראל	3.
44	מקורות הסיוע העומדים לרשות הציבור בישראל	4.
57	אמצעי פתרון הבעיות העומדים לרשות הציבור בישראל	5.
74	תפיסות כלפי המערכת	6.
82	תודות	7.
85	נספח מתודולוגי	8.

ככלל קיימת הסכמה שעורכי דין יקרים באופן המהווה חסם לקבלת שירותים עבור רב האוכלוסייה, בדגש על מעוטי יכולת כלכלית

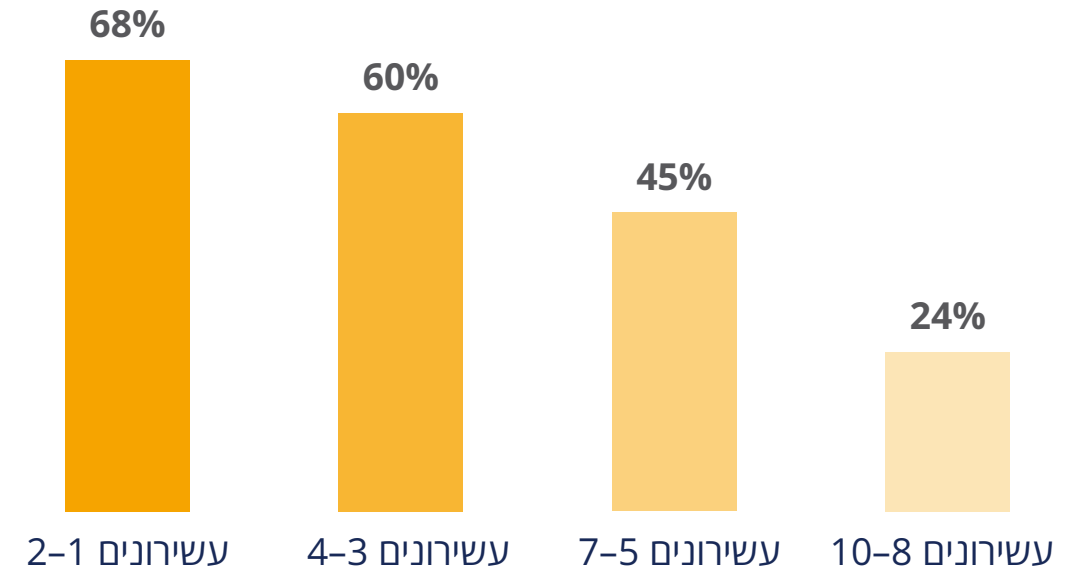
תרשים מס' 49:

בעשירונים 1-5, הרוב לא מאמינים שיוכלו לממן עו"ד, וכך גם יותר משליש מעשירונים 6-7

"עבור בעיות מהסוג הזה, אנשים כמוני יכולים לממן עורך דין"

שיעור המשיבים שצינו "לא מסכים בכלל" או "לא כל כך מסכים"

N = 2,032

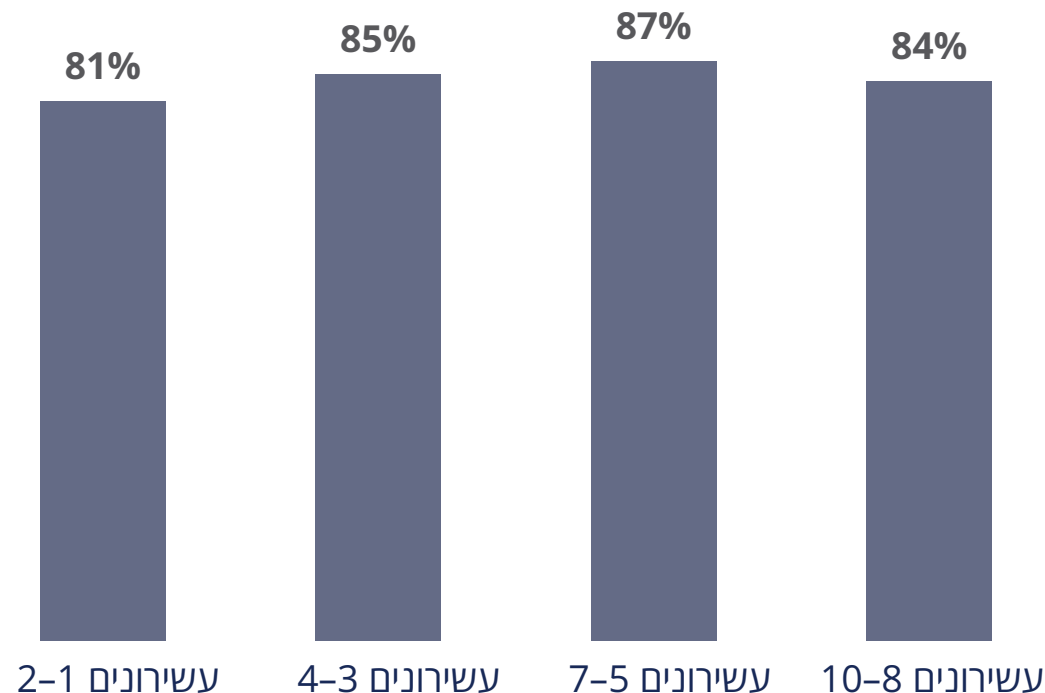
תרשים מס' 50:

ובכל מקרה, קיימת תמימות דעים שהמחיר אינו נגיש לכלל האוכלוסייה, גם בקרב העשירונים הגבוהים

"בשביל בעיות מהסוג הזה, עורכי דין יקרים מדי עבור רב האנשים"

שיעור המשיבים שצינו "די מסכים" או "מסכים במידה רבה"

N = 2,032

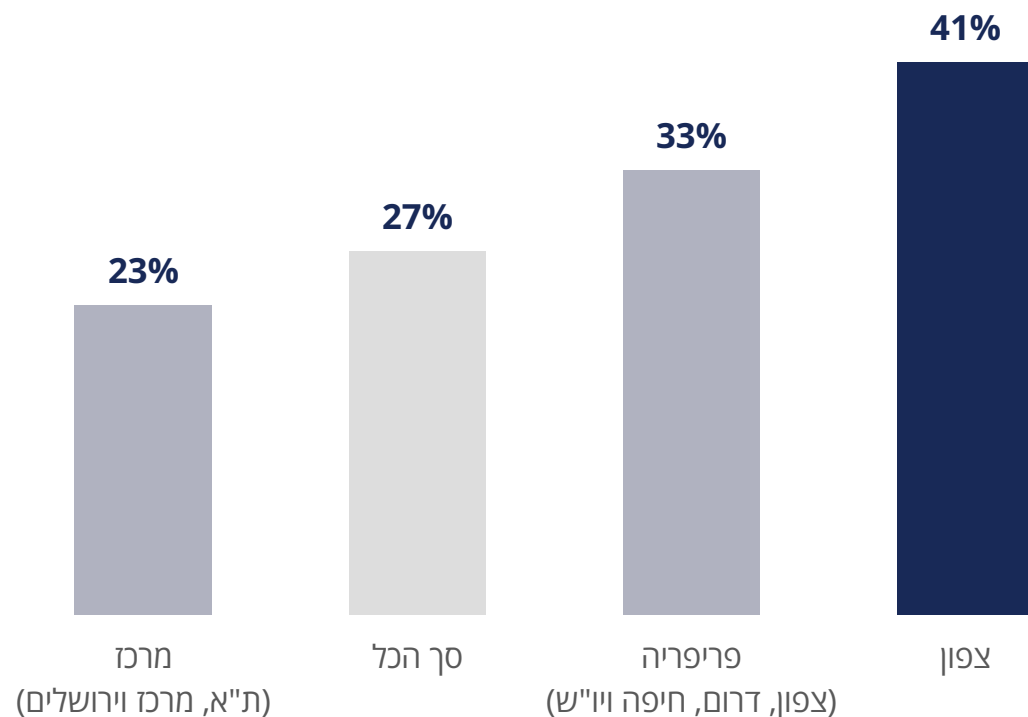

בפריפריה ובעיקר בצפון, קיימת תחושה של היעדר זמינות

תרשים מס' 52:

נתון שנותר עקבי גם בקרב משיבים שהתנסו
בהליך בבית משפט

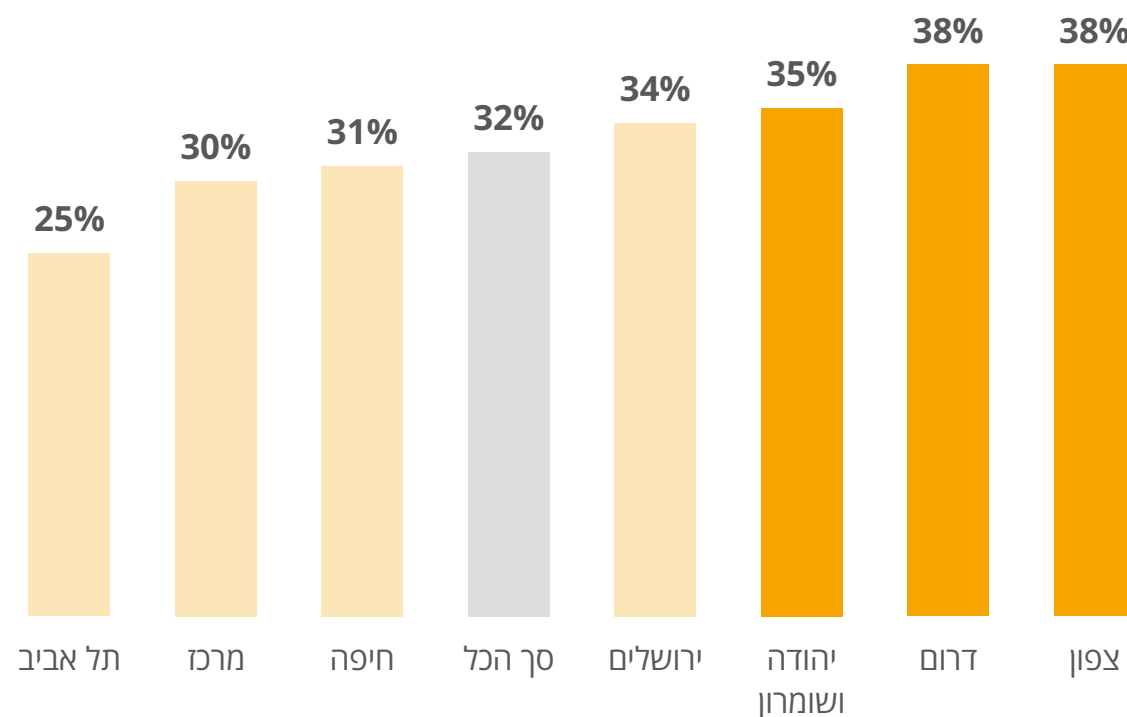
"עבור בעיות כאלה, קל יהיה למצוא עו"ד מקצועי באזור המגורים שלי"
שיעור המשיבים שצינו "לא כל כך מסכים" או "לא מסכים בכלל", מבין המשיבים שהתנסו
בהליך בבית משפט, N = 146

תרשים מס' 51:

כשליש מתושבי ישראל מרגישים שלא קל למצוא עו"ד
מקצועי באזור שלהם, בעיקר בפריפריה ובעיקר בצפון

"עבור בעיות כאלה, קל יהיה למצוא עו"ד מקצועי באזור המגורים שלי"
שיעור המשיבים שצינו "לא מסכים בכלל" או "לא כל כך מסכים"
N = 2,032

קיים קונצנזוס לכך שהשפה מהווה חסם מרכזי, ששותפים לו גם דוברי עברית

"רק דוברי עברית יכולים להצליח לפתור בעיות מהסוג הזה"

שיעור המשיבים שציינו "די מסכים" או "מסכים במידה רבה", N = 2,032

בין שליש לחצי
ממי שעברית איננה
שפת האם שלו
חש מודר ממערכת
המשפט

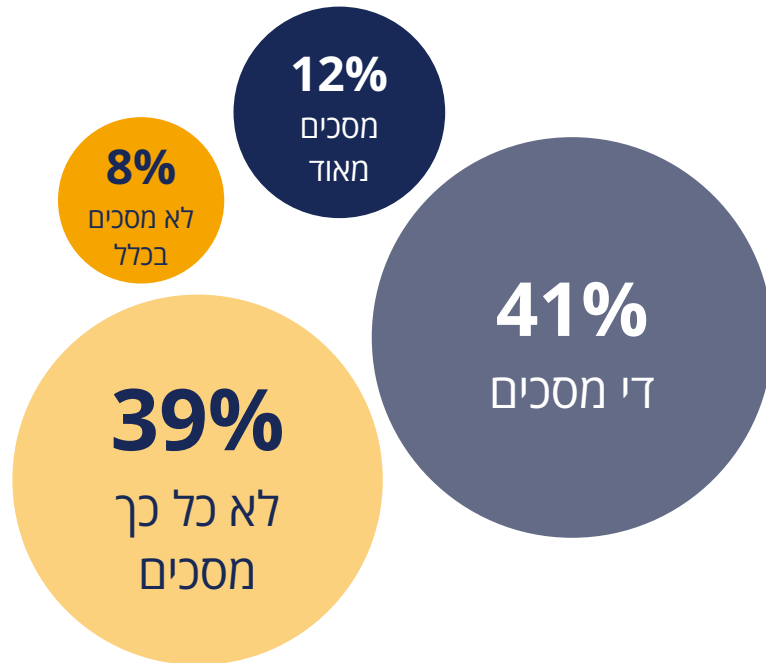

בנוסף, הציבור מניח שכדי להיעזר במערכת עליו להצליח להתמודד עם מורכבות גבוהה, חוסר יעילות ותהליכים ממושכים

כמחצית מאמינים שבכדי לערב את בית המשפט נדרשת התמודדות מורכבת

"זה די קל לקחת בעיות כאלה לבית משפט אם יש צורך",

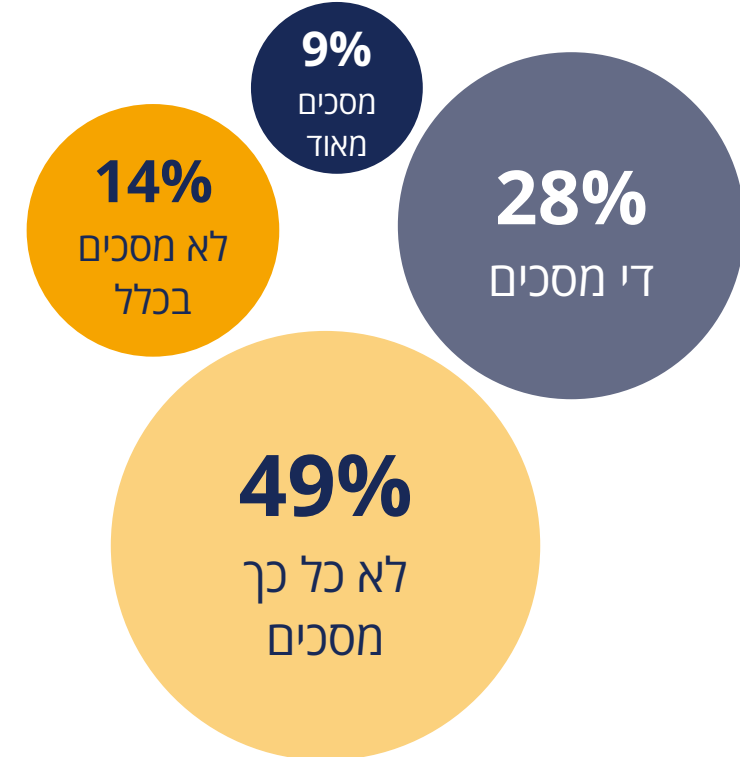
פילוח המשיבים לפי מידת הסכמתם עם האמירה, N = 2,032

רוב הציבור תופש את המערכת כאיטית ולא יעילה

"בעיות מהסוג הזה בדרך כלל נפתרות מהר וביעילות",

פילוח המשיבים לפי מידת הסכמתם עם האמירה, N = 2,032

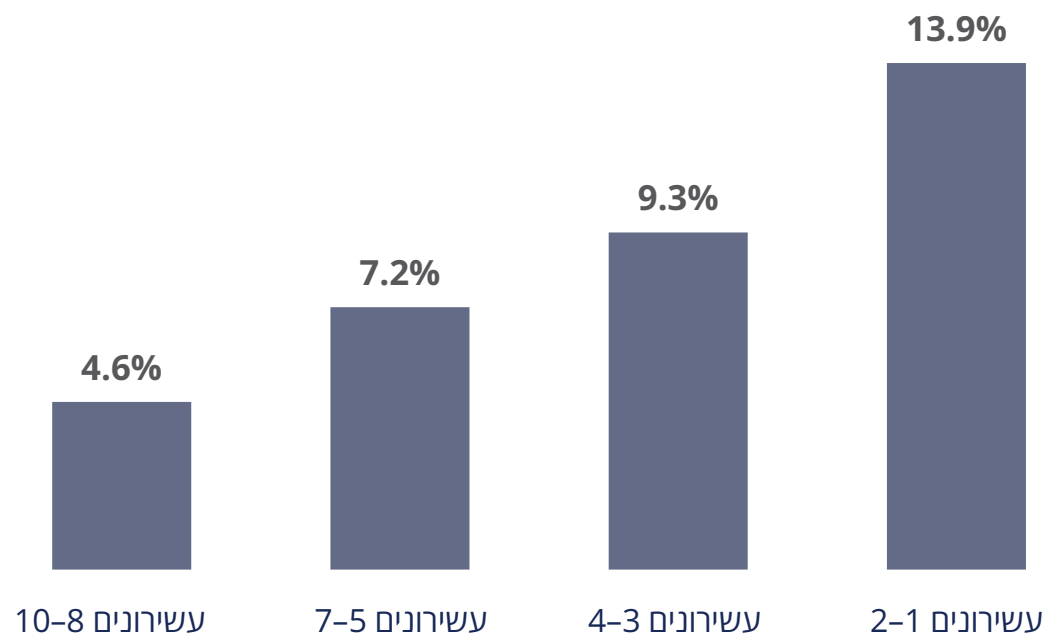
החסמים הרבים מתמרצים התפתחות "מעקפים" בעייתיים

תרשים מס' 55:

ותשלום לקידום העניינים דרך "מעאכר"
הינה תופעה נפוצה בקרב אוכלוסיות מוחלשות

שיעור המשיבים שענו "כן" לשאלה "כשאתה חושב על תהליך פתרון הבעיה בכללותו, האם נדרשת להעביר תשלום כלשהו ל'מאכר' או לשלם שוחד

כחלק מהתהליך?" N = 1,404

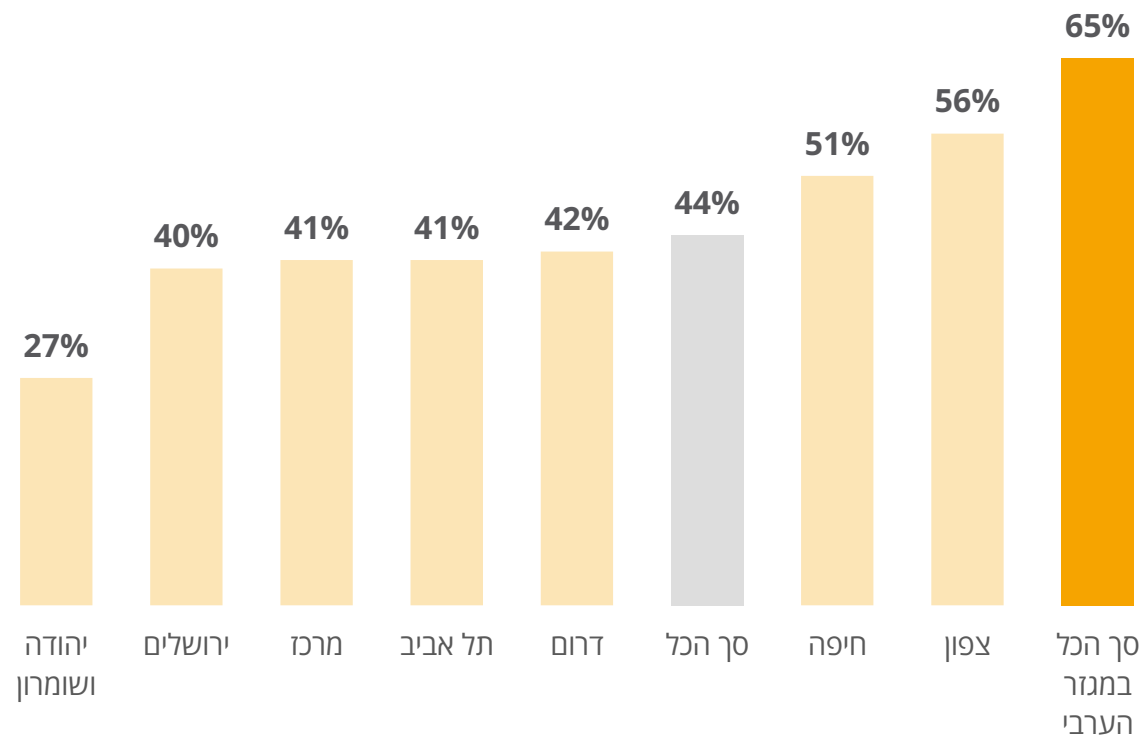
תרשים מס' 54:

מעורבות ארגוני פשיעה כתחליף למערכת, נתפסת ע"י הציבור
כתופעה שאינה נדירה, בייחוד במגזר הערבי - ובייחוד בצפון

"מעורבות של ארגוני פשיעה בפתרון סכסוכים בין אנשים זה דבר נפוץ"

שיעור המשיבים שציינו "די מסכים" או "מסכים במידה רבה"

N = 2,032

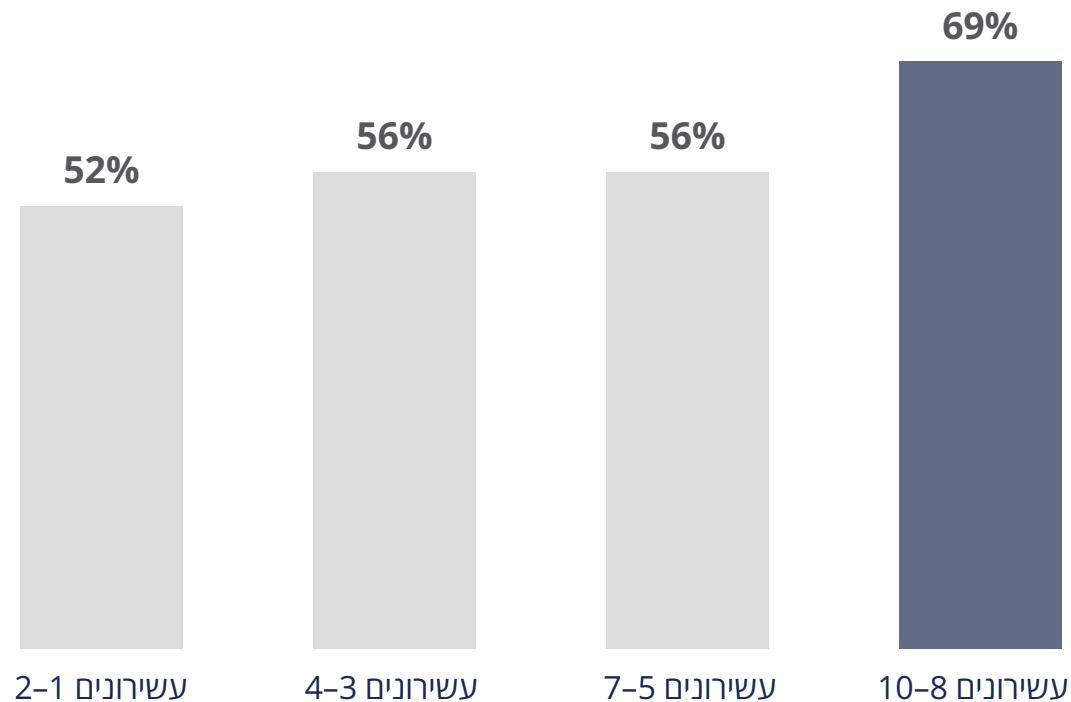

בסופו של דבר הציבור תופש את בית המשפט כמוסד המספק לו ערך נמוך

תרשים מס' 57:

בקרב עשירונים גבוהים – בית המשפט נתפס כמוסד המייצר תועלת שלא שווה את העלות

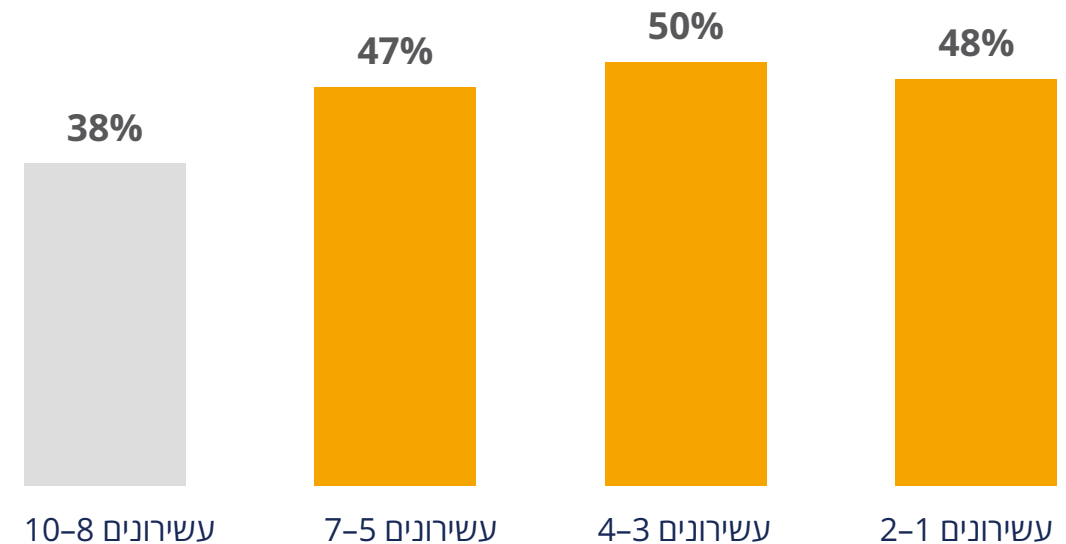
"מערכת המשפט נותנת ערך טוב עבור עלות השימוש בה"
שיעור המשיבים שציינו "לא כל כך מסכים" או "לא מסכים בכלל"
N = 2,032

תרשים מס' 56:

למעט בקרב עשירונים גבוהים – בית המשפט נתפס כמוסד המייצר יותר נזק מתועלת

"לקחת תיק של בעיה כזו לבית משפט, באופן כללי מביא יותר נזק מתועלת"
שיעור המשיבים שציינו "די מסכים" או "מסכים במידה רבה"
N = 2,032

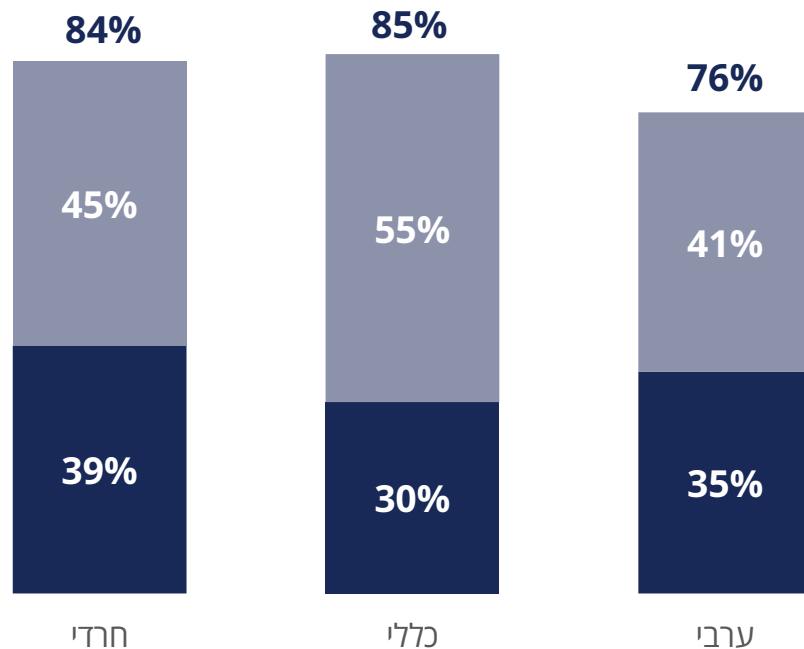

קיימת הסכמה רחבה שתחושת השוויון בפני החוק אינה מתממשת בפועל

תרשים מס' 59:

וללא הבדל משמעותי בין המגזרים השונים

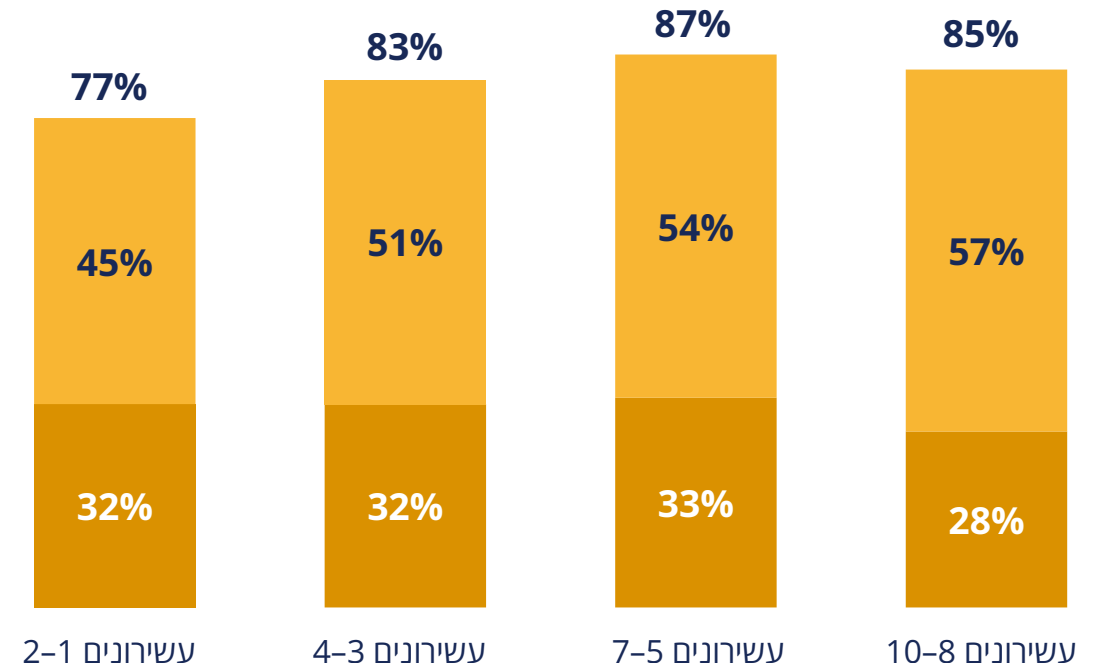
"בהקשר של בעיות מהסוג הזה, החוק הוא כמו משחק שבו למי שיש יותר כישורים ויותר משאבים יש סיכוי גבוה יותר לקבל את מה שהוא רוצה" שיעור המשיבים שציינו "די מסכים" או "מסכים במידה רבה" N = 2,032

תרשים מס' 58:

לתחושה שלא מתקיים שוויון בפני החוק שותפים כלל המעמדות הכלכליים בישראל

"בהקשר של בעיות מהסוג הזה, החוק הוא כמו משחק שבו למי שיש יותר כישורים ויותר משאבים יש סיכוי גבוה יותר לקבל את מה שהוא רוצה" שיעור המשיבים שציינו "די מסכים" או "מסכים במידה רבה" N = 2,032

תוכן עניינים

3	מבוא ועיקרי הממצאים	1.
18	שיטת המחקר	2.
27	הבעיות והצרכים המשפטיים של אזרחי ישראל	3.
44	מקורות הסיוע העומדים לרשות הציבור בישראל	4.
57	אמצעי פתרון הבעיות העומדים לרשות הציבור בישראל	5.
74	תפיסות כלפי המערכת	6.
82	תודות	7.
85	נספח מתודולוגי	8.

תודות ראשונות למומחים הבין לאומיים שליוו באופן צמוד את העבודה בכל שלביה

- Prof. Pascoe Pleasence - מומחה בינ"ל למדידת גישה למשפט, מחבר מנחה ה-OECD לעריכת סקרי צרכים משפטיים

- Dr. Martin Gramatikov - מומחה בינ"ל למדידה משפטית וסקרי משפט, סייע בעריכת מחקרים מקבילים במעל 30 מדינות

תודות מיוחדות למי שתרמו מזמנם ועיינו לעומק בנוסח הסקר ובטיוטת הדוח ועל ידי כך תרמו הערות רבות ערך

- ד"ר יגאל מרזל, לשעבר מנהל בתי המשפט
- עו"ד ורדית דמרי מדר, מנכ"לית "כל-זכות"
- עו"ד בת שבע שרמן-שני, סגנית ראשת הסיוע המשפטי
- עו"ד אביטל בגין, ממונה ארצית על תחום המדיניות וראש מחוז ירושלים, הסיוע המשפטי
- ד"ר דניאלה בייניש, מנהלת תוכניות משפט וקהילה, ג'וינט-אשלים
- ביאן מג'אדלה, מנהלת "כל-זכות" בערבית

תודות

כמו כן, דו"ח זה נכתב תודות לתרומתם המשמעותית של **עשרות גורמים מן הממשלה, מהאקדמיה, מהמגזר השלישי ומהגזר העסקי**, שנרתמו לבקשתנו והסכימו לתרום מזמנם ולשפוך אור על זוויות שונות של בעיות נגישות המשפט עמם מתמודדים אזרחי ישראל יום יום. **זמן יקר זה סייע לאפיון הסביבה המשפטית בישראל** ועל ידי כך להתאמה מיטבית של המתודולוגיה הבינלאומית לסביבה הישראלית, לקריאה מדויקת יותר של התוצאות ולניתוח אפקטיבי יותר של הנתונים:

פרופ' אורנה רבינוביץ'

פרופ' ג'וני גל

פרופ' יובל אלבשן

פרופ' נטע זיו

ד"ר אסף טבקה

ד"ר ענת הרבסט-דבי

עו"ד אורנה לין

עו"ד אלדד קנטי

עו"ד אלי מוגילבסקי

עו"ד אלית אלקון

עו"ד אמיר באשה

עו"ד בובה לוי

עו"ד בן זריהן

עו"ד גלעד ברנע

עו"ד דינה וולפרט

עו"ד הילה שמעון

עו"ד הרן רייכמן

עו"ד טליה רמתי

עו"ד יוסי זרבי

עו"ד ליאת אייל

עו"ד ליאת מנשקו

עו"ד לירון הנץ

עו"ד נועה מאיר

עו"ד ניר בוכמן

עו"ד ניר קפלן

עו"ד נירה שלו

עו"ד רווית גרוס

עו"ד רומי הניג

עו"ד רועי כהן

עו"ד רמי לכטר

עו"ד רן מלמד

עו"ד שני מגל

עו"ד תומר רבינוביץ'

אביתר בן ארצי

אמג'ד שביטה

אמתי קורן

אוהד גרינוולד

דניאל קרני

עדי מלמד

עופר דגן

שמעון וייס

תרצה אטיה

נגישות המשפט

ממצאי סקר צרכים משפטיים 2022

נספח
מתודולוגי

SHALDOR
From Insight to Impact

תוכן עניינים

עמ'	
22	• אומדן השפעת המחיר כחסם להשגת סיוע – אופן החישוב
23-25	• גיבוש מדדי יכולות אישיות, אמון במערכת ובטחון עצמי משפטי – מתודולוגיה
26-28	• רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לנסות לפנות לסיוע
29-31	• רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי להצליח להשיג סיוע
32-34	• רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לפנות לאמצעי פתרון
35-37	• רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על אמצעי הפתרון הנבחר
38-41	• רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לפתור את הבעיה
42-46	• רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי להרים ידיים
47-50	• רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על תחושת הוגנות ההליך
51-53	• אומדן צרכים ופערים משפטיים על פי גישת OECD – הגדרות
54-55	• אומדן צרכים ופערים משפטיים על פי גישת OECD – תוצאות

עמ'	
2-4	• הגדרות
5	• נתוני רקע ששימשו להשלכה מנתוני המדגם לאוכלוסייה הכללית
6	• אופן שיוך המשיבים לעשירוני הכנסה לפי תשובותיהם
7	• תיקון נתוני המדגם לרמת הכנסה
8-9	• השוואה בין תוצאות מתוקננות הכנסה לתוצאות ללא תקנון
10	• דוחות ממצאי סקרים מהעולם ששימשו כבסיס להשוואה
11	• דוחות מהעולם שנסקרו במסגרת העבודה – הרשימה המלאה
12-13	• אומדן הנזקים שמחוללות בעיות משפטיות – פירוט החישוב
14	• אומדן היקף ההוצאות הנדרש להתמודדות עם בעיות משפטיות – שיטת החישוב
15	• כמות הבעיות הנוצרת בישראל בשנה – אופן החישוב
16-18	• אומדן הנזק הכלכלי הנגרם למשק מאובדן עבודה עקב בעיות משפטיות
19	• אומדן הפגיעה בהכנסה הפנויה עקב בעיות משפטיות – פירוט החישוב
20-21	• אומדן הפגיעה בהכנסה הפנויה עקב בעיות משפטיות – פירוט החישוב

הגדרות (1/3)

מתודולוגיית הזיהוי

המשיבים נשאלו לגבי 55 סוגי בעיות בחלוקה ל-12 תחומים. רשימה זו מכסה את רובה המוחלט מבין הבעיות שחווים אזרחי ישראל והיא גובשה תוך הישענות על ניסיון צבור מסקרים בעולם וראיונות עם מומחים מקומיים. ביחס לכל תחום נשאל כל משיב:

"האם חווית בשנתיים האחרונות (כלומר מאז אוג' 2020) בעיות או סכסוכים כלשהם הקשורים ל_תחום_? כמו לדוגמא דוגמאות קונקרטיות__אנא ציין את כל סוגי הבעיות שחווית. אם חווית יותר מסוג בעיה אחת, אנא סמן את כל הבעיות שחווית. בעיות או סכסוכים הנוגעים ל: רשימת הבעיות בתחום__"

המשיבים נשאלו לגבי 9 מקורות סיוע:

"במהלך ההתמודדות עם הבעיה, האם באיזשהו שלב חשבת, ניסית או הצלחת (בעצמך או דרך מישהו מטעמך) לקבל עזרה או הכוונה מאחד הגורמים הבאים?"

- לגבי כל מקור סיוע התבקש כל משיב לסמן אחד מהבאים:
 - "לא חשבתי לנסות להשיג עזרה או מידע",
 - "חשבתי, אך לא ניסיתי להשיג עזרה או מידע"
 - "ניסיתי אך לא הצלחתי להשיג עזרה או מידע"
 - "הצלחתי להשיג עזרה או מידע"
- ניסיון להשגת סיוע כלשהו הוגדר כמקרים בהם משיב סימן (3) או (4)
- הצלחה בהשגת סיוע הוגדרה כמקרים בהם משיב סימן (4)

הגדרה פורמלית

בעיה משפטית

בעיות הקשורות לנושאים שעבורם

- או שהחוק מספק מסגרת פעולה
- או שקיימים כלים משפטיים המספקים מסגרת פעולה
- או שניתן פוטנציאלית לעשות שימוש בחוק או בכלים משפטיים כדי לפתור אותן

בין אם הן מזוהות כבעיות משפטיות ע"י אלו החווים אותן, ובין אם לא ובין אם נעשה שימוש בעו"ד או בתהליך משפטי כזה או אחר, ובין אם לא

מקורות סיוע

כל גורם חיצוני שאדם המתמודד עם בעיה משפטית עשוי להיעזר בו

(1) על מנת לקבל מידע או/ו ייעוץ בנוגע לאמצעי פתרון אפשריים לבעיה או/ו (2) על מנת לקבל ייצוג במסגרת פניה לאמצעי פתרון כזה או אחר

ניסיון להשגת סיוע

כל פעולה שנעשית במטרה להשיג מידע או עזרה אחרת ממקור סיוע כלשהו לרבות פניה למקור סיוע, ניסיון להשגת פרטים להתקשרות עם מקור סיוע וכו'

הצלחה בהשגת סיוע

קבלת מידע כללי, ייעוץ פרטני או ייצוג ממקור סיוע

הגדרות (2/3)

הגדרה פורמלית

מידע כללי,
ייעוץ פרטני
וייצוג

מידע כללי – מידע הנוגע לאופן בו אנשים מתמודדים, או יכולים להתמודד, עם בעיות הדומות לבעיה הספציפית

ייעוץ פרטני בנוגע לבעיה – ייעוץ בנוגע לאופן בו כדאי לאדם החווה צורך משפטי להתמודד עם הבעיה הספציפית שלו, על מאפייניה הייחודיים

ייצוג – כל צורת סיוע שאינה מסירת מידע כללי או מתן ייעוץ פרטני כגון ניהול הקשר מול הצד השני או מול צד ג' כלשהו, ניסוח מסמכים בשם האדם החווה את הצורך המשפטי וכו'

תחושת
אפליה

תחושה **סובייקטיבית** לפיה התקיימה העדפה של אחר או הבדלה מאחר שהובילה לחסרון יחסי באופן שאינו ענייני או/ו שאינו הוגן

מתודולוגיית הזיהוי

ביחס לכל מקור סיוע (למעט "כל זכות") שלגביו סימן המשיב "הצלחתי להשיג עזרה או מידע" נשאל המשיב:

"איזה סוג של עזרה השגת? אפשר לבחור יותר מתשובה אחת: (1) מידע כללי בנוגע לאופן בו אנשים מתמודדים או יכולים להתמודד עם בעיות הדומות לשלך (2) ייעוץ פרטני בנוגע לאופן בו כדאי לך להתמודד עם הבעיה הספציפית שלך (3) ייצוג, ניהול הקשר מול הצד השני או סוג אחר של סיוע"

ביחס ל"כל זכות", סומן אוטומטית (1) בלבד. יש לציין שמשיבים נשאלו רק לגבי סוג העזרה **שקיבלו בפועל** ולא לגבי סוג העזרה שחיפשו

פעמיים המשיבים נשאלו האם חשו אפליה

(1) "האם אתה חושב שהבעיה נוצרה או החמירה כתוצאה מאפליה נגדך, על בסיס אחת מהסיבות הבאות?"

(2) "האם אתה חש שבמהלך תהליך פתרון הבעיה, סבלת מאפליה על רקע אחד מהגורמים הבאים? אפשר לבחור יותר מתשובה אחת"

בכל אחת משאלות אלו הוצגה בפני המשיבים רשימה של 10 גורמים שעשויים להוות רקע לתחושת אפליה. "לאום" ו"מוצא" אוחדו בעת עיבוד התוצאות בכדי למנוע אי בהירות הנובעת מחפיפה גבוהה בין ההגדרות

הגדרות (3/3)

הגדרה פורמלית

מתודולוגיית הזיהוי

אמצעי פתרון	כל פעולה או מוסד שבכוחם להביא לפתרון הבעיה המשפטית
צורך משפטי	מצב בו אדם מתמודד עם בעיה משפטית שהוא לא יכול לפתור בעצמו מבלי לעשות שימוש במקור סיוע חיצוני או/ו באמצעי פתרון שאינו פניה לצד האחר.
פער משפטי	מצב בו אדם מתמודד עם צורך משפטי אך לא עומדים לרשותו מקורות סיוע או/ו אמצעי פתרון המאפשרים לו לפתור את הבעיה באופן מספק
המשיבים נשאלו המשיבים ביחס ל-8 אמצעי פתרון: "האם כחלק מפתרון הבעיה, נעשתה פניה לאחד מהערוצים הבאים? הכוונה לערוצים שפנית אליהם בעצמך, שהצד השני פנה, מישהו מטעמו או מטעמך או כל גורם אחר."	לצורך יישור קו עם המתודולוגיה הבינ"ל של WJP נבחרה הגדרה פשוטה של צרכים משפטיים: בעיות ברמת חומרה 4-10 (בעיות בלתי-זניחות) יחד עם זאת, נבחנה במקביל גם הגדרה מורכבת יותר המוצגת ע"י מנחה ה-OECD לכתיבת סקרי צרכים משפטיים. הגדרה זו הלוקחת בחשבון מעבר לרמת החומרה של הבעיה גם את יכולותיו של מי שחוזה אותה, את זמינותן של מקורות סיוע ואת מאפייני אמצעי הפתרון. ניתוח הנתונים על רקע הגדרה זו מוצג ב"אומדן צרכים ופערים משפטיים על פי גישת OECD"
לצורך יישור קו עם המתודולוגיה הבינ"ל של WJP לא נעשתה הבחנה בין צרכים משפטיים שקיבלו מענה הולם לכאלו שלא קיבלו מענה הולם ובשל כך התפתחו לכדי פער משפטי.	יחד עם זאת, נבחנו פערים משפטיים העונים להגדרה המוצגת ע"י מנחה ה-OECD לכתיבת סקרי צרכים משפטיים. הגדרה זו נשענת על שורת מאפיינים של הבעיה, של מי שחוזה אותה ושל המענים שקיבל המתמודד עמה. ניתוח הנתונים על רקע הגדרה זו מוצג ב"אומדן צרכים ופערים משפטיים על פי גישת OECD"

נתוני רקע ששימשו להשלכה מנתוני המדגם לאוכלוסייה הכללית

הכנסה בעשירונים של משקי בית לפי הכנסה כספית ברוטו למשק בית

עשירון	גבול תחתון (₪)	גבול עליון (₪)
1		4,553
2	4,553	6,981
3	6,981	9,446
4	9,446	12,179
5	12,179	15,276
6	15,276	18,740
7	18,740	23,033
8	23,033	29,078
9	29,078	39,484
10	39,484	

מקור: למ"ס, הכנסות והוצאות משק הבית, נתונים מסקר 2019, פרסום מס' 1869

גודל האוכלוסייה

יחס בין גברים לנשים באוכלוסייה

1 : 1

בפועל שיעור הגברים באוכל הוא
49.7% לעומת 50.3% נשים.
לשם הפשטות נעשה שימוש ביחס 1:1

גודל האוכלוסייה מעל גיל 18

6.2 מיליון

מקור: למ"ס, שנתון סטטיסטי לישראל 2022 – שנתון מס' 73

אופן שיוך המשיבים לעשירוני הכנסה לפי תשובותיהם

הכנסות משקי הבית בעשירון	שיוך	דיווח המשיבים
4,553 ₪ או פחות	עשירון 1	2,500 ₪ או פחות
		2,501 – 4,000 ₪
		4,001 – 5,000 ₪
4,554 – 6,981 ₪	עשירון 2	5,001 – 6,500 ₪
6,982 – 9,446 ₪	עשירון 3	6,501 – 8,000 ₪
		8,001 – 10,000 ₪
9,447 – 12,179 ₪	עשירון 4	10,001 – 13,000 ₪
12,180 – 23,033 ₪	עשירונים 5-7	13,001 – 17,000 ₪
		17,001 – 24,000 ₪
יותר מ-23,033 ₪	עשירונים 8-10	יותר מ-24,000 ₪

- מיפוי המצב הכלכלי של המשיבים בסקר נעשה בהצמדה לאופן המיפוי שבוצע בסקר החברתי שערך הלמ"ס בשנת 2020
- המשיבים התבקשו לציין מה הייתה ההכנסה הכוללת **ברוטו** של כל משק הבית **מכל המקורות** (עבודה, פנסיה, קצבאות, שכר דירה וכו')
- חלוקה זו אינה חופפת את החלוקה לעשירוני הכנסה ברוטו של משקי בית כפי שפורסמו בדוח הכנסות והוצאות משקי הבית (וכפי שהובא לעיל בנספח זה)
- בהתאם, ובכדי לבצע השוואות בין עשירונים שונים, נעשה שיוך מתוך תשובות המשיבים לעשירוני הכנסה
- ניתן לשים לב שהשיוך ברובו מאפשר לזהות את העשירון המדויק של המשיבים אך אינו מדויק בשוליים.
- יחד עם זאת, בכל מקום בו הוצג הבדל בין משיבים מרמות הכנסה שונות נעשה מבחן סטטיסטי המבוסס על רמת ההכנסה המדווחת בפועל ולא על בסיס החלוקה הגסה יותר לעשירונים כפי שמובאת להלן
- בנוסף, נעשו מבחני עמידות (Robustness) לשיוך הקבוצות לעשירונים באופן שונה ונמצא שאין לך השפעה ממשית
- לפיכך, אנו חשים בטוחים כי הצגת הנתונים בחלוקה לעשירוני הכנסה, היכן שהדבר מבוצע, מהווה מצג אמין של פילוח מאפייני האוכלוסייה הכללית לפי קבוצות הכנסה אלו

תיקון נתוני המדגם לרמת הכנסה

דיווח המשיבים	שיוך	מספר ושיעור המשיבים בקבוצה	משיב מתוקן
2,500 ₪ או פחות	עשירון 1	N = 293 14.4%	0.69
2,501 – 4,000 ₪			
4,001 – 5,000 ₪			
5,001 – 6,500 ₪	עשירון 2	N=106 5.2%	1.92
6,501 – 8,000 ₪	עשירון 3	N=472 23.2%	0.43
8,001 – 10,000 ₪			
10,001 – 13,000 ₪	עשירון 4	N=334 16.4%	0.61
13,001 – 17,000 ₪	עשירונים 5-7	N=629 30.9%	0.97
17,001 – 24,000 ₪			
יותר מ-24,000 ₪	עשירונים 8-10	N=198 9.7%	3.08

- כפי שניתן לראות, התפלגות ההכנסה של המשיבים מוטה מטה כאשר עשירונים 3-4 מהווים 40% מהמדגם בעוד שעשירונים 8-10 מהווים 10% מהמדגם בלבד
- מכיוון שיש יסוד סביר להניח, וכך גם נטען במספר מקומות בדוח, שרמת הכנסה קשורה באופן משמעותי לשכיחותן וחומרתן של בעיות משפטיות וכן לשורה ארוכה של מאפיינים נוספים הקשורים לבעיות המשפטיות ולאופן ההתמודדות עמן, בוצע תיקון של ממצאי המדגם לרמת ההכנסה
- אופן התיקון בוצע בהתאם לניתוחים השונים – היכן שנבחנה התפלגות המשיבים, בוצע שינוי במשקלו של כל משיב בספירת המשיבים, שינוי דומה נערך במשקלן של הבעיות המדווחות היכן שנבחנה התפלגות הבעיות או/ו חומרתן
- מתוצאות התיקון, המפורטות בהמשך, עולה כי גודל ההטיה הנובע מעודף המשקל של עשירונים 3-4 ביחס לעשירונים 8-10 (ובשיעור פחות, של עשירון 1 ביחס ל-2) הוא קטן מאוד
- למעשה מדובר בתוצאה מתבקשת, הנובעת מכך **שהמדגם הוא מדגם מייצג**. קרי, המדגם שולט על מאפייני דת, מחוז, מין, סטטוס משפחתי, רמת דתיות, השכלה וגיל – ובאשר להכנסה מכיל שיעור גבוה של משיבים מכל קבוצת ההכנסה (מעמד גבוה, בינוני, נמוך), הגם שההתפלגות בין קבוצות ההכנסה אינה מייצגת כשלעצמה.
- לפיכך, מכיוון שהוספת התקנון משנה את התוצאות באופן זניח אך מסבכת את קריאתם באופן ניכר, בשם הפשטות ה**נתונים המוצגים לאורך כל הדוח אינם מתוקנים**

השוואה בין תוצאות מתוקננות הכנסה לתוצאות ללא תקנון (1/2)

שכיחות

(שיעור המשיבים שחוו לפחות בעיה משפטית אחת)

כלל המשיבים במדגם N=2,032		משיבים עם בעיה לא זניחה (4-10) N=1,404		קטגוריה
ללא תקנון	עם תקנון	ללא תקנון	עם תקנון	
11.4%	11.0%	9.5%	9.0%	אזרחות
13.0%	12.5%	11.3%	10.5%	חובות
32.3%	33.1%	25.9%	25.4%	כספים
20.0%	18.6%	18.0%	16.1%	משפחה
18.0%	17.8%	15.7%	15.4%	נדל"ן
26.3%	25.8%	23.0%	22.8%	נזיקין
31.0%	29.5%	27.0%	25.0%	עבודה
45.8%	47.3%	34.1%	34.1%	צרכנות
40.8%	41.7%	28.7%	27.8%	קנסות
29.1%	26.3%	25.6%	23.0%	קצבאות
19.3%	17.4%	17.3%	15.7%	שירות ציבורי
40.8%	41.0%	33.5%	33.2%	שכנים ודיוור
81.6%	82.1%	69.1%	68.7%	סה"כ

פער ממוצע
(בערך מוחלט)

1.0%

0.9%

חומרה ממוצעת

(שיעור המשיבים שחוו לפחות בעיה משפטית אחת)

כלל הבעיות במדגם N=8,765		בעיות לא זניחות (4-10) N=7,207		קטגוריה
ללא תקנון	עם תקנון	ללא תקנון	עם תקנון	
5.9	5.7	6.6	6.5	אזרחות
6.7	6.6	7.3	7.4	חובות
5.8	5.5	6.6	6.4	כספים
6.7	6.5	7.3	7.2	משפחה
6.5	6.3	7.0	6.9	נדל"ן
6.4	6.5	7.1	7.1	נזיקין
6.4	6.2	7.0	6.9	עבודה
5.2	5.1	6.2	6.2	צרכנות
5.3	5.1	6.6	6.5	קנסות
6.2	6.1	6.8	6.7	קצבאות
6.5	6.5	7.0	7.0	שירות ציבורי
5.8	5.7	6.6	6.5	שכנים ודיוור
6.0	5.8	6.8	6.7	סה"כ

פער ממוצע
(בערך מוחלט)

0.15

0.08

השוואה בין תוצאות מתוקננות הכנסה לתוצאות ללא תקנון (2/2)

מקורות סיוע

(שיעור המשיבים שניסו להשיג סיוע ומתוכן, שיעור המשיבים שהצליחו)

מתוכם: % שהצליחו N=1056		% שניסו להשיג סיוע N=1,404		מקור הסיוע
עם תקנון	ללא תקנון	עם תקנון	ללא תקנון	
29%	30%	11%	12%	ארגוני עובדים או ארגוני מעסיקים
37%	34%	10%	11%	ארגונים או מנהיגים דתיים או קהילתיים
44%	44%	30%	31%	אתר או אפליקציית "כל זכות"
32%	32%	13%	14%	יועצים למיצוי זכויות
55%	50%	22%	22%	ייעוץ מאנשי מקצוע
56%	53%	49%	48%	משפחה, חברים או מכרים
31%	33%	27%	27%	סוכנות, רשות, יחידה או אתר אינטרנט ממשלתי
59%	55%	30%	30%	עורכי דין
26%	30%	0.11	12%	עמותות וגופים אחרים ללא מטרת רווח
65%	62%	75%	75%	סה"כ
2.4%		0.7%		פער ממוצע (בערך מוחלט)

אמצעי פתרון

(% המשיבים שפנו, או הופנו, לתהליך הפתרון)

N=1,404		אמצעי הפתרון
עם תקנון	ללא תקנון	
12%	13%	בית משפט
13%	13%	גוף ממשלתי או עירוני
9%	8%	גורמים בלתי-רשמיים אחרים
7%	8%	הליך רשמי של תיווך, גישור או בורות
7%	7%	המשטרה
3%	2%	סמכות דתית רשמית
38%	36%	פנייה לצד האחר
3%	3%	ראש קהילה או מוסד קהילתי בלתי רשמי
65%	64%	סה"כ
0.7%		פער ממוצע (בערך מוחלט)

דוחות ממצאי סקרים מהעולם ששימשו כבסיס להשוואה

Global Insights on Access to Justice by the World Justice Project (WJP)

- Produced by WJP, **an independent organization** founded as a presidential initiative of the American Bar Association with the support of 21 other partners
- Findings in this report are based upon **General Population Polls in 101 Countries** and were taken from the Polls conducted for the *Rule of Law Index*®.
- As of today, The 2022 edition of the *Rule of Law Index*® **covers 140 countries** and jurisdictions, relying on more than **150,000 household** and **3,600 expert surveys**
- **Index findings have been cited** by leaders and **public officials**, including coverage by more than **2,500 media outlets worldwide**
- The full report is **available online**

Legal needs of individuals in England & Wales

- Written by YouGov® for and on behalf of The UK **Legal Services Board** and **The Law Society**
- **Draws heavily on the OECD guidance** on developing legal needs surveys
- Findings are based upon a representative **sample of 28,663 adults (18+)** from across England and Wales collected through **online research**
- Participants were asked about legal problems they experienced **in the last 4 years**
- The research was design through a collaboration with leading academics in legal research (Professors **Pascoe Pleasence** and Nigel Balmer)
- The full report is **available online**

Justice Needs and Satisfaction in the United States of America

- Jointly commissioned by **HiiL** and **IAALS**
- Corresponds to the legal needs survey **guidelines defined by the OECD**
- Based on information gathered from a **sample of 10,058 adults (18+)** in the USA Through an **online** Justice Needs and Satisfaction **survey**
- Participants were asked about legal problems they experienced **in the last 4 years**
- The research made a use of a **standard questionnaire, with over 100 questions, used by HiiL** to study the justice needs of people **around the world** that was adapted to the American context
- The full report is **available online**

דוחות מהעולם שנסקרו במסגרת העבודה – הרשימה המלאה

Legal Needs Surveys' Guidance Reports

OECD

- Legal Needs Surveys and Access to Justice (2019)
- Equal Access to Justice for Inclusive Growth (2019)
- Grasping the Justice Gap (2021)
- Building a Business Case for Access to Justice (2019)

UN

- Handbook on Governance Statistics (2020)
- Framework for Measuring ATC Including Specific Challenges Facing Women (2016)

The World Justice Project (WJP)

- Measuring the Justice Gap (2019)
- Realizing justice for all (2019)

HiiL

- Delivering justice, rigorously - A guide to people-centred justice programming (2022)

Legal Needs Surveys' Findings Reports

Worldwide

- World Justice Project's Global Insights on Access to Justice (2019)

England and Wales

- Online survey of individuals' handling of legal issues in England and Wales (2016)
- Legal Needs of Individuals in England and Wales (2020)

The United States

- Justice Needs and Satisfaction in the United States of America (2021)

Australia

- Legal Australia-wide Survey (2012)
- Access to justice – where do small businesses go? (2018)
- Law... What is it Good For? How People see the Law, Lawyers and Courts (2019)

Canada

- The Legal Problems of Everyday Life (2009)

אומדן הנזקים שמחוללות בעיות משפטיות – פירוט החישוב (1/2)

ישראלים סבלו בשנתיים האחרונות ממידה רבה של לחץ עקב בעיה משפטית

1.4 מיליון

ישראלים סבלו בשנתיים האחרונות מנזק כלכלי

1.4 מיליון

3.1M	X	69%	X	37%	=	790,000
נשים בישראל		לפחות צורך משפטי אחד בשנתיים האחרונות		מהנשים במדגם שהתמודדו עם צורך משפטי דיווחו על מידה רבה של לחץ כתוצאה מהבעיה		נשים, לפחות, סבלו ממידה רבה של לחץ
					+	
3.1M	X	69%	X	29%	=	620,000
גברים בישראל		לפחות צורך משפטי אחד בשנתיים האחרונות		מהגברים במדגם שהתמודדו עם צורך משפטי דיווחו על מידה רבה של לחץ כתוצאה מהבעיה		גברים, לפחות, סבלו ממידה רבה של לחץ

6.2M	X	69%	X	14%	=	600,000
אוכ' ישראל		לפחות צורך משפטי אחד בשנתיים האחרונות		דיווחו שהבעיה עליה נשאלו הסבה נזק גבוה מ-20 אלף ש"ח		לפחות, סבלו מנזק כלכלי גבוה מ-20 אלף ש"ח
					+	
6.2M	X	69%	X	4%	=	200,000
אוכ' ישראל		לפחות צורך משפטי אחד בשנתיים האחרונות		דיווחו שהבעיה עליה נשאלו הסבה נזק שנע בין 10 ל-20 אלף ש"ח		לפחות, סבלו מנזק כלכלי שנע בין 10 ל-20 אלף ש"ח
					+	
6.2M	X	69%	X	14%	=	600,000
אוכ' ישראל		לפחות צורך משפטי אחד בשנתיים האחרונות		דיווחו שהבעיה עליה נשאלו הסבה נזק שנע בין 10 ל-10 אלף ש"ח		לפחות, סבלו מנזק כלכלי שנע בין 10 ל-10 אלף ש"ח

אומדן הנזקים שמחוללות בעיות משפטיות – פירוט החישוב (2/2)

370 אלף ישראלים סבלו בשנתיים האחרונות מפגיעה בבריאות או מפגיעה

240 אלף ישראלים סבלו בשנתיים האחרונות מהטרדה, איומים או תקיפה עקב בעיה משפטית

400 אלף ישראלים סבלו בשנתיים האחרונות מנזק רב למערכות יחסית משפחתיות עקב בעיה משפטית, בעיקר נשים

עשירונים 3-1			
1.86M	X	69%	X 13%
עשירונים 7-4			
2.48M	X	70%	X 8%
עשירונים 10-8			
1.86M	X	66%	X 5%
שיעור מהמתמודדים עם צורך משפטי בקבוצה זו שדיווחו על פגיעה בבריאות או פגיעה עקב הבעיה שיעור מסך האוכל בקבוצה שחוו לפחות צורך משפטי אחד בשנתיים האחרונות גודל קבוצת האוכל (מבוסס על כך שסך האוכל 6.2 מיליון איש ושכל עשירון מהווה 10% מהאוכל)			
170,000	+	140,000	60,000
עשירון 3-1 + עשירון 7-4 + עשירון +8			

0.62M	X	64%	X 11%
מהמתמודדים עם צורך משפטי בעשירון התחתון (10% מתוך 6.2 מיליון) לפחות צורך משפטי אחד בשנתיים האחרונות בקרב העשירון התחתון אוכל בעשירון התחתון			
5.58M	X	70%	X 5%
מהמתמודדים עם צורך משפטי האוכל שדיווחו על טרדה איומים או תקיפה עקב הבעיה לפחות צורך משפטי אחד בשנתיים האחרונות בקרב עשירונים 10-2 אוכל בעשירונים 10-2 (90% מתוך 6.2 מיליון)			
40,000	+	200,000	
עשירון תחתון + שאר האוכל			

3.1M	X	69%	X 11%
מהמתמודדות עם צורך משפטי דיווחו על מידה רבה של נזק למערכת יחסים משפחתית לפחות צורך משפטי אחד בשנתיים האחרונות נשים בישראל			
3.1M	X	69%	X 7%
מהמתמודדות עם צורך משפטי דיווחו על מידה רבה של נזק למערכת יחסים משפחתית לפחות צורך משפטי אחד בשנתיים האחרונות גברים בישראל			
240,000	+	150,000	
נשים + גברים			

אומדן היקף ההוצאות הנדרש להתמודדות עם בעיות משפטיות – שיטת החישוב

תוצאה	אוכלוסייה בוגרת בישראל	שיעור שהיו להם בעיות באוכלוסיה	שיעור מהמדגם	תחום הוצאה
1,400,000	6.2	69%	32%	מעל 1,000 ₪
700,000	6.2	69%	16%	מעל 5,000 ₪
400,000	6.2	69%	9%	מעל 10,000 ₪
200,000	6.2	69%	5%	מעל 20,000 ₪
100,000	6.2	69%	3%	מעל 50,000 ₪

- בפרק התוצאות של הסקר התבקש כל משיב לסמן מבין רשימה של סעיפי הוצאה, על אילו מהסעיפים הוא נדרש להוציא כסף כחלק מהתמודדותו עם הבעיה המשפטית שעליה נשאל.
- לצורך גיבוש האומדן ביחס להיקף האוכלוסייה שנדרשה להוציא מעל לסכומים הנקובים בוצעו השלבים הבאים
 - עבור כל משיב חושב סך ההוצאה שספג על סמך תשובותיו כאשר בחישוב נכללים סעיפים ההוצאה הרשומים מטה
 - לאחר מכן חושב שיעור המשיבים שסך ההוצאה על כלל הסעיפים הרשומים מטה גבוה מהגבולות שסומנו באומדן
 - תשומת לב לכך שהאומדן בנוי כפירמידה עם אחוזים חופפים: מי שהוא מעל 10,000 ₪ לדוגמא בוודאי הוציא גם מעל 5,000 ₪ ומעל 1,000 ₪
- סעיפי הוצאה שנכללו בחישוב: שכ"ט של עו"ד או יועצים אחרים, חוות דעת, אגרות, הוצאות לצורך איסוף מידע או השגת ראיות (כגון החזרי הוצאות של עדים וכו'), נסיעות (לדיונים, לפגישות ייעוץ וכו'), אובדן שעות עבודה, הוצאות נגררות על אחזקת הבית (כגון בייביסיטר), תשלום ל"מאכער" ותשלום עבור שוחד

כמות הבעיות הנוצרת בישראל בשנה – אופן החישוב

בסך הכל זוהו בסקר **8,765** בעיות משפטיות שהפריעו בין אוג' 2020 לאוג' 2022 (כלומר, התחילו בתקופה זו או שהתחילו קודם לכן אך נמשכו לתוכה) ל-2,032

משיבים

מתוך **7,207** בעיות זוהו כבעיות בלתי זניחות ברמת חומרה 4-10 (בסולם 1-10) שהולידו צרכים משפטיים

מתוך **1,404** בעיות משפטיות בלתי זניחות נדגמו באקראי לשאלוני העמקה

סך הבעיות במדגם שהחלו בין אוג' 2021 לאוג' 2022 **562**

שיעור הבעיות שהחלו בתקופה זו מסך הבעיות עמן התמודדו אזרחי ישראל בין אוג' 2021 לאוג' 2022 $\frac{562}{1404} = 40\%$

סך הבעיות שאינן זניחות מבין אלו שזוהו במדגם שהחלו בתקופה זו $40\% * 7207 = 2882$

בעיות לא זניחות למשיב במוצע שהחלו בין אוג' 2021 לאוג' 2022 $\frac{2882}{2032} = 1.4$

סך הבעיות במדגם שהחלו בין אוג' 2020 לאוג' 2021 **402**

שיעור הבעיות שהחלו בתקופה זו מסך הבעיות עמן התמודדו אזרחי ישראל בין אוג' 2020 לאוג' 2021 $\frac{402}{1404} = 29\%$

סך הבעיות שאינן זניחות מבין אלו שזוהו במדגם שהחלו בתקופה זו $29\% * 7207 = 2090$

בעיות לא זניחות למשיב במוצע שהחלו בין אוג' 2020 לאוג' 2021 $\frac{2090}{2032} = 1.0$

- כלומר, בשנה נוצרות **1.0-1.4 בעיות** חדשות לכל אזרח בישראל במוצע.
- מכיוון שהשפעות הקורונה היו חלשות יותר לאחר אוגוסט 21, נעשה שימוש בהשערה לפיה שנה זו מייצגת טוב יותר את הנתון הנורמלי
- מכיוון שכך, **הנתון בו נעשה שימוש הוא 1.3** בעיות חדשות במוצע לכל אזרח בשנה.

אומדן הנזק הכלכלי הנגרם למשק מאובדן עבודה עקב בעיות משפטיות (1/3)

גישה כללית

- בעיות משפטיות, כפי שתואר, גוררות אחריהן שובל של **בעיות ונזקים אישיים וחברתיים רבים** הן כתוצאה ישירה מהבעיה והן באופן עקיף כתוצאה מהמאמצים הנדרשים לצורך התמודדות עם הבעיה. נזקים אלו נאמדו במקומות שונים בדוח זה
- יחד עם זאת, **לא כל נזק אישי ניתן לתרגם ישירות לפגיעה בתוצר הלאומי הגולמי** – שכ"ט לעורך דין לדוגמא הינו כסף המשולם בעד שירות כך שאמנם זוהי הוצאה כספית לאחד אבל הכנסה כספית לאחר
- בבואנו לאמוד את היקף הנזקים הכלכליים הנגרמים למשק **בחרנו בשל כך לנקוט בגישה שמרנית** ולהתמקד אך ורק בהפסדים של האחד שאינם גוררים אף רווח לאיש – אובדן זמן עבודה.
- נתון זה מצוי בידינו שכן בשאלון הסקר התבקש כל משיב לסמן האם נאלץ להפסיד זמן עבודה ואם כן כמה כסף הפסיד בשל כך
– "האם נדרשת לשלם באופן אישי עבור אחד מהבאים, במטרה לפתור את הבעיה? אם כן, אנא הערך, פחות או יותר, כמה נדרשת לשלם (בחישובך, כלול גם תשלומים שבוצעו על ידי קרובי משפחה או חברים שסייעו או השתתפו במימון)"..."הפסד כספי כתוצאה מאובדן שעות או ימי עבודה (כולל לצרכי פגישות ייעוץ)"
- יחד עם זאת, בשל שמרנות הגישה, יש לזכור שהאומדן המתקבל ממנה מהווה **אומדן מינימום בלבד**. זאת מכיוון שבוודאי **נזק רב נגרם לא רק עקב תשומות שבזבזו לחלוטין** (זמן עבודה) **אלא גם עקב תשומות שהושקעו במקומות המייצרים ערך נמוך** ביחס לפוטנציאל (לדוגמא: הוצאות על ניהול תיק במקום על חינוך ילדים, על רכישת כישורים, על ציוד מעודד פריון כמו מחשב חדש, על השקעה בבורסה וכו')
• בעמודים הבאים מוצגות 2 גישות שונות לחישוב הנזק הנגרם מאובדן זמן עבודה. הבחירה לחשב את הנתון פעמיים נובעת מהשונות הרבה של הנזקים שדווחו בהקשר זה מצד המשיבים
- בסה"כ משתי הגישות יחד עולה כי הנזק (שכאמור, מהווה אומדן מינימום) **נאמד בכ-9 עד 16 מיליארד ₪ בשנה**

אומדן הנזק הכלכלי הנגרם למשק מאובדן עבודה עקב בעיות משפטיות (2/3)

גישה א' - פילוח הבעיות לפי רמת החומרה

רמת החומרה של הבעיה	שיעור מסך הבעיות במדגם (N=1,404)	סך הכל בעיות בשנה (מבוסס על 1.3 בעיות לאדם בשנה עבור 6.2 מיליון ישראלים)	הפסד כלכלי חציוני כתוצאה מאובדן שעות אבודה	הפסד כלכלי מצטבר
4-7	67%	5,424,380	₪ 1,000	₪ 5.4B
8	15%	1,209,000	₪ 1,250	₪ 1.5B
9	11%	926,094	₪ 1,500	₪ 1.4B
10	6%	502,138	₪ 2,000	₪ 1.0B
סה"כ	100%	8,060,000	-	₪ 9.3B

- בגישה זו פולחו סך הבעיות הבלתי זניחות שנדגמו לקבוצות המתאפיינות ברמת חומרה שונה
- עבור כל קבוצת בעיות חושב הנזק החציוני עליו דיווחו המשיבים ששויכו לקבוצה זו
- הבחירה בנתון החציוני על פני הממוצע נובעת מכך שהשונות בדיווחים גדולה וסטיית התקן עולה בהרבה על הממוצע
- שיעור הבעיות מסך הבעיות במדגם שימש כאינדיקטור לשיעור הבעיות ברמת החומרה הנתונה מסך הבעיות הבלתי זניחות הנוצרות מדי שנה בישראל

אומדן הנזק הכלכלי הנגרם למשק מאובדן עבודה עקב בעיות משפטיות (3/3)

גישה ב' - פילוח הבעיות לפי היקף הנזק הנגרם בעטיין

סה"כ	סך הכל בעיות בשנה (מבוסס על 1.3 בעיות לאדם בשנה עבור 6.2 מיליון ישראלים)	ממוצע שנלקח לחישוב	ממוצע נזק כלכלי מאובדן זמן עבודה	שטח בעיות במדגם (N=1,404)	בעיות במדגם	היקף הנזק הכלכלי מאובדן זמן עבודה המשפטי עקב הבעיה
-	5,560,000	-	-	69.0%	969	0 ₪
0.7M ₪	1,350,000	500 ₪	350 ₪	517 ₪	16.7%	235
2.3M ₪	760,000	3,000 ₪	1,200 ₪	2,694 ₪	9.4%	132
1.7B ₪	190,000	9,000 ₪	1,676 ₪	8,606 ₪	2.4%	33
3.1B ₪	120,000	26,000 ₪	12,010 ₪	25,667 ₪	1.5%	21
4.0B ₪	40,000	100,000 ₪	11,339 ₪	95,714 ₪	0.5%	7
4.0B ₪	40,000	100,000 ₪	292,218 ₪	397,506 ₪	0.5%	7
15.8B ₪	8,060,000			100%	1,404	סה"כ

- בגישה זו פולחו סך הבעיות הבלתי זניחות שנדגמו לקבוצות המתאפיינות ברמת נזק שונה
- גישה זו באה לענות על בעיית החישוב בגישה א' - הפער הגדול בין סטיית התקן לממוצע
- קבוצות הנזק גובשו תוך שמירת הומוגניות בדיווחים כך שסטיית התקן תישאר הרבה מתחת לממוצע
- מכיוון שבקבוצה האחרונה תנאי זה לא התקיים, ועל רקע הרצון לנקוט בגישה שמרנית המציגה אומדן מינימום, נעשה עבודה שימוש בנתון של קבוצת ההוצאה שמתחתיה
- שיעור הבעיות מסך הבעיות במדגם שימש כאינדיקטור לשיעור הבעיות ברמת החומרה הנתונה מסך הבעיות הבלתי זניחות הנוצרות מדי שנה בישראל

אומדן הפגיעה בהכנסה הפנויה עקב בעיות משפטיות – פירוט החישוב (1/2)

עבור כל משיב חושב סך הכסף שדיווח שהוציא על התמודדות עם הבעיה מיום שהחלה בצירוף הנזק הכלכלי שספג בעקבות הבעיה. מסכום מצרפי זה חושב הנזק החודשי הממוצע שספג כל משיב מיום שהחלה הבעיה המדווחת ועד מועד מילוי הסקר.

נזקים כלכליים שנוצרו או החריפו בשל הבעיה

- הוצאות אלו זוהו ראשית בפרק "טבעה של הבעיה" באמצעות שאלה N9 "האם חווית משהו מהבאים כחלק מהבעיה או כתוצאה ממנה"
- וכומתו בפרק ה"אימפקט" באמצעות שאלה 14: "ציינת מוקדם יותר מספר תופעות שליליות שחווית כחלק מהבעיה או כתוצאה ממנה, הקשורות בין היתר לנזק כלכלי. לגבי כל אחת מהן, אנא ציין, פחות או יותר, מהו היקף הנזק הכספי שנגרם לך. אין צורך בתשובה מדויקת"
- לטובת חישוב ההשפעה על היקף הפגיעה בהכנסה הפנויה נלקחו בחשבון הרכיבים: פגיעה בבריאות או פציעה, אובדן תעסוקה או פרנסה,
 - פגיעה בבריאות או פציעה
 - אובדן תעסוקה או פרנסה
 - אילוף לעבור דירה
- נזק לרכוש וכן הפסד כספי אחר לא נלקחו בחשבון בכדי להימנע מהכללת נזקים שהניעו את הבעיה המשפטית ולא כאלו הנובעים ממנה. בפרט מכיוון שאחד מהתחומים שנסקרו הוא בעיות נזיקין
- לא התאפשר למלא ערכים גבוהים מ-999,999 ₪ או נמוכים מ-100 ₪

הוצאות על התמודדות עם הבעיה המשפטית

- הוצאות אלו זוהו בפרק ה"תוצאות" באמצעות שאלה R8 "האם נדרשת לשלם באופן אישי עבור אחד מהבאים, במטרה לפתור את הבעיה > אם כן, אנא הערך, פחות או יותר, כמה נדרשת לשלם (בחישובך, כלול גם תשלומים שבוצעו על ידי קרובי משפחה או חברים שסייעו או השתתפו במימון)".
- לטובת חישוב ההשפעה על היקף הפגיעה בהכנסה הפנויה נלקחו בחשבון כלל רכיבי ההוצאה שזוהו בשאלה:
 - עו"ד או עלויות ייעוץ אחרות
 - חוות דעת
 - אגרות למיניהן
 - איסוף מידע או/ו השגת ראיות (לדוגמא: החזרי הוצאות של עדים)
 - אחזקת הבית/משפחה בזמן היעדרות (לדוגמא: בייביסיטר).
- לא התאפשר למלא ערכים גבוהים מ-999,999 ₪ בכדי להימנע מהטיית המדגם בשל ערכי קיצון

מסכום מצרפי זה חושב הנזק החודשי הממוצע שספג כל משיב מיום שהחלה הבעיה המדווחת ועד מועד מילוי הסקר.

אומדן הפגיעה בהכנסה הפנויה עקב בעיות משפטיות – פירוט החישוב (2/2)

- לאחר חישוב הנזק החודשי הממוצע שספג כל משיב, חולקו המשיבים לקבוצות לפי היקף הנזק החודשי שספגו.
- החלוקה לקבוצות נעשתה באופן שישמר הומוגניות פנים קבוצתית כך שסטיית התקן תיוותר הרחק מתחת לממוצע
- הקבוצה האחרונה הושמטה מהדיווח על שיעור הישראלים הסופגים נזק חודשי משמעותי עקב גובהה של סטיית התקן המערער על אמינות הדיווח

נזק חודשי מינימלי (₪)	נזק חודשי מקסימלי (₪)	בעיות במדגם	שיעור מסך הבעיות במדגם (N=1,404)	שיעור מהאוכ' הכללית*	נזק חודשי ממוצע (₪)	ממוצע מעוגל (₪)	סטיית תקן (₪)
0	100	938	67%	78%**	12	-	24
100	175	65	5%	3%	138	100	23
175	250	54	4%	3%	212	200	22
250	500	89	6%	4%	362	400	74
500	1000	65	5%	3%	744	700	146
1000	2500	77	6%	4%	1,677	1,700	434
2500	5000	34	2%	2%	3,640	3,600	631
5000		69	5%	3%	42,606	42,600	119,636

הושמט מהחישוב

*מחושב כמכפלת שיעור המשיבים בקבוצה מסך המתמודדים עם בעיות לא-זניחות בשיעור המתמודדים עם בעיה לא זניחה אחת לפחות באוכ' – 69%
**בקבוצה זו נכללו בנוסף 31% מהאוכ' שלא מתמודדים עם אף בעיה משפטית לא-זניחה ובשל כך חווים נזק חודשי מינימלי של 0 ₪

אומדן הפגיעה בהכנסה הפנויה עקב בעיות משפטיות – פירוט החישוב (2/2)

- תחת הנחה מחמירה של
4 נפשות בממוצע למשפחה
מתקבל נזק לכ- **100 אלף**
משקי בית

- היקף משקי הבית הסובלים
מנזק משמעותי למערכת יחסים
משפחתית עומד על
– **200 אלף** משפחות לכל היותר
(משקי בית עם 2 נפשות)
– **125 אלף** משפחות בממוצע
(משקי בית עם 3.2 נפשות)

- **כ-400 אלף** איש סבלו
מנזק משמעותי למערכת יחסים
משפחתית*
• בכל משפחה לכל הפחות
כ- **2 נפשות** ובממוצע במשק
בית בישראל **3.2 נפשות**
(על פי הלמ"ס)

בסה"כ סובלים מנזקים משמעותיים למערכת יחסים משפחתית עקב בעיות משפטיות
בין 100 ל-200 אלף משקי בית

אומדן השפעת המחיר כחסם להשגת סיוע – אופן החישוב

גיבוש מדדי יכולות אישיות, אמון במערכת ובטחון עצמי משפטי – מתודולוגיה (1/3)

- ליכולותיהם האישיות של כל אחד מהמשיבים על הסקר, השפעה משמעותית מאוד על הבעיות שחווה כל משיב, על אופן ההתמודדות עמן, על קשיי ההתמודדות, האופן בו היבטים שונים בתהליך הפתרון נתפסים, וכו'
- לפיכך, במסגרת הניתוחים הסטטיסטיים שבוצעו במקומות שונים לאורך הדוח (כלל הניתוחים מובאים בסוף נספח מתודולוגי זה) ביקשנו לבודד את השפעתם של המשתנים השונים מיכולותיהם האישיות של המשיבים
- בכדי לעשות זאת, פותחה מתודולוגיה להצמדת "ציון" לכל משיב בארבעה תחומים: (1) בטחון עצמי-משפטי, (2) יכולות משפטיות, (3) אמון במערכת המשפט/תפיסת נגישות סובייקטיבית למשפט, (4) יכולות דיגיטליות.
- ביחס לכל אחד מהתחומים, נשאל כל משיב מספר שאלות כאשר כל תשובה קיבלה ציון שנע בין 0 ל-3. הציון שניתן לכל משיב בכל תחום הוא ממוצע הערכים של תשובותיו השונות לשאלות שמהם הורכב הציון בתחום המסוים.
- בעמודים הבאים ניתן למצוא פירוט מלא של השאלות שבאמצעותם חושב כל ציון ושל הערך המספרי שהתקבל מכל תשובה לכל מהשאלות
- המתודולוגיה הנ"ל שואבת רבות ממתודולוגיה שפותחה על יד פרופ' Pascoe pleasance (שסייע רבות בכתיבת שאלון הסקר) ושיושמה בסקר הצרכים האנגלי שפורסם ב-2020 (ושהתייחסות אליו קיימת במספר מקומות בדוח זה). ממתודולוגיה מקורית זו נשאבו ניסוחי השאלות, כמו גם בסיס הגישה הכמותיות. יחד עם זאת, במטרה להתאים את המתודולוגיה לצרכינו, נעשו בה מספר שינויים

גיבוש מדדי יכולות אישיות, אמון במערכת ובטחון עצמי משפטי - מתודולוגיה (2/3)

יכולות משפטיות

כשאתה חושב על בעיות משפטיות רציניות, כמו פיטורים לא צודקים ממקום עבודתך, פציעה שנגרמה לך עקב רשלנותו של אדם אחר, מעורבות במחלוקת על כסף כחלק מהליך גירושין או התמודדות עם עיקול על חשבון הבנק שלך – באיזו מידה האמירות הבאות מתארות אותך?

נכון במידה רבה	נכון במידה בינונית	נכון במידה מועטה	לא נכון בכלל	
3	2	1	0	אני תמיד מצליח לפתור בעיות מורכבות אם אני מתאמץ מספיק
3	2	1	0	אם מישוהו מציב בפני התנגדות, אני תמיד מוצא את האמצעים והדרכים להשיג את מה שאני רוצה
3	2	1	0	קל לי לעמוד ביעדים שלי ולהשיג את מטרותיי
3	2	1	0	כאשר אני מתמודד עם קשיים, קל לי להישאר רגוע, כי אני סומך על כושר ההתמודדות שלי
3	2	1	0	כאשר אני מתמודד עם בעיה, אני בדרך כלל מצליח למצוא לפחות כמה פתרונות
3	2	1	0	אני טוב בלמצוא מידע שעוזר לפתור בעיות

יכולות דיגיטליות

באופן כללי ובלי קשר לשאלות ששאלנו עד עכשיו, לפניך מספר משימות שניתן לבצע באינטרנט. האם אי פעם השתמשת באינטרנט לביצוע המשימות הללו?

כן - יצא לי לעשות את זה	לא - אבל אני יכול לעשות את זה ויודע איך	לא - ואני לא יכול לעשות את זה או לא יודע איך	לא יודע מה זה	ערך התשובה
3	2	1	0	תשלום חשבון באמצעות בנקאות דיגיטלית
3	2	1	0	שליחת אי-מייל
3	2	1	0	ביצוע שיחת וידאו במחשב באמצעות Skype, Zoom או תוכנות דומות
3	2	1	0	איתור מידע מסוים (לדוגמא, זכאותך לקצבאות מהמדינה)
3	2	1	0	הזדהות דו-שלבית לשירותים אינטרנטיים
3	2	1	0	ביצוע תיאום מס או הגשת תביעה לביטוח לאומי
3	2	1	0	שמירת מסמך מהאינטרנט על המחשב האישי
3	2	1	0	צילום תמונה של רישיון הנהיגה או של אמצעי זיהוי אחר והעלאתו לאתר ממשלתי

גיבוש מדדי יכולות אישיות, ארון במערכת ובטחון עצמי משפטי – מתודולוגיה (3/3)

בטחון עצמי משפטי

אם היית צריך להתמודד עם _____ - עד כמה אתה בטוח ביכולתך להשיג תוצאה הוגנת שתהיה מרוצה ממנה? הכוונה לביטחון שלך ביכולתך להשיג תוצאה כזו בכוחות עצמך, באמצעות אדם אחר, באמצעות ארגון או באמצעות מנגנון רשמי ליישוב סכסוכים.

מאוד בטוח ביכולתי	די בטוח ביכולתי	לא כל כך בטוח ביכולתי	לא בטוח בכלל ביכולתי	ערך התשובה
3	2	1	0	מחלוקת קריטית מול רשות ציבורית – לדוגמא, מחלוקת הנוגעת לזכאותך לסיוע מהמדינה בשל נכות או מצב רפואי סיעודי, ניסיון להפקיע את ביתך, גובה המיסים שעליך לשלם, שלילת רישיון, וכו'
3	2	1	0	מחלוקת מול המעסיק שלך – לדוגמא, בנוגע לזכויותיך כעובד

ארון במערכת/תחושת נגישות סובייקטיבית למשפט

לסיכום, מספר שאלות בנוגע לרושם הכללי שלך וחוויותיך ביחס למערכת המשפט השאלות לא עוסקות במערכת המשפט הפלילית, כלומר בהתמודדות מערכת המשפט עם עבריינים ועבריינות. השאלות עוסקות במערכת המשפט שמתמודדת עם בעיות מהסוג שעליו נשאלת עד כה, כמו פיתורים לא מוצדקים ממקום עבודתך, פגיעה שנגרמה לך עקב רשלנותו של אדם אחר, מעורבות במחלוקת על כסף כחלק מהליך גירושין או התמודדות עם עיקול על חשבון הבנק שלך. כשאתה חושב על בעיות כאלה, באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים עם האמירות הבאות

מסכים במידה רבה	די מסכים	לא כל כך מסכים	לא מסכים בכלל	
3	2	1	0	בעיות מהסוג הזה בדרך כלל נפתרות מהר וביעילות
0	1	2	3	בהקשר של בעיות מהסוג הזה, החוק הוא כמו משחק שבו למי שיש יותר כישורים ויותר משאבים יש סיכוי גבוה יותר לקבל את מה שהוא רוצה
3	2	1	0	זה די קל לקחת בעיות כאלה לבית משפט אם יש צורך בכך
0	1	2	3	בשביל בעיות מהסוג הזה, עורכי דין יקרים מדי עבור רב האנשים
3	2	1	0	מערכת המשפט נותנת ערך טוב עבור עלות השימוש בה
3	2	1	0	עבור בעיות מהסוג הזה, אנשים כמוני יכולים לממן עורך דין
0	1	2	3	לקחת תיק של בעיה כזו לבית משפט, באופן כללי מביא יותר נזק מתועלת
0	1	2	3	רק דוברי עברית יכולים להצליח לפתור בעיות מהסוג הזה
3	2	1	0	עבור בעיות מהסוג הזה, קל יהיה למצוא עורך דין מקצועי באזור המגורים שלי
0	1	2	3	מעורבות של ארגוני פשיעה בפתרון סכסוכים בין אנשים זה דבר נפוץ

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לנסות לפנות לסיוע (1/3)

נעשה ניסיון להשיג עזרה ממקור סיוע כלשהו (1=כן)	(1) ללא שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה	(2) עם שליטה על מחוז אך ללא שליטה על קטגוריית הבעיה	(3) ללא שליטה על מחוז אך עם שליטה על קטגוריית הבעיה	(4) עם שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה
דרגת החומרה של הבעיה (1-10)	**0.0119 (0.00508)	**0.0113 (0.00511)	**0.0100 (0.00499)	*0.00945 (0.00503)
חשוב לך לפתור את הבעיה (1=במידה רבה או רבה מאוד)	0.00645 (0.0411)	0.00980 (0.0413)	0.000405 (0.0403)	0.00220 (0.0404)
גיל	***-0.00161 (0.000618)	** -0.00146 (0.000622)	***-0.00171 (0.000615)	** -0.00156 (0.000617)
בוגר תואר ראשון (1=כן)	0.00953 (0.0188)	0.00908 (0.0188)	0.0131 (0.0185)	0.0128 (0.0185)
בעל תעודת בגרות מלאה (1=כן)	0.0193 (0.0325)	0.0218 (0.0324)	0.0247 (0.0318)	0.0266 (0.0318)
נקבה (1=כן)	-0.0274 (0.0174)	*-0.0291 (0.0175)	-0.0237 (0.0171)	-0.0255 (0.0173)
הכנסה מוערכת (בנקודות H)	0.00602 (0.0129)	0.00524 (0.0129)	0.00709 (0.0128)	0.00623 (0.0128)

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לנסות לפנות לסיוע (2/3)

נעשה ניסיון להשיג עזרה ממקור סיוע כלשהו (1=כן)	(1) ללא שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה	(2) עם שליטה על מחוז אך ללא שליטה על קטגוריית הבעיה	(3) ללא שליטה על מחוז אך עם שליטה על קטגוריית הבעיה	(4) עם שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה
הבעיה נתפסה כמשפטית (1=כן)	***0.100 (0.0160)	***0.0977 (0.0159)	***0.0961 (0.0169)	***0.0940 (0.0168)
לאום ערבי (1=דובר ערבית שאינו יהודי)	0.0230 (0.0230)	**0.0611 (0.0278)	0.0148 (0.0230)	*0.0501 (0.0274)
מגזר חרדי (1=רואה עצמך כחרדי)	0.0208 (0.0311)	0.00856 (0.0332)	0.0239 (0.0316)	0.00935 (0.0338)
מוצא רוסי (1=דובר רוסי)	-0.0190 (0.0350)	-0.0162 (0.0353)	-0.0145 (0.0347)	-0.0108 (0.0351)
חש שהבעיה נוצרה או החמירה מאפליה על רקע כלשהו (1=כן)	0.0288 (0.0190)	0.0289 (0.0192)	0.0150 (0.0188)	0.0147 (0.0189)
דירוג אמון במערכת המשפט (1-3)	0.0319 (0.0270)	0.0308 (0.0269)	0.0329 (0.0265)	0.0320 (0.0265)
דירוג בטחון עצמי משפטי (1-3)	0.0102 (0.0143)	0.0100 (0.0146)	0.0123 (0.0143)	0.0123 (0.0146)
דירוג יכולות משפטיות (1-3)	0.00206 (0.0182)	0.00121 (0.0182)	0.00113 (0.0180)	0.00110 (0.0181)

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לנסות לפנות לסיוע (3/3)

(4) עם שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה	(3) ללא שליטה על מחוז אך עם שליטה על קטגוריית הבעיה	(2) עם שליטה על מחוז אך ללא שליטה על קטגוריית הבעיה	(1) ללא שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה	נעשה ניסיון להשיג עזרה ממקור סיוע כלשהו (1=כן)
0.00361	0.000788	0.00254	-0.00115	דירוג יכולות דיגיטליות (1-3)
(0.0191)	(0.0191)	(0.0194)	(0.0194)	
**0.0517	**0.0533	**0.0491	**0.0514	אחד מהצדדים נקט, או איים לנקוט, באלימות פיזית (1=כן)
(0.0243)	(0.0244)	(0.0238)	(0.0239)	
0.0176	0.0184	0.0126	0.0136	מכיר מקומות בהם תוכל לקבל ייעוץ משפטי בחינם אם תזדקק לכך (1=כן)
(0.0184)	(0.0184)	(0.0186)	(0.0186)	
✓	✓			קטגוריה
✓		✓		מחוז
***0.814	***0.770	***0.747	***0.700	Constant
(0.136)	(0.132)	(0.137)	(0.134)	
1,404	1,404	1,404	1,404	Observations
0.075	0.069	0.042	0.035	R-squared

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי להצליח להשיג סיוע (1/3)

(4) עם שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה	(3) ללא שליטה על מחוז אך עם שליטה על קטגוריית הבעיה	(2) עם שליטה על מחוז אך ללא שליטה על קטגוריית הבעיה	(1) ללא שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה	הצליח, במידה וניסה, להשיג עזרה או מידע ממקור סיוע כלשהו (1=כן)
** -0.0192	** -0.0185	** -0.0156	** -0.0150	דרגת החומרה של הבעיה (1-10)
(0.00757)	(0.00758)	(0.00756)	(0.00755)	
0.0130	0.0184	-0.00278	0.00237	חשוב לך לפתור את הבעיה (1=במידה רבה או רבה מאוד)
(0.0659)	(0.0658)	(0.0648)	(0.0646)	
-0.00155	* -0.00156	* -0.00162	* -0.00163	גיל
(0.000957)	(0.000941)	(0.000951)	(0.000934)	
0.0278	0.0295	0.0226	0.0244	בוגר תואר ראשון (1=כן)
(0.0296)	(0.0295)	(0.0298)	(0.0297)	
* -0.0794	* -0.0833	* -0.0883	* -0.0931	בעל תעודת בגרות מלאה (1=כן)
(0.0480)	(0.0480)	(0.0477)	(0.0476)	
0.0268	0.0244	0.0310	0.0279	נקבה (1=כן)
(0.0272)	(0.0271)	(0.0272)	(0.0271)	
0.00536	0.00761	0.00820	0.0108	הכנסה מוערכת (בנקודות ln)
(0.0212)	(0.0213)	(0.0210)	(0.0212)	

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי להצליח להשיג סיוע (2/3)

(4) עם שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה	(3) ללא שליטה על מחוז אך עם שליטה על קטגוריית הבעיה	(2) עם שליטה על מחוז אך ללא שליטה על קטגוריית הבעיה	(1) ללא שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה	הצליח, במידה וניסה, להשיג עזרה או מידע ממקור סיוע כלשהו (1=כן)
***0.0994	***0.101	***0.106	***0.106	הבעיה נתפסה כמשפטית (1=כן)
(0.0344)	(0.0342)	(0.0341)	(0.0339)	
0.0429	0.0193	0.0375	0.0175	לאום ערבי
(0.0480)	(0.0400)	(0.0476)	(0.0398)	(1=דובר ערבית שאינו יהודי)
-0.0283	-0.00799	-0.0383	-0.0225	מגזר חרדי (1=רואה עצמך כחרדי)
(0.0510)	(0.0495)	(0.0515)	(0.0502)	
-0.0298	-0.0340	-0.0429	-0.0450	מוצא רוסי (1=דובר רוסית)
(0.0546)	(0.0544)	(0.0541)	(0.0539)	
** -0.0801	** -0.0806	** -0.0729	** -0.0751	חש שהבעיה נוצרה או החמירה מאפליה על רקע כלשהו (1=כן)
(0.0323)	(0.0321)	(0.0319)	(0.0318)	
***0.140	***0.138	***0.133	***0.131	דירוג אמון במערכת המשפט (1-3)
(0.0402)	(0.0403)	(0.0409)	(0.0411)	
-0.0123	-0.0115	-0.0182	-0.0169	דירוג בטחון עצמי משפטי (1-3)
(0.0227)	(0.0227)	(0.0227)	(0.0227)	
0.0666	*0.0684	**0.0671	***0.0692	דירוג יכולות משפטיות (1-3)
(0.0261)	(0.0260)	(0.0263)	(0.0263)	

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי להצליח להשיג סיוע (3/3)

(4) עם שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה	(3) ללא שליטה על מחוז אך עם שליטה על קטגוריית הבעיה	(2) עם שליטה על מחוז אך ללא שליטה על קטגוריית הבעיה	(1) ללא שליטה על מחוז וקטגוריית הבעיה	הצליח, במידה וניסה, להשיג עזרה או מידע ממקור סיוע כלשהו (1=כן)
**0.0779	**0.0739	**0.0805	**0.0758	דירוג יכולות דיגיטליות (1-3)
(0.0338)	(0.0336)	(0.0337)	(0.0336)	
0.0347	0.0394	0.0544	0.0597	אחד מהצדדים נקט, או איים לנקוט, באלימות פיזית (1=כן)
(0.0492)	(0.0490)	(0.0476)	(0.0474)	
***0.0899	***0.0919	***0.0852	***0.0876	מכיר מקומות בהם תוכל לקבל ייעוץ משפטי בחינם אם תזדקק לכך (1=כן)
(0.0281)	(0.0280)	(0.0281)	(0.0280)	
✓	✓			קטגוריה
✓		✓		מחוז
0.208	0.101	0.345	0.244	Constant
(0.240)	(0.236)	(0.225)	(0.221)	
1,235	1,235	1,235	1,235	Observations
0.092	0.087	0.068	0.062	R-squared

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לפנות לאמצעי פתרון (1/3)

נעשתה פניה לאמצעי פתרון כלשהו (1=כן)			
(3) בעיות אזרחיות	(2) בעיות מנהליות	(1) כל הבעיות	
0.0550	0.0261	*0.0480	מכיר מקומות בהם תוכל לקבל ייעוץ משפטי בחינם אם תזדקק לכך (1=כן)
(0.0347)	(0.0453)	(0.0270)	
0.102	**0.130	*0.113	הבעיה נתפסה כמשפטית (1=כן)
(0.0425)	(0.0550)	(0.0332)	
0.00649	-0.0113	-0.000769	דרגת החומרה של הבעיה (1-10)
(0.00947)	(0.0128)	(0.00748)	
**0.159	0.167	**0.152	חשוב לך לפתור את הבעיה (1=במידה רבה או רבה מאוד)
(0.0727)	(0.106)	(0.0602)	
-0.000235	0.00181	0.000403	גיל
(0.00113)	(0.00153)	(0.000904)	
-0.0265	0.00256	-0.0202	נקבה (1=כן)
(0.0338)	(0.0422)	(0.0260)	
0.0155	-0.0305	-0.00457	בוגר תואר ראשון (1=כן)
(0.0356)	(0.0480)	(0.0282)	
0.0574	-0.0286	0.0227	בעל תעודת בגרות מלאה (1=כן)
(0.0624)	(0.0760)	(0.0475)	

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לפנות לאמצעי פתרון (2/3)

נעשתה פניה לאמצעי פתרון כלשהו (1=כן)			
(3) בעיות אזרחיות	(2) בעיות מנהליות	(1) כל הבעיות	
-0.0123	-0.0221	-0.0183	הכנסה מוערכת בנקודות (ln)
(0.0254)	(0.0307)	(0.0194)	
-0.0194	-0.0269	-0.0253	לאום ערבי (1=דובר ערבית שאינו יהודי)
(0.0607)	(0.0700)	(0.0451)	
-0.0986	-0.000373	-0.0428	מגזר חרדי (1=רואה עצמך כחרדי)
(0.0704)	(0.0784)	(0.0512)	
0.0180	**0.116	**0.0613	חש שהבעיה נוצרה או החמירה מאפליה על רקע כלשהו (1=כן)
(0.0389)	(0.0490)	(0.0299)	
***0.148	***0.129	***0.138	הצליח להשיג עזרה או מידע ממקור סיוע כלשהו (1=כן)
(0.0347)	(0.0447)	(0.0271)	
*0.0960	0.0919	**0.0995	דירוג אמון במערכת המשפט (3-1)
(0.0526)	(0.0689)	(0.0410)	
0.0240	0.0201	0.0234	דירוג יכולות משפטיות (3-1)
(0.0328)	(0.0392)	(0.0250)	
0.00883	*0.0674	0.0330	דירוג בטחון עצמי משפטי (3-1)
(0.0285)	(0.0366)	(0.0222)	

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לפנות לאמצעי פתרון (3/3)

נעשתה פניה לאמצעי פתרון כלשהו (1=כן)			
(3) בעיות אזרחיות	(2) בעיות מנהליות	(1) כל הבעיות	
0.000836	-0.0111	0.00343	דירוג יכולות דיגיטליות (1-3)
(0.0390)	(0.0469)	(0.0297)	
*0.0885	*0.148	**0.101	אחד מהצדדים נקט, או איים לנקוט, באלימות פיזית (1=כן)
(0.0528)	(0.0784)	(0.0434)	
5.18e-06	-1.86e-06	2.68e-06	משך הבעיה (ימים)
(2.07e-05)	(2.51e-05)	(1.60e-05)	
0.00804	0.0237	0.0173	מוצא רוסי (1=דובר רוסית)
(0.0611)	(0.0811)	(0.0480)	
✓	✓	✓	מחוז
✓	✓	✓	קטגוריה
0.290	0.241	0.164	Constant
(0.329)	(0.346)	(0.225)	
858	506	1,364	Observations
0.100	0.148	0.104	R-squared

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על אמצעי הפתרון הנבחר (1/3)

(4) ראש קהילה או מוסד קהילתי בתי רשמי	(3) הליך רשמי של גישור תיווך או בורות	(2) גישור, תיווך, בורות, ראש קהילה או מוסד קהילתי בתי רשמי	(1) בית המשפט	נעשתה פניה לאמצעי הפתרון המסוים (1=כן) *מבין מי שכחלק ממסעם המשפטי נעשתה פניה לאמצעי פתרון כלשהו
**0.0359	*0.0444	**0.0628	0.0311	מכיר מקומות בהם תוכל לקבל ייעוץ משפטי בחינם אם תזדקק לכך (1=כן)
(0.0147)	(0.0236)	(0.0257)	(0.0278)	
0.0132	0.0514	0.0567	***0.115	הבעיה נתפסה כמשפטית (1=כן)
(0.0189)	(0.0334)	(0.0351)	(0.0409)	
0.00225	-0.000261	0.00213	**0.0157	דרגת החומרה של הבעיה (1-10)
(0.00439)	(0.00680)	(0.00756)	(0.00763)	
** -0.115	*0.0752	-0.0438	***0.169	חשוב לך לפתור את הבעיה (1=במידה רבה או רבה מאוד)
(0.0580)	(0.0399)	(0.0636)	(0.0472)	
-0.000526	0.000498	0.000282	9.16e-06	גיל
(0.000506)	(0.000770)	(0.000850)	(0.000912)	
-0.0182	-0.00909	-0.0150	*-0.0481	נקבה (1=כן)
(0.0152)	(0.0224)	(0.0250)	(0.0270)	
0.00700	-0.00498	0.00314	-0.00406	בוגר תואר ראשון (1=כן)
(0.0149)	(0.0243)	(0.0265)	(0.0294)	
0.0148	-0.0678	-0.0544	0.0153	בעל תעודת בגרות מלאה (1=כן)
(0.0301)	(0.0476)	(0.0524)	(0.0520)	

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על אמצעי הפתרון הנבחר (2/3)

(4) ראש קהילה או מוסד קהילתי בתי רשמי	(3) הליך רשמי של גישור תיווך או בורות	(2) גישור, תיווך, בורות, ראש קהילה או מוסד קהילתי בתי רשמי	(1) בית המשפט	נעשתה פניה לאמצעי הפתרון המסוים (1=כן) *מבין מי שכחלק ממסעם המשפטי נעשתה פניה לאמצעי פתרון כלשהו
-0.00215	0.0100	0.00739	-0.0150	הכנסה מוערכת (בנקודות In)
(0.0103)	(0.0158)	(0.0179)	(0.0205)	
0.0351	**0.114	***0.136	0.0377	לאום ערבי (1=דובר ערבית שאינו יהודי)
(0.0270)	(0.0461)	(0.0492)	(0.0506)	
0.0499	-0.0459	0.00211	-0.0306	מגזר חרדי (1=רואה עצמך כחרדי)
(0.0358)	(0.0354)	(0.0459)	(0.0482)	
0.0153	0.0240	0.0386	*0.0661	חש שהבעיה נוצרה או החמירה מאפליה על רקע כלשהו (1=כן)
(0.0190)	(0.0275)	(0.0308)	(0.0346)	
*0.0236	0.0102	0.0353	**0.0578	הצליח להשיג עזרה או מידע ממקור סיוע כלשהו (1=כן)
(0.0130)	(0.0234)	(0.0255)	(0.0268)	
0.0146	0.00852	0.0140	*0.0832	דירוג אמון במערכת המשפט (1-3)
(0.0231)	(0.0332)	(0.0368)	(0.0436)	
-0.0201	0.00941	-0.00900	*-0.0464	דירוג יכולות משפטיות (1-3)
(0.0127)	(0.0226)	(0.0241)	(0.0278)	
0.00906	0.00161	0.00943	***0.0688	דירוג בטחון עצמי משפטי (1-3)
(0.0133)	(0.0204)	(0.0216)	(0.0240)	

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על אמצעי הפתרון הנבחר (3/3)

(4) ראש קהילה או מוסד קהילתי בתי רשמי	(3) הליך רשמי של גישור תיווך או בורות	(2) גישור, תיווך, בורות, ראש קהילה או מוסד קהילתי בתי רשמי	(1) בית המשפט	נעשתה פניה לאמצעי הפתרון המסוים (1=כן) *מבין מי שכחלק ממסעם המשפטי נעשתה פניה לאמצעי פתרון כלשהו
0.00854	-0.00575	0.000399	-0.0408	דירוג יכולות דיגיטליות (1-3)
(0.0211)	(0.0277)	(0.0328)	(0.0346)	
0.0187	0.0750	0.0873	0.0297	אחד מהצדדים נקט, או איים לנקוט, באלימות פיזית (1=כן)
(0.0326)	(0.0512)	(0.0541)	(0.0557)	
1.96e-05	1.47e-05	3.01e-05*	4.11e-05**	משך הבעיה (ימים)
(1.20e-05)	(1.38e-05)	(1.68e-05)	(1.93e-05)	
-0.0232	0.0515	0.0325	-0.0116	מוצא רוסי (1=דובר רוסי)
(0.0187)	(0.0450)	(0.0468)	(0.0493)	
✓	✓	✓	✓	מחוז
✓	✓	✓	✓	קטגוריה
0.139	0.176	0.263	-0.202	Constant
(0.125)	(0.217)	(0.235)	(0.221)	
864	864	864	864	Observations
0.089	0.121	0.143	0.153	R-squared

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לפתור את הבעיה (1/4)

הבעיה נפתרה (1=כן)	(1) סיוע כלשהו	(2) סיוע מסוים	(3) אמצעי פתרון כלשהו	(4) בית משפט	(5) אמצעי פתרון כלשהו ובפרט בית משפט	(6) בית משפט וסיוע כלשהו	(7) אמצעי פתרון כלשהו, סיוע כלשהו ובית משפט
הצליח להשיג עזרה או מידע ממקור סיוע כלשהו (1=כן)	***0.194 (0.0377)				***0.173 (0.0388)	***0.185 (0.0377)	***0.185 (0.0377)
נעשתה פניה לאמצעי פתרון כלשהו (1=כן)			***0.144 (0.0390)		***0.109 (0.0397)		
נעשתה פניה לבית משפט (1=כן)				***0.173 (0.0488)		***0.151 (0.0485)	***0.151 (0.0485)
הצליח להשיג עזרה או מידע מעו"ד (1=כן)		*0.0827 (0.0483)					
הצליח להשיג עזרה או מידע ממשפחה או ממכרים (1=כן)		*0.0724 (0.0398)					
הצליח להשיג עזרה או מידע מסוכנות, רשות, יחידה או אתר אינטרנט ממשלתי (1=כן)		0.0791 (0.0550)					
הצליח להשיג מידע מאתר "כל זכות" (1=כן)		0.0439 (0.0494)					
הצליח להשיג ייעוץ מאנשי מקצוע שאינם עו"ד (1=כן)		0.0274 (0.0511)					

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לפתור את הבעיה (2/4)

(7) אמצעי פתרון כלשהו, סיוע כלשהו ובית משפט	(6) בית משפט וסיוע כלשהו	(5) אמצעי פתרון כלשהו ובפרט בית משפט	(4) בית משפט	(3) אמצעי פתרון כלשהו	(2) סיוע מסוים	(1) סיוע כלשהו	הבעיה נפתרה (1=כן)
***-0.0272	***-0.0272	** -0.0255	***-0.0280	** -0.0258	***-0.0283	***-0.0266	דרגת החומרה של הבעיה (1-10)
(0.00989)	(0.00989)	(0.00993)	(0.0101)	(0.0101)	(0.0101)	(0.01000)	
0.135	0.135	0.120	0.140	0.117	0.142	*0.149	חשוב לך לפתור את הבעיה (1=במידה רבה או רבה מאוד)
(0.0889)	(0.0889)	(0.0870)	(0.0888)	(0.0866)	(0.0881)	(0.0876)	
*0.00245	*0.00245	*0.00245	0.00198	0.00204	*0.00238	*0.00236	גיל
(0.00127)	(0.00127)	(0.00126)	(0.00128)	(0.00126)	(0.00130)	(0.00128)	
-0.00299	-0.00299	-0.00706	0.00355	-0.00184	-0.00628	-0.00639	נקבה (1=כן)
(0.0350)	(0.0350)	(0.0350)	(0.0355)	(0.0355)	(0.0357)	(0.0352)	
-0.0247	-0.0247	-0.0219	-0.0285	-0.0234	-0.0373	-0.0299	בעל תעודת בגרות מלאה (1=כן)
(0.0616)	(0.0616)	(0.0624)	(0.0641)	(0.0654)	(0.0628)	(0.0619)	
0.0121	0.0121	0.0206	0.0145	0.0249	0.0190	0.0158	בוגר תואר ראשון (1=כן)
(0.0370)	(0.0370)	(0.0370)	(0.0375)	(0.0374)	(0.0378)	(0.0374)	
-0.0150	-0.0150	-0.0199	-0.0171	-0.0228	-0.0225	-0.0177	הכנסה מוערכת (בנקודות In)
(0.0260)	(0.0260)	(0.0259)	(0.0269)	(0.0267)	(0.0266)	(0.0259)	
*-0.0944	*-0.0944	*-0.0820	*-0.0861	-0.0757	-0.0621	-0.0676	הבעיה נתפסה כמשפטית (1=כן)
(0.0494)	(0.0494)	(0.0495)	(0.0498)	(0.0495)	(0.0505)	(0.0502)	

גרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לפתור את הבעיה (3/4)

הבעיה נפתרה (1=כן)							(1) סיוע כלשהו	(2) סיוע מסוים	(3) אמצעי פתרון כלשהו	(4) בית משפט	(5) אמצעי פתרון כלשהו ובפרט בית משפט	(6) בית משפט וסיוע כלשהו	(7) אמצעי פתרון כלשהו, סיוע כלשהו ובית משפט
לאום ערבי (1=דובר ערבית שאינו יהודי)							-0.000801	-0.00274	0.00989	-0.00267	0.00546	-0.00478	-0.00478
							(0.0657)	(0.0657)	(0.0640)	(0.0647)	(0.0646)	(0.0649)	(0.0649)
מגזר חרדי (1=רואה עצמך כחרדי)							-0.0494	-0.0511	-0.0568	-0.0573	-0.0445	-0.0428	-0.0428
							(0.0723)	(0.0756)	(0.0752)	(0.0754)	(0.0723)	(0.0724)	(0.0724)
חש שהבעיה נוצרה או החמירה מאפליה על רקע כלשהו (1=כן)							***-0.169	***-0.180	***-0.180	***-0.191	***-0.168	***-0.178	***-0.178
							(0.0429)	(0.0430)	(0.0439)	(0.0435)	(0.0429)	(0.0427)	(0.0427)
דירוג אמון במערכת המשפט (1-3)							0.0669	*0.0914	**0.109	*0.0970	0.0673	0.0524	0.0524
							(0.0533)	(0.0550)	(0.0537)	(0.0555)	(0.0530)	(0.0540)	(0.0540)
דירוג בטחון עצמי משפטי (1-3)							***0.0809	**0.0743	**0.0704	**0.0725	**0.0751	**0.0763	**0.0763
							(0.0311)	(0.0314)	(0.0317)	(0.0318)	(0.0311)	(0.0310)	(0.0310)
דירוג יכולות משפטיות (1-3)							-0.0131	-0.0134	-0.0130	-0.00237	-0.0159	-0.00740	-0.00740
							(0.0337)	(0.0337)	(0.0332)	(0.0331)	(0.0335)	(0.0334)	(0.0334)
דירוג יכולות דיגיטליות (1-3)							-0.0149	0.00542	0.00482	0.0144	-0.0175	-0.0117	-0.0117
							(0.0462)	(0.0467)	(0.0471)	(0.0465)	(0.0467)	(0.0462)	(0.0462)
אחד מהצדדים נקט, או איים לנקוט, באלימות פיזית (1=כן)							**0.167	**0.164	**0.186	**0.181	**0.179	**0.176	**0.176
							(0.0805)	(0.0816)	(0.0813)	(0.0811)	(0.0797)	(0.0785)	(0.0785)

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי לפתור את הבעיה (4/4)

(7) אמצעי פתרון כלשהו, סיוע כלשהו ובית משפט	(6) בית משפט וסיוע כלשהו	(5) אמצעי פתרון כלשהו ובפרט בית משפט	(4) בית משפט	(3) אמצעי פתרון כלשהו	(2) סיוע מסוים	(1) סיוע כלשהו	הבעיה נפתרה (1=כן)
** -0.0370	** -0.0370	** -0.0339	** -0.0380	** -0.0352	* -0.0286	* -0.0296	משך הבעיה (נקודות n)
(0.0157)	(0.0157)	(0.0153)	(0.0160)	(0.0155)	(0.0157)	(0.0153)	
0.000178	0.000178	0.00572	0.0224	0.0261	0.0212	0.00768	מכיר מקומות בהם תוכל לקבל ייעוץ משפטי בחינם אם תזדקק לכך (1=כן)
(0.0363)	(0.0363)	(0.0362)	(0.0366)	(0.0364)	(0.0370)	(0.0364)	
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	מחוז
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	קטגוריה
0.418	0.418	0.411	0.422	0.417	0.455	0.388	Constant
(0.336)	(0.336)	(0.338)	(0.346)	(0.348)	(0.346)	(0.335)	
693	693	693	693	693	693	693	Observations
0.197	0.197	0.197	0.165	0.170	0.171	0.187	R-squared

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי להרים ידיים (1/5)

(4) קבלת סיוע כלשהו ונקיטת אמצעי פתרון מסוים	(3) קבלת סיוע כלשהו ונקיטת אמצעי פתרון כלשהו	(2) קבלת סיוע מגורמים מסוימים	(1) קבלת סיוע כלשהו	במידה והבעיה הסתיימה, מה הסיכוי שהבעיה הסתיימה בשל הרמת ידיים (1=הרים ידיים מכל ניסיון לפתור את הבעיה)
***-0.172	***-0.173		***-0.194	הצליח להשיג עזרה או מידע ממקור סיוע כלשהו (1=כן)
(0.0381)	(0.0388)		(0.0377)	
		*-0.0827		הצליח להשיג עזרה או מידע מעו"ד (1=כן)
		(0.0483)		
		*-0.0724		הצליח להשיג עזרה או מידע ממשפחה או ממכרים (1=כן)
		(0.0398)		
		-0.0791		הצליח להשיג עזרה או מידע מסוכנות, רשות, יחידה או אתר אינטרנט
		(0.0550)		ממשלתי (1=כן)
		-0.0439		הצליח להשיג מידע מאתר "כל זכות" (1=כן)
		(0.0494)		
		-0.0274		הצליח להשיג ייעוץ מאנשי מקצוע שאינם עו"ד (1=כן)
		(0.0511)		
	***-0.109			נעשתה פניה לאמצעי פתרון כלשהו (1=כן)
	(0.0397)			
***-0.176				נעשתה פניה לבית משפט (1=כן)
(0.0500)				

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי להרים ידיים (2/5)

במידה והבעיה הסתיימה, מה הסיכוי שהבעיה הסתיימה בשל הרמת ידיים (1=הרים ידיים מכל ניסיון לפתור את הבעיה)				
(1) קבלת סיוע כלשהו	(2) קבלת סיוע מגורמים מסוימים	(3) קבלת סיוע כלשהו ונקיטת אמצעי פתרון כלשהו	(4) קבלת סיוע כלשהו ונקיטת אמצעי פתרון מסוים	
			0.000697	נעשתה פניה לראש קהילה או למוסד קהילתי בלתי רשמי (1=כן)
			(0.127)	
			-0.0336	
			(0.0506)	נעשתה פניה לגוף ממשלתי או עירוני (1=כן)
			0.0299	
			(0.0670)	
			-0.0443	נעשתה פניה להליך רשמי של גישור, תיווך או בוררות (1=כן)
			(0.0651)	
			***-0.0968	
			(0.0356)	נעשתה פניה לצד השני (1=כן)
			0.0353	
			(0.0748)	
			-0.0628	נעשתה פניה אל המשטרה (1=כן)
			(0.124)	
			***0.0267	
***0.0266	***0.0283	**0.0255	(0.00991)	דרגת החומרה של הבעיה (1-10)
(0.01000)	(0.0101)	(0.00993)		

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי להרים ידיים (3/5)

(4) קבלת סיוע כלשהו ונקיטת אמצעי פתרון מסוים	(3) קבלת סיוע כלשהו ונקיטת אמצעי פתרון כלשהו	(2) קבלת סיוע מגורמים מסוימים	(1) קבלת סיוע כלשהו	במידה והבעיה הסתיימה, מה הסיכוי שהבעיה הסתיימה בשל הרמת ידיים (1=הרים ידיים מכל ניסיון לפתור את הבעיה)
-0.120	-0.120	-0.142	*-0.149	חשוב לך לפתור את הבעיה (1=במידה רבה או רבה מאוד)
(0.0892)	(0.0870)	(0.0881)	(0.0876)	
** -0.00262	* -0.00245	* -0.00238	* -0.00236	גיל
(0.00127)	(0.00126)	(0.00130)	(0.00128)	
0.00380	0.00706	0.00628	0.00639	נקבה (1=כן)
(0.0348)	(0.0350)	(0.0357)	(0.0352)	
0.0260	0.0219	0.0373	0.0299	בעל תעודת בגרות מלאה (1=כן)
(0.0626)	(0.0624)	(0.0628)	(0.0619)	
-0.0156-	-0.0206	-0.0190	-0.0158	בוגר תואר ראשון (1=כן)
(0.0370)	(0.0370)	(0.0378)	(0.0374)	
0.0142	0.0199	0.0225	0.0177	הכנסה מוערכת (בנקודות In)
(0.0261)	(0.0259)	(0.0266)	(0.0259)	
*0.0983	*0.0820	0.0621	0.0676	הבעיה נתפסה כמשפטית (1=כן)
(0.0501)	(0.0495)	(0.0505)	(0.0502)	
-0.00846	-0.00546	0.00274	0.000801	לאום ערבי (1=דובר ערבית שאינו יהודי)
(0.0659)	(0.0646)	(0.0657)	(0.0657)	

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי להרים ידיים (4/5)

(4) קבלת סיוע כלשהו ונקיטת אמצעי פתרון מסוים	(3) קבלת סיוע כלשהו ונקיטת אמצעי פתרון כלשהו	(2) קבלת סיוע מגורמים מסוימים	(1) קבלת סיוע כלשהו	במידה והבעיה הסתיימה, מה הסיכוי שהבעיה הסתיימה בשל הרמת ידיים (1=הרים ידיים מכל ניסיון לפתור את הבעיה)
0.0339	0.0445	0.0511	0.0494	מגזר חרדי (1=רואה עצמך כחרדי)
(0.0737)	(0.0723)	(0.0756)	(0.0723)	
***0.179	***0.168	***0.180	***0.169	חש שהבעיה נוצרה או החמירה מאפליה על רקע כלשהו (1=כן)
(0.0430)	(0.0429)	(0.0430)	(0.0429)	
-0.0563	-0.0673	*-0.0914	-0.0669	דירוג אמון במערכת המשפט (3-1)
(0.0540)	(0.0530)	(0.0550)	(0.0533)	
** -0.0738	** -0.0751	** -0.0743	*** -0.0809	דירוג בטחון עצמי משפטי (3-1)
(0.0315)	(0.0311)	(0.0314)	(0.0311)	
0.0136	0.0159	0.0134	0.0131	דירוג יכולות משפטיות (3-1)
(0.0346)	(0.0335)	(0.0337)	(0.0337)	
0.0122	0.0175	-0.00542	0.0149	דירוג יכולות דיגיטליות (3-1)
(0.0465)	(0.0467)	(0.0467)	(0.0462)	
**0.175	**0.179	**0.164	**0.167	אחד מהצדדים נקט, או איים לנקוט, באלימות פיזית (1=כן)
(0.0793)	(0.0797)	(0.0816)	(0.0805)	
**0.0385	**0.0339	*0.0286	*0.0296	משך הבעיה בנקודות (ln)
(0.0157)	(0.0153)	(0.0157)	(0.0153)	

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על הסיכוי להרים ידיים (5/5)

(4) קבלת סיוע כלשהו ונקיטת אמצעי פתרון מסוים	(3) קבלת סיוע כלשהו ונקיטת אמצעי פתרון כלשהו	(2) קבלת סיוע מגורמים מסוימים	(1) קבלת סיוע כלשהו	במידה והבעיה הסתיימה, מה הסיכוי שהבעיה הסתיימה בשל הרמת ידיים (1=הרים ידיים מכל ניסיון לפתור את הבעיה)
0.00154	-0.00572	-0.0212	-0.00768	מכיר מקומות בהם תוכל לקבל ייעוץ משפטי בחינם אם תזדקק לכך (1=כן)
(0.0363)	(0.0362)	(0.0370)	(0.0364)	
✓	✓	✓	✓	מחוז
✓	✓	✓	✓	קטגוריה
*0.596	*0.589	0.545	*0.612	Constant
(0.340)	(0.338)	(0.346)	(0.335)	
693	693	693	693	Observations
0.208	0.197	0.171	0.187	R-squared

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על תחושת הוגנות ההליך (1/4)

(4) Model 4	(3) Model 3	(2) Model 2	(1) Model 1	ההליך בכללותו היה הוגן לכל המעורבים או שהתוצאה צפויה להיות הוגנת (1=כן)
✓	✓	✓	✓	איגודים יועצים למיצוי זכויות ועמותות
0.0493	*0.0750	**0.0786	*0.0735	הצליח להשיג עזרה או מידע מעו"ד (1=כן)
(0.0403)	(0.0399)	(0.0395)	(0.0380)	
***0.0845	***0.0930	***0.106	***0.106	הצליח להשיג עזרה או מידע ממשפחה או ממכרים (1=כן)
(0.0311)	(0.0310)	(0.0305)	(0.0305)	
0.0630	0.0716	*0.0844	*0.0813	הצליח להשיג עזרה או מידע מסוכנות, רשות, יחידה או אתר אינטרנט
(0.0481)	(0.0460)	(0.0470)	(0.0462)	ממשלתי (1=כן)
*0.0663	0.0446	0.0427	0.0430	הצליח להשיג מידע מאתר "כל זכות" (1=כן)
(0.0396)	(0.0394)	(0.0393)	(0.0393)	
0.0239	0.0537	0.0615	0.0611	הצליח להשיג ייעוץ מאנשי מקצוע שאינם עו"ד (1=כן)
(0.0448)	(0.0438)	(0.0447)	(0.0444)	
**0.0157	**0.0155			דרגת החומרה של הבעיה (1-10)
(0.00745)	(0.00743)			
**0.125	**0.119			חשוב לך לפתור את הבעיה (1=במידה רבה או רבה מאוד)
(0.0582)	(0.0583)			
*0.00158	**0.00187			גיל
(0.000907)	(0.000906)			

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על תחושת הוגנות ההליך (2/4)

(4) Model 4	(3) Model 3	(2) Model 2	(1) Model 1	ההליך בכללותו היה הוגן לכל המעורבים או שהתוצאה צפויה להיות הוגנת (1=כן)
-0.0331	-0.0329			נקבה (1=כן)
(0.0265)	(0.0266)			
-0.0314	-0.0317			
(0.0198)	(0.0196)			הכנסה מוערכת (בנקודות ln)
*-0.0662	*-0.0628			
(0.0367)	(0.0369)			הבעיה נתפסה כמשפטית (1=כן)
-0.0696	-0.0727			
(0.0468)	(0.0469)			לאום ערבי (1=דובר ערבית שאינו יהודי)
0.0447	0.0414			
(0.0513)	(0.0509)			מגזר חרדי (1=רואה עצמך כחרדי)
0.0799	0.0719			
(0.0504)	(0.0515)			מוצא רוסי (1=דובר רוסית)
-0.0194	-0.0323			
(0.0311)	(0.0312)			חש שהבעיה נוצרה או החמירה מאפליה על רקע כלשהו (1=כן)
** -0.125	-0.0683			
(0.0548)	(0.0530)			אחד מהצדדים נקט, או איים לנקוט, באלימות פיזית (1=כן)
-0.0137	-0.0195			
(0.0285)	(0.0285)			בוגר תואר ראשון (1=כן)

רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על תחושת הוגנות ההליך (3/4)

(4) Model 4	(3) Model 3	(2) Model 2	(1) Model 1	ההליך בכללותו היה הוגן לכל המעורבים או שהתוצאה צפויה להיות הוגנת (1=כן)
0.0572	0.0593			בעל תעודת בגרות מלאה (1=כן)
(0.0474)	(0.0478)			
0.0571	0.0505			דירוג אמון במערכת המשפט (3-1)
(0.0401)	(0.0405)			
0.0107	0.0116			דירוג בטחון עצמי משפטי (3-1)
(0.0222)	(0.0224)			
0.0330	0.0354			דירוג יכולות משפטיות (3-1)
(0.0251)	(0.0254)			
0.0205	0.0232			דירוג יכולות דיגיטליות (3-1)
(0.0292)	(0.0294)			
0.0400	0.0298			מכיר מקומות בהם תוכל לקבל ייעוץ משפטי בחינם אם תזדקק לכך (1=כן)
(0.0275)	(0.0277)			
0.126	*0.143			נעשתה פניה לראש קהילה או למוסד קהילתי בלתי רשמי (1=כן)
(0.0806)	(0.0787)			
-0.000693	-0.00281	-0.0178		נעשתה פניה לבית משפט (1=כן)
(0.0413)	(0.0408)	(0.0395)		
0.0590	0.0298			נעשתה פניה לגוף ממשלתי או עירוני (1=כן)
(0.0390)	(0.0387)			

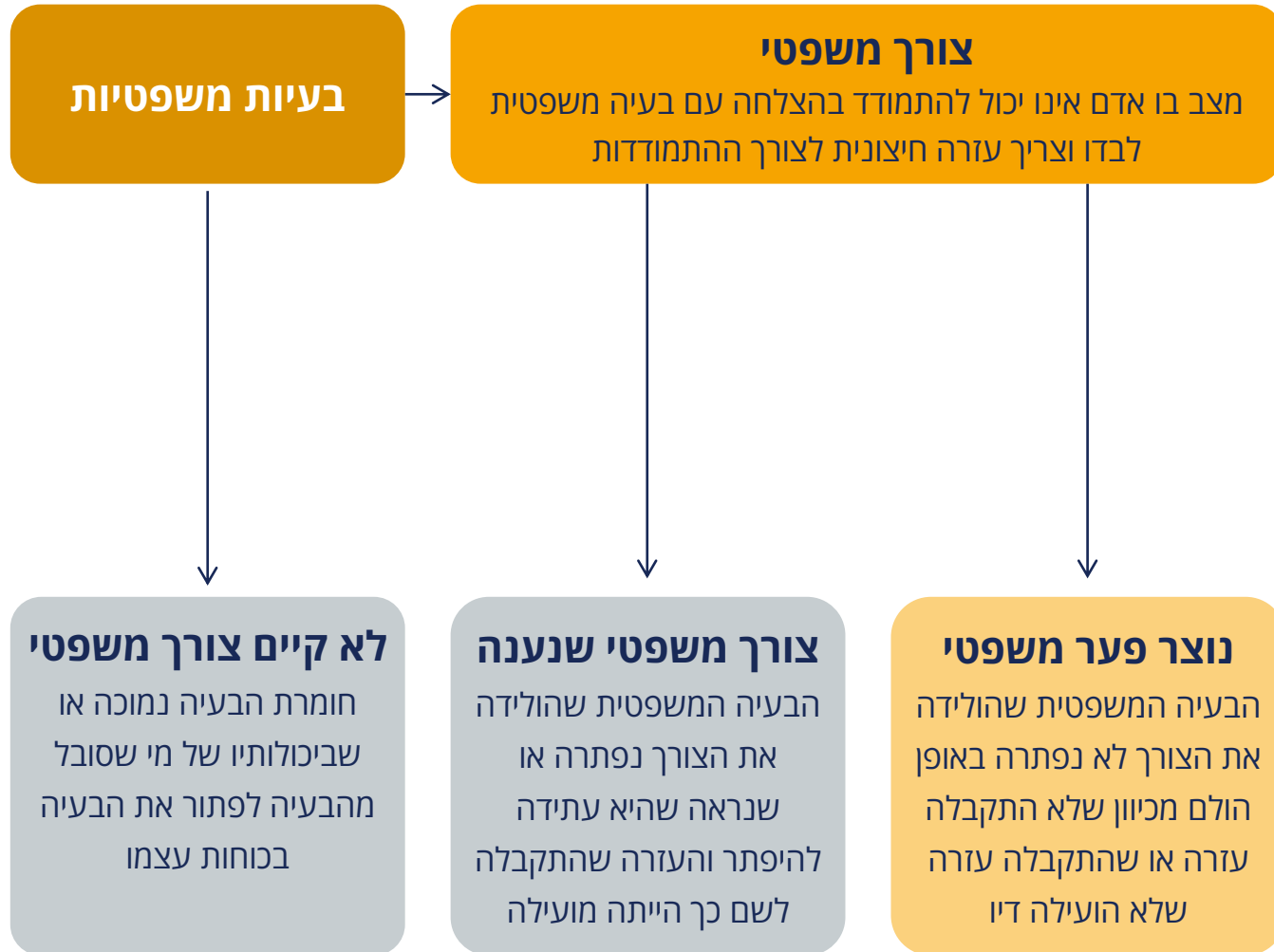
רגרסיה לינארית: משתנים המשפיעים על תחושת הוגנות ההליך (4/4)

(4) Model 4	(3) Model 3	(2) Model 2	(1) Model 1	ההליך בכללותו היה הוגן לכל המעורבים או שהתוצאה צפויה להיות הוגנת (1=כן)
***0.147	***0.145			נעשתה פניה להליך רשמי של גישור, תיווך או בוררות (1=כן)
(0.0436)	(0.0431)			
0.0304	0.0507			נעשתה פניה לגורמים בלתי רשמיים אחרים (1=כן)
(0.0475)	(0.0473)			
***0.117	***0.120			נעשתה פניה לצד השני (1=כן)
(0.0268)	(0.0269)			
-0.0568	-0.0387			נעשתה פניה אל המשטרה (1=כן)
(0.0528)	(0.0522)			
-0.0172	-0.00554			נעשתה פניה אל סמכות דתית רשמית (1=כן)
(0.0817)	(0.0781)			
✓	✓	✓	✓	האם התקבל סיוע מעמותות, איגודים מקצועיים או יועצים למיצוי זכויות (הושמטו התוצאות עקב מדגם קטן מדי)
✓	✓			מחוז
✓				קטגוריה
*0.433	**0.456	***0.533	***0.532	Constant
(0.227)	(0.214)	(0.0167)	(0.0163)	
1,404	1,404	1,404	1,404	Observations
0.117	0.091	0.030	0.030	R-squared

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

אומדן צרכים ופערים משפטיים על פי גישת OECD – הגדרות (1/3)

- חלק זה בדו"ח מציג גישה ניסויית לאומדן עומקם של הצרכים המשפטיים הנוצרים בגין בעיות משפטיות ועומקם של הפערים המשפטיים הנוצרים כאשר צרכים אלו לא זוכים למענה הולם
- ע"פ מדריך ה-OECD, צורך משפטי מוגדר כמצב המתקיים בכל מקום ובכל זמן בו קיימת חוסר יכולת משפטית כך שנדרש סיוע בכדי לפתור באופן הולם בעיה משפטית
- צורך משפטי נענה כאשר הבעיה הסתיימה לאחר שעזרה שמקורה אינו משפחה או חברים הוגשה למתמודד עמה באופן שקידם ישירות וביעילות את השגת הפתרון.
- כלומר, אם אדם נתקל בבעיה שלא יכול היה לפתור לבד אך באמצעות עזרה חיצונית הוא הצליח לעשות זאת ותוך משך זמן סביר – הצורך המשפטי ייחשב ככזה שנענה
- מנגד, צורך משפטי שלא נענה הוא כזה שעבורו לא ניתנה עזרה מקצועית או שהעזרה המקצועית לא הלמה את הצורך. עזרה נחשבת לבלתי הולמת אם לבעיה לקח זמן רב מדי להיפתר חרף העזרה או אם הסובל מהבעיה חש שבדיעבד היה רוצה עזרה נוספת

אומדן צרכים ופערים משפטיים על פי גישת OECD – הגדרות (2/3)

משך	חומרה	קיימת מודעות	קיים בטחון משפטי	התהליך נתפס כהוגן	הושגה עזרה מקצועית	העזרה הלמה את הצורך	
ארוך	-	-	-	-	-	-	
קצר או בינוני	גבוהה	-	-	כן	כן	כן	
					לא	לא	
					כן	כן	
					לא	לא	
	בינונית	כן	כן	כן	כן	-	-
					לא	-	-
					לא	-	-
					לא	-	-
					לא	-	-
					לא	-	-
					כן	כן	כן
					לא	כן	לא
					לא	לא	כן
					לא	לא	כן
		לא	לא	כן			
		לא	לא	כן			
		לא	לא	כן			
		לא	לא	כן			
	לא	לא	כן				
	נמוך	-	-	-	כן	כן	כן
					לא	לא	לא
					לא	לא	לא
					לא	לא	לא

- הגישה המוצגת כאן נשענת על מנחה ה-OECD ופותחה בבריטניה בליווי פרופ' פסקו פלסנס, שם שימשה בסקר הצרכים המשפטיים האחרון שתוצאותיו פורסמו ב-2020
- מכיוון שהגישה ניסויית ועדיין מצויה במחקר אנו בוחרים להציג את תוצאותיה כאן, בנספח המתודולוגי, ולא בגוף הדוח עצמו. יש לקחת זאת בחשבון בעת שמפרשים את תוצאות הסקר על סמך גישה זו
- תשומת לב מיוחדת מתבקשת לאופן בו ניתוח הנתונים באמצעות גישה זו מדגיש את חוזקת התוצאות (robustness) שהוצגו בגוף הדוח. חרף החלפת ההגדרה הפשוטה של צורך משפטי ככזה המתקיים בכל מצב בו הבעיה אינה זניחה בהגדרה משוכללת בהרבה – התוצאות נותרות כמעט זהות
- לצד זאת, כמובן מאפשרת גישה זו לחשוף טפח נוסף ממאפייני הצרכים המשפטיים והמענים הקיימים עבורם בישראל כיום

לא קיים צורך משפטי

צורך משפטי

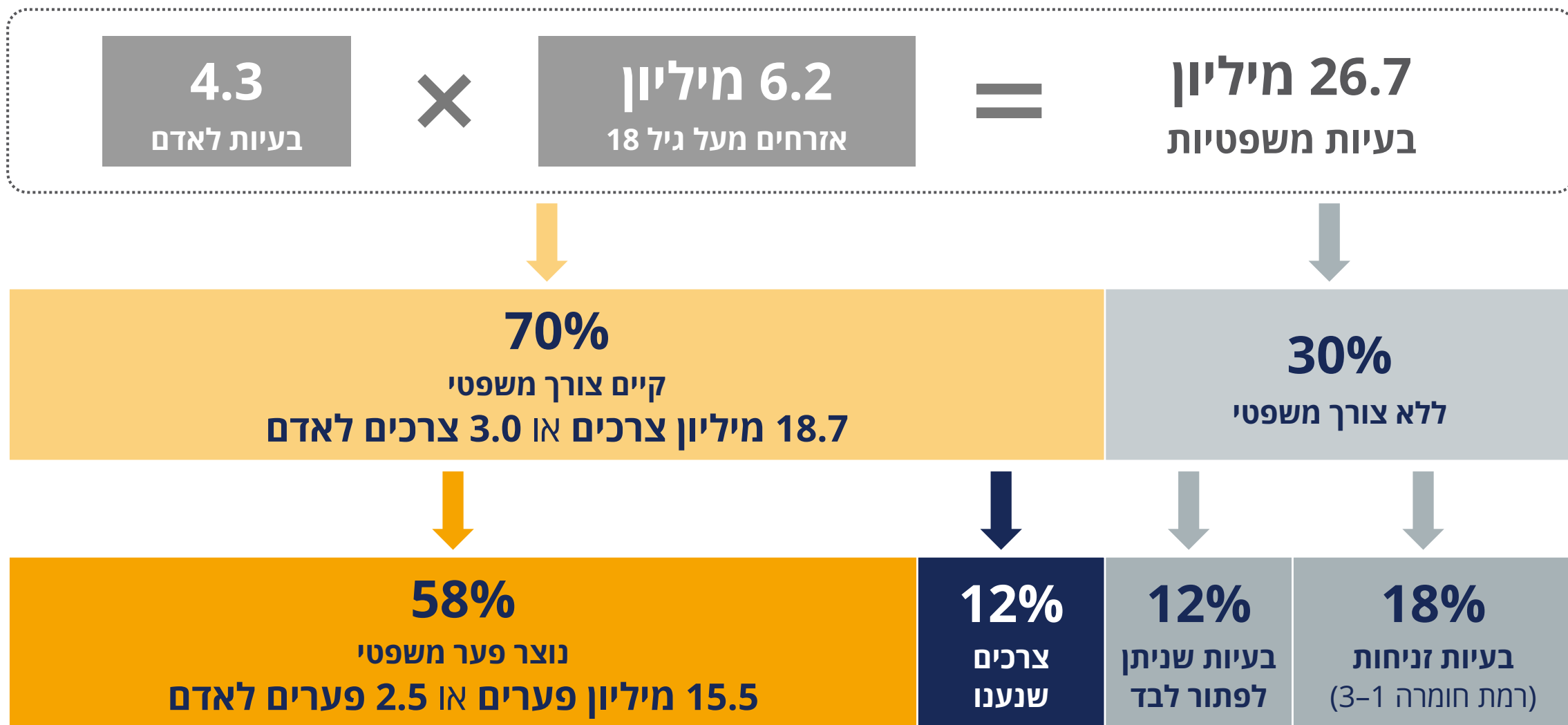
צורך משפטי שנענה

נוצר פער משפטי

אומדן צרכים ופערים משפטיים על פי גישת OECD - הגדרות (3/3)

אינדיקטור	מתודולוגיית הזיהוי
משך	"תוכל בבקשה לציין, פחות או יותר, באיזה חודש ובאיזו שנה הבעיה החלה?" "האם הבעיה עדיין נמשכת או שכבר הסתיימה?" - אם סומן שהמשיב הרים ידיים/הבעיה נפתרה: "מתי בערך ויתרת (אתה וכל המעורבים האחרים) על כל ניסיון לפתור את הבעיה?" / "מתי הבעיה נפתרה?"
חומרה	"תחשוב בבקשה על סולם שנע מ-1 עד 10, כאשר הספרה 1 מייצגת בעיה בכלל לא חמורה, והספרה 10 מייצגת בעיה קיצונית שהשפיע על חייך לרעה באופן בלתי הפיך. איזה מספר בין 1 ל-10 מתאים בעיניך לרמת החומרה" - חומרה נמוכה = רמת חומרה 1-3 - חומרה בינונית = רמת חומרה 4-6 - חומרה גבוהה = רמת חומרה 7-10
קיימת מודעות	"באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים: בתקופה בה הבעיה רק התחילה הבנתי מה הם הזכויות שלי ומה אני צריך לעשות כדי לממש אותם" - כן = מסכים מאוד/די מסכים - לא = לא כל כך מסכים/לא מסכים בכלל
קיים בטחון משפטי	"באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים: בתקופה בה הבעיה רק התחילה חשבתי שבקלות אוכל להתמודד עם הבעיה בכוחות עצמי" - כן = מסכים מאוד/די מסכים - לא = לא כל כך מסכים/לא מסכים בכלל
התהליך נתפס כהוגן	- אם הבעיה הסתיימה: "כאשר אתה שם בצד את התוצאה, האם אתה מרגיש שהתהליך שבאמצעותו הגעת אל התוצאה היה באופן כללי הוגן כלפי כל המעורבים?" - אם לא: "כמה הוגנת אתה מצפה שתהיה התוצאה של תהליך פתרון הבעיה כאשר הוא יסתיים?" - הוגן = הוגן כלפי כל המעורבים - לא הוגן = לא הוגן כלפי כל המעורבים
הושגה עזרה מקצועית	"במהלך ההתמודדות עם הבעיה, האם באיזשהו שלב חשבת, ניסית או הצלחת (בעצמך או דרך מישהו מטעמך) לקבל עזרה או הכוונה מאחד הגורמים הבאים?" - כן = סומן "הצלחתי להשיג עזרה או מידע" עבור עורכי דין, אנשי מקצוע, ארגוני עובדים או ארגוני מעסיקים, יועצים למיצוי זכויות - לא = לא סומן "הצלחתי להשיג..." עבור אף אחד מהנ"ל
העזרה הלמה את הצורך	"במבט לאחור, האם יש משהו שאתה חושב שהיית עושה אחרת בניסיוןך לפתור את הבעיה? סמן את כל התשובות המתאימות" - כן = המשיב סימן "משיג עזרה או עזרה נוספת" - לא = המשיב לא סימן "משיג עזרה או עזרה נוספת"

אומדן צרכים ופערים משפטיים על פי גישת OECD - תוצאות

אומדן צרכים ופערים משפטיים על פי גישת OECD - תוצאות

שיעור הבעיות מכלל הבעיות המשפטיות שזוהו בפילוח לפי בעיות שיצרו ושלא יצרו צורך,

לפי צרכים שנענו ושלא נענו, ובחלוקה לתחומים, N=8,765

